

**VSDTP(b):n SEITSEMÄS (HUHTIKUUN)
YLEISVENÄLÄINEN KONFERENSSI⁷¹**

HUHTIKUUN 24-29 (TOUKOKUUN 7-12) p:nä 1917

I

PUHE KONFERENSSIN AVAJAISISSA
HUHTIKUUN 24 (TOUKOKUUN 7) pnä

Toverit, konferenssimme, proletarisen puolueen ensimmäinen konferenssi, on kokoontunut oloissa, jolloin rinnan Venäjän vallankumouksen kanssa kasvaa myös kansainvälinen vallankumous. On koittamassa aika, jolloin kaikkialla toteutuu se tieteellisen sosialismin perustanlaskijain päätelmä sekä se Baselin kongressiin kokoontuneiden sosialistien yksimielinen ennakkonäkemyks, että maailmansota vie väistämättömästi vallankumoukseen.

XIX vuosisadalla, tarkkaillessaan eri maiden proletariaasta liikettä ja tarkastellessaan yhteiskunnallisen vallankumouksen mahdollisia näköaloja, Marx ja Engels sanoivat monta kertaa, että näiden maiden osuus tulee jakautumaan yleensä suhteellisesti, kunkin maan kansallisten ja historiallisten erikoisuuksien mukaisesti. Tämän ajatuksensa, jos se muotoillaan lyhyesti, he ilmaisivat seuraavalla tavalla: ranskalainen työläinen aloittaa, saksalainen vie päätökseen.

Venäjän proletariaatille on langennut suuri kunnia aloittaa, mutta se ei saa unohtaa, että sen liike ja vallankumous ovat vain osa maailman proletarista vallankumousliikkeestä, joka esimerkiksi Saksassa kasvaa päivä päivältä yhä voimakkaammin. Vain tältä näkökulmalta katsoen me voimmekin määritellä tehtävämme.

Julistan Yleisvenäläisen neuvottelukokouksen avatuksi ja pyydän valitsemaan puhemiesihistön.

*Lyhyt selostus julkaistu
toukokuun 12 (huhtikuun 29) pnä 1917
„Sotsial-Demokrat“ lehden 43. numerossa
Julkaistu ensi kerran täydellisenä v. 1921
N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

2

SELOSTUS NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA
HUHTIKUUN 24 (TOUKOKUUN 7) pnä

Toverit, nykyistä ajankohtaa, sen arviointia koskevassa kysymyksessä joudun käsittelemään tavattoman laajaa teemaa, joka minun käsittääkseni jakautuu kolmeen osaan: ensinnäkin meillä Venäjällä vallitsevan varsinaisen poliittisen tilanteen arviointi, suhtautuminen hallitukseen ja muodostuneeseen kaksoisvaltaan; toiseksi suhtautuminen sotaan ja kolmanneksi kansainvälisen työväenliikkeen tilanne, joka on tuonut työväenliikkeen, maailman mitassa puhuen, välittömästi sosialistisen vallankumouksen kynnykselle.

Muutamia kohtia minun on nähdäkseni kosketeltava vain lyhyesti. Toisaalta minulla on teille esitettävänä päätöslauselmaehdotus kaikista näistä kysymyksistä, mutta on samalla huomautettava, että voimiemme äärettömän vähyyden ja täällä Pietarissa muodostuneen poliittisen kriisin takia emme ole voineet pohtia tätä päätöslauselmaehdotusta emmekä edes tiedottaa siitä ajoissa paikkakunnille. Siis toistan, että nämä ovat vain ennakkoehdotuksia, jotka helpottavat valiokunnan työtä ja tekevät mahdolliseksi keskittää sen muutamiin olennaisimpiin kysymyksiin.

Aloitan ensimmäisestä kysymyksestä. Ellen erehdy, Moskovan konferenssi hyväksyi saman päätöslauselman kuin Pietarinkin kaupunkikonferenssi. (Ä ä n i ä s a l i s t a : „Korjailtuna“.) En ole nähnyt noita korjauksia enkä voi sanoa niistä mitään. Mutta koska pietarilainen päätöslauselma julkaistiin „Pravdassa“, niin ellei kukaan ole vastaan, voin katsoa sen olevan kaikille tunnetun. Mainitun päätöslauselman minä esitän tälle Yleisvenäläiselle konferenssille ehdotuksena päätöslauselmaksi.

Useimmat Pietarin Neuvostoa johtavan pikkuporvarillisen liittoutuman puolueet kuvittelevat meidän politiikkaamme, erotukseksi omasta politiikastaan, äkkipikaisten edesottamusten politiikaksi. Meidän politiikkamme erikoisuutena on se, että me vaadimme ennen kaikkea tapahtumain tarkkaa luokkakantaista luonnehtimista. Pikkuporvarillisen liittoutuman perussyntinä on se, että tämä liittoutuma yrittää korulauseella peittää kansalta totuuden hallituksen luokkaluonteesta.

Jos moskovalaisilla tovereilla on korjausehdotuksia, niin he voisivat lukea ne nyt.

(Lukee Pietarin kaupunkikonferenssin päätöslauselmaa Väliaikaiseen hallitukseen suhtautumisesta.)

„Todeten,

1) että Väliaikainen hallitus on luokkaluonteeltaan tilanomistajien ja porvariston herruuden elin;

2) että se ja sen edustamat luokat ovat kiinteässä taloudellisessa ja poliittisessä yhteydessä venäläiseen sekä englantilais-ranskalaiseen imperialismiin;

3) että julistamaansa ohjelmaakin se toteuttaa vain vaillinaisesti ja vain vallankumouksellisen proletariaatin sekä osaksi pikkuporvariston painostuksesta;

4) että porvariston ja tilanherrain vastavallankumouksen järjestäytyvät voimat, jotka verhoavat itseään Väliaikaisen hallituksen lipulla ja joita viimeksi mainittu ilmeisesti suosii, ovat jo aloittaneet hyökkäyksen vallankumouksellisia kansanjoukkoja vastaan;

5) että Väliaikainen hallitus viivyttelee Perustavan kokouksen vaalien määräämistä, estää kansan yleistä aseistamista, vastustaa kaiken maan luovuttamista kansan haltuun, tyrkyttää sille tilanherroille otollista agraarikysymyksen ratkaisemistapaa, jarruttaa 8-tuntisen työpäivän voimaansaattamista, sallii (Gutshkovin ja kumpp.) vastavallankumouksellisen agitaation harjoittamista armeijassa, järjestää armeijan päällystön huippukerroksia sotamiehiä vastaan j.n.e. ...”

Luin päätöslauselman alkuosan, joka sisältää Väliaikaisen hallituksen luokkakarakteristiikan. Mikäli pelkästä päätöslauselman tekstistä voidaan päätellä, erimielisyydet moskovalaisten päätöslauselman kanssa tuskin lienevät

oleellisia, mutta hallituksen yleistä luonnehtimista vasta-vallankumoukselliseksi hallitukseksi pitäisin vääränä. Jos puhutaan yleensä, niin on selitettävä, mistä vallankumouksesta me puhumme. Porvarillisen vallankumouksen kannalta katsoen sellaista ei voida sanoa, koska porvarillinen vallankumous on jo päättynyt. Proletaaris-talonoikaisten vallankumouksen kannalta katsoen on aikaista puhua sellaista, koska ei voi olla varmuutta siitä, että talonpojat menevät välttämättä porvaristoa pitemmälle, eikä mielestäni ole syytä ilmaista varmuutta talonoikaisten suhteen, varsinkaan nyt, kun talonoikaisto on kääntynyt imperia-lismiin ja puolustuskannalle, t.s. kannattamaan sotaa. Nykyään talonoikaisto on monissa kysymyksissä tehnyt sopimuksen kadettien kanssa. Sen vuoksi pidän tätä kohtaa moskovalaisten toverien päätöslauselmassa poliittisesti vääränä. Me tahdomme, että talonoikaisto menisi porvaristoa pitemmälle, että se ottaisi tilanherroilta maat, mutta tätä nykyä ei talonoikaisten tulevasta menettelystä voida sanoa vielä mitään varmaa.

Koetamme tarkasti välttää sanoja „vallankumoukselliset kansanjoukot”. Kun on kysymys hallituksen hyökkäyksestä, niin silloin niistä voidaan puhua, mutta nykyään tuo sanonta verhoaa mitä suurinta petkutusta, koska tässä kaaoksessa yhteen sulautuneita luokkia on perin vaikea erottaa toisistaan. Meidän tehtävämme on vapauttaa ne, jotka laahustavat häntäpäässä. Meille Neuvostot eivät ole tärkeitä muotona, vaan meille on tärkeää se, mitä luokkia nämä Neuvostot edustavat. Sen vuoksi on tehtävä jatkuvasti työtä proletariaatin tietoisuuden selventämiseksi...

(J a t k a a p ä ä t ö s l a u s e l m a n l u k u a.)

„...6) että samaan aikaan tämä hallitus nojaa nykyhetkellä Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston luottamukseen ja tietyissä määrin myös tämän Neuvoston kanssa solmittuun suoranaiseen sopimukseen, Neuvoston, joka yhdistää nykyään työläisten ja sotilaiden, s.o. talonoikaisten, ilmeisen enemmistön;

7) että Väliaikaisen hallituksen jokainen askel niin ulko- kuin sisäpolitiikankin alalla avaa, ei ainoastaan kaupungin ja maaseudun proletariiden ja puoliproletariiden, vaan

pikkuporvaristonkin laajojen kerrosten silmät näkemään tämän hallituksen todellisen luonteen;

konferenssi päätää, että:

1) kaiken valtiovallan siirtämiseksi työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoille tai muille kansan tahtoa välittömästi ilmentäville elimille on tehtävä pitkäaikaista työtä proletaarisen luokkatietoisuuden selventämiseksi sekä liitettävä kaupungin ja maaseudun proletaarit yhteen pikkuporvariston horjuntaa vastaan, sillä vain tämä työ takaa todella koko vallankumouksellisen kansan menestyksellisen eteenpäinmenon;

2) tätä toimintaa varten on tehtävä kaikinpuolista työtä työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoissa, lisättävä niiden lukumäärää, lujitettava niiden voimaa, tiivistettävä puolueemme proletaarisia internationalistisia ryhmiä niiden sisällä;

3) on järjestettävä tarmokkaasti omia sosialidemokraattisia voimiamme, jotta vallankumousliikkeen uusi aalto saataisiin viedyksi läpi vallankumouksellisen sosialidemokratian lipun alla”.

Tässä on koko politiikkamme ydin. Koko pikkuporvaristo horjuu nykyään ja peittelee horjuntaansa korulauseella vallankumouksellisista kansanjoukoista, ja meidän on pantava tuon horjumisen vastapainoksi proletaarinen linjamme. Vastavallankumoukselliset tahtoisivat ajaa sen karille ennenaikaisella esiintymisellä. Meidän tehtäviämme ovat Neuvostojen lukumäärän lisääminen, niiden voimien lujittaminen, rivien tiivistäminen puolueemme sisällä.

Moskovalaiset ovat lisänneet kolmanteen kohtaan valvonnan. Tuota valvontaa edustavat Tshheidze, Steklov, Tsereteli ynnä muut pikkuporvarillisen liittoutuman johtajat. Valvonta ilman valtaa on tyhjänpäiväinen fraasi. Kuinka minä voisin valvoa Englantia? Englannin valvomiseksi on anastettava sen laivasto. Ymmärrän kyllä, että kehittymätön työläis- ja sotilasjoukko saattaa uskoa naiivisti ja tiedottomasti valvontaan, mutta tarvitsee vain ajatella valvonnan perusmomenteja, niin ymmärtää, että tuo usko merkitsee poikkeamista luokkataistelun tärkeimmistä periaatteista. Mitä on valvonta? Jos minä kirjoitan paperin tai päätöslauselman, niin he kirjoittavat vastapäätöslauselman. Jotta voitaisiin valvoa, täytyy olla valtaa. Jos pikku-

porvarillisen liittoutuman laajat joukot eivät ymmärrä tätä, niin pitää olla kärsivällisyyttä selittää se niille, muttei missään tapauksessa pidä puhua niille sellaista, mikä ei ole totta. Jos taas verhoan tätä perusehtoa valvonnalla, niin valehtelen ja pelaan kapitalistien ja imperialistien pussiin.— „Tee hyvin ja valvo minua, mutta minulla tulee olemaan tykkejä. Sinä saat tyytyä pelkkään valvontaan”, he sanovat. He tietävät, ettei kansalta saa nykyään kieltää mitään. Valvonta ilman valtaa on pikkuporvarillinen fraasi, joka jarruttaa Venäjän vallankumouksen kulkua ja kehitystä. Juuri sen vuoksi vastustan moskovalaisten toverien kolmatta kohtaa.

Mitä tulee tähän omalaatuiseseen kahden vallan yhteenpunoitumiseen, kun Väliaikainen hallitus, jolla ei ole valtaa, ei tykkejä, sotilaita eikä aseistettua ihmisjoukkoa, nojautuu Neuvostoihin, jotka luottavat toistaiseksi lupausiin ja harjoittavat näiden lupauksen tukemisen politiikkaa, niin hukka teidät perii, jos haluatte osallistua tuohon peliin. Meidän on pysyttävä syrjässä tuosta pelistä, me tulemme jatkamaan työtämme, tuon politiikan kestättömyyden selittämistä proletariaatille, ja todellisen elämän jokainen askel osoittaa, kuinka oikeassa me olemme. Meillä on nyt vähemmistö, joukot eivät toistaiseksi luota meihin. Me osaamme odottaa: joukot siirtyvät meidän puolellemme, kun hallitus näyttää niille oikean olemuksensa. Hallituksen horjunta saattaa sysätä ne luotaan, ja ne tulvahtavat meidän puolellemme, ja ottaen huomioon voimasuhteen me sanomme silloin: on koittanut meidän aikamme.

Nyt siirryn sotakysymykseen, joka käytännöllisesti katsoen yhdisti meidät esiintyessämme lainaa vastaan, johon suhtautuminen osoitti heti silminnähtävästi, miten poliittiset voimat jakautuvat. Kuten „Retsh” kirjoitti, kaikki, „Jedinstvoa” lukuunottamatta, horjuvat, koko pikkuporvarillinen joukko kannattaa lainaa varauksin. Kapitalistit näyttävät hapanta naamaa, pistävät päätöslauselman myhällen taskuunsa ja sanovat: „te saatte kyllä puhua, mutta me toimimme”. Kaikkia niitä, jotka äänestävät nyt lainan puolesta, sanotaan kaikkialla maailmassa sosialishovinisteiksi.

Siirryn suoraan lukemaan sotaa koskevaa päätöslauselmaa. Se jakautuu kolmeen osaan: 1) sodan luonnehtiminen sen luokkamerkityksen kannalta; 2) joukkojen vallan-

kumouksellinen puolustuskanta, jota ei ole missään muussa maassa, ja 3) miten sota saadaan lopetetuksi.

Monet, muun muassa minäkin henkilökohtaisesti, ovat joutuneet pitämään puheita, varsinkin sotilaille, ja luulenpa, että jos kaikki selitetään luokkanäkökannalta katsottuna, niin heille epäselvintä meidän asenteessamme on se, nimenomaan millä tavalla me aiomme lopettaa sodan, miten me katsomme mahdolliseksi lopettaa sen. Laajojen joukkojen keskuudessa esiintyy lukematon määrä väärinkäsityksiä, täydellistä ymmärtämättömyyttä meidän asenteemme suhteen, sen vuoksi esityksemme tulee olla tässä kohden mahdollisimman kansanomaista.

(L u k e e p ä ä t ö s l a u s e l m a e h d o t u s t a s o d a s t a.)

„Nykyinen sota on molempien sotivien valtakuntaryhmien puolelta imperialistista sotaa, t.s. kapitalistit käyvät sitä maailmanherruudesta, kapitalistien saaliin jakamisesta, edullisista finanssi-, pankkipääoman markkinoista sekä heikkojen kansojen kuristamiseksi.

Valtiovallan siirtyminen Venäjällä Nikolai II:lta Gutshkovin, Lvovin y.m. hallitukselle, tilanherrain ja kapitalistien hallitukselle, ei ole muuttanut eikä ole voinutkaan muuttaa Venäjän osalta tätä sodan luokkaluonnetta ja merkitystä.

Että uusi hallitus käy samaa, samanlaista imperialistista sotaa, s.o. anastus- ja ryöstösotaa, sen tosiasian on erikoisen havainnollisesti tuonut esiin seuraava seikka: uusi hallitus ei ole ainoastaan jättänyt julkaisematta salaisia sopimuksia, jotka entinen tsaari Nikolai II oli solminut Englannin, Ranskan y.m. maiden kapitalististen hallitusten kanssa, vaan on muodollisesti vahvistanutkin nuo sopimukset. Se on tehty kansan tahtoa kysymättä, ja tarkoituksena on ilmeisesti ollut kansan pettäminen, sillä onhan yleisesti tunnettua, että nämä entisen tsaarin salaiset sopimukset ovat läpeensä rosvomaisia sopimuksia, joissa Venäjän kapitalisteille luvataan Kiinan, Persian, Turkin, Itävallan y.m. ryöväämistä.

Sen vuoksi proletaarinen puolue ei voi mitenkään kannattaa nykyistä sotaa, ei nykyistä hallitusta eikä sen lainoja, nimitettäköönpä näitä lainoja kuinka koreilla sanoilla tahansa, ellei se sanoudu kokonaan irti

internationalismista, s.o. kaikkien maiden työväen veljellisestä solidaarisuudesta taistelussa pääoman iestä vastaan.

Mitään luottamusta ei ansaitse myöskään nykyisen hallituksen lupaus kieltäytyä annektoinnista, s.o. vieraiden maiden valtauksista tai joidenkin kansojen väkivaltaisesta pitämisestä Venäjän rajojen puitteissa. Sillä kapitalistit, joita tuhannet siteet kietovat venäläiseen ja englantilais-ranskalaiseen pankkipääomaan ja jotka puolustavat pääoman etuja, eivät ensinnäkään voi kieltäytyä aluevaltauksista tässä sodassa, elleivät he lakkaa olemasta kapitalisteja, elleivät he kieltäydy saamasta voittoa miljardeistaan, jotka on sijoitettu lainoihin, toimilupiin, sotateollisuuslaitoksiin j.n.e. Toiseksi uusi hallitus, kieltäytyttyään aluevaltauksista kansan pettämistarkoituksessa, julisti Miljukovin kautta huhtikuun 9 p:nä 1917 Moskovassa, ettei se kieltäydykään aluevaltauksista. Kolmanneksi, kuten „Delo Naroda”, sanomalehti, jonka julkaisemiseen osallistuu ministeri Kerenski, paljasti, Miljukov ei ole edes lähettänyt ulkomaille julkilausumaansa aluevaltauksista kieltäytymisestä.

Varoittaessaan kansaa uskomasta kapitalistien tyhjiin lupauksiin konferenssi sen vuoksi tähdentää, että on osattava erottaa jyrkästi toisistaan aluevaltauksista kieltäytyminen sanoissa ja aluevaltauksista kieltäytyminen teoissa, s.o. kaikkien salaisten ryöstösopimusten, kaikkien ulkopolitiittisten asiakirjojen viipymätön julkaiseminen ja viipymätön ryhtyminen vapauttamaan mitä täydellisimmin kaikkia niitä kansoja, joita kapitalistiluokka sortaa tai sitoo väkivallalla Venäjään taikka pitää vajaa oikeudessa asemassa jatkaen entisen tsaarin, Nikolai II:n politiikkaa, joka on häpeäksi kansallemme”.

Päätöslauselman tämän osan jälkipuolella puhutaan lupauksista, joita hallitus antaa. Marxilaiselle tämä osa lienee tarpeeton, mutta kansalle se on tärkeä. Sen vuoksi täytyy lisätä, miksi emme usko noihin lupauksiin, miksi emme saa luottaa hallitukseen. Nykyisen hallituksen lupaukset luopua imperialistisesta politiikasta eivät ansaitse mitään luottamusta. Tässä meidän linjanamme ei pidä olla sen osoittaminen, että me vaadimme hallitusta julkaisemaan sopimukset. Se olisi harhaluulo. Sen vaatiminen kapitalistien hallitukselta olisi samaa kuin jos vaatisimme kauppahuijausten julkisuuteen saattamista. Jos

sanomme, että on kieltäydyttävä aluevaltauksista ja sotakorvauksista, niin tulee osoittaa, miten se on tehtävä; ja jos meiltä kysytään, kuka sen tekee, niin sanomme, että se on oikeastaan vallankumouksellinen askel, sellaisen askelen voi ottaa ainoastaan vallankumouksellinen proletariaatti. Muussa tapauksessa se on vain tyhjää lupailua, toiveita, joilla kapitalistit kuljettavat kansaa talutusnuorassaan.

(Jatkaa päätöslauselmaehdotuksen luku a.)

„Niin sanottu „vallankumouksellinen puolustuskanta”, jolle ovat nyt asettuneet Venäjän miltei kaikki narodnikkilaiset puolueet (kansansosialistit, trudovikit, sosialistivallankumoukselliset) ja menshevikkisocialidemokraattien opportunistinen puolue (Organisaatiokomitea, Tshheidze, Tsereteli y.m.) sekä useimmat puolueeseen kuulumattomat vallankumousmiehet, edustaa luokkamerkityksensä puolesta toisaalta pikkuporvariston, pienisäntien ja varakkaiden talonpoikien etuja ja näkökantaa, siis niiden etuja ja näkökantaa, jotka kapitalistien tavoin hyötyvät heikkoja kansoja kohtaan harjoitetusta väkivallasta,— ja toisaalta se on tulos kapitalistien harjoittamasta petoksesta kansanjoukkoja kohtaan, kun kapitalistit eivät julkaise salaisia sopimuksia, vaan yrittävät selviytyä lupailuilla ja kauniilla sanoilla.

„Vallankumouksellisen puolustuskannan edustajien” hyvin laajat joukot on katsottava rehellisiksi, s.o. sellaisiksi, jotka *todella* eivät halua aluevaltauksia, anastuksia, väkivaltaa heikkoja kansoja kohtaan, vaan *todella* pyrkivät demokraattiseen, ei-väkivaltaiseen rauhaan *kaikkien* sotivien maiden kesken. Tämä on tunnustettava, koska kaupungin ja maaseudun proletaarien ja puoliproletaarien (s.o. niiden, jotka hankkivat kokonaan tai osittain elatuksensa myymällä työvoimaansa kapitalisteille) luokkaselestä johtuen nämä luokat eivät ole kiinnostuneita kapitalistien liikevoitoista.

Katsoen kaikkinaiset „vallankumoukselliselle puolustuskannalle” tehdyt myönnytykset kerrassaan sallimattomiksi ja katsoen niiden merkitsevän todellisuudessa täyttä pesäeroa internationalismista ja sosialismista konferenssi sen vuoksi samalla ilmoittaa, että niin kauan kuin Venäjän

kapitalistit ja heidän Väliaikainen hallituksensa rajoittuvat vain uhkailemaan kansaa väkivallalla (esim. surullisen kuuluisa Gutshkovin asetus, jossa rangaistuksen uhalla kielletään sotilaita panemasta omavaltaisesti viralta päällystää), niin kauan kuin kapitalistit *eivät* ryhdy väkivaltaan työläisten, sotilaiden, talonpoikien, batrakkien y.m. edustajain Neuvostoja kohtaan, jotka järjestäytyvät vapaasti ja valitsevat sekä erottavat vapaasti *kaikki* ja kaikkinaiset viranomaiset,— niin kauan puolueemme tulee propagoimaan yleensä väkivallasta kieltäytymistä ja taistelemaan „vallankumouksellisen puolustus-kannan” syvä ja kohtalokasta erheellisyyttä vastaan yksinomaan vain toverillisen vakuuttamisen keinoin, selittämällä sitä totuutta, että laajojen joukkojen herkkäuskoisen luottavainen suhde kapitalistien hallitukseen, rauhan ja sosialismin pahimpien vihollisten hallitukseen on tätä nykyä Venäjällä sodan pikaisen päättymisen peruseste”.

Epäilemätöntä on, että tämä kapitalistien politiikka kiinnostaa pikkuporvariston erästä osaa, ja sen vuoksi proletarinen puolue ei saa nyt perustaa laskelmiaan proletariaatin ja talonpoikaiston etujen yhteisyyteen. Me pyrimme saamaan talonpoikaiston puolellemme, mutta se pysyttelee jossain määrin tietoisesti kapitalistien puolella.

Aivan epäilemätöntä on, että proletariaattia ja puoliproletariaattia luokkana sota ei kiinnosta. Ne kulkevat perimätapojen ja petoksen vaikutuksen alaisina. Niiltä puuttuu vielä poliittista kokemusta. Tästä johtuu tehtävämme — pitkälinen selitystyö. Me emme tee niille vähäisimpiäkään periaatteellisia myönnytyksiä, mutta emme voi suhtautua niihin kuin sosialishovinisteihin. Nämä väestöainekset eivät ole milloinkaan olleet sosialistisia, niillä ei ole mitään käsitystä sosialismista, ne vasta heräävät poliittiseen elämään. Mutta niiden tietoisuus kasvaa ja laajenee tavattoman nopeasti. Niiden keskuudessa pitää tehdä selitystyötä, ja tämä on kaikkein vaikein tehtävä, varsinkin sellaiselle puolueelle, joka oli vielä eilispäivänä maan alla.

Eräillä voi herätä ajatus, että emmeköhän ole luopuneet kannastamme: ennenhän me julistimme imperialistisen sodan muuttamista kansalaissodaksi, mutta nyt puhumme itseämme vastaan. Venäjän ensimmäinen kansalaissota on kuitenkin päättynyt, nyt olemme siirtymässä toiseen sotaan — imperialismiin ja aseistetun kansan väliseen

sotaan, ja tänä siirtymiskautena, niin kauan kuin asevoima on sotilailla, niin kauan kuin Miljukov ja Gutshkov eivät ole vielä ryhtyneet käyttämään väkivaltaa, tämä kansalais-sota muodostuu meille rauhalliseksi, pitkälliseksi ja kärsivällisesti harjoitetuksi luokkapropagandaksi. Jos puhumme kansalaissodasta ennen kuin joukot ovat käsittäneet sen välttämättömäksi, niin silloin lankeamme varmasti blanquilaisuuteen. Me kannatamme kansalaissotaa, mutta vain silloin, kun sitä käy tietoinen luokka. Kükistä voidaan se, jonka kansa tietää harjoittavan väkivaltaa. Mutta nyt ei ole ketään väkivallanharjoittajia, tykit ja kiväärit ovat sotamiehillä eivätkä kapitalisteilla, kapitalistit eivät aja nyt asiaansa väkivallalla, vaan petoksella, nyt ei voida pitää ääntä väkivallasta, se olisi järjetöntä. On osattava pysyä marxilaisuuden näkökannalla, ja marxilaisuus sanoo, että tämä imperialistisen sodan muuttaminen kansalaissodaksi pohjautuu objektiivisiin eikä subjektiivisiin edellytyksiin. Toistaiseksi me kieltäydymme tuosta tunnuksesta, mutta vain toistaiseksi. Aseet ovat nyt sotilailla ja työläisillä eivätkä kapitalisteilla. Niin kauan kuin hallitus ei ole aloittanut sotaa, me teemme rauhanomaista selitystyötä.

Hallitukselle olisi ollut eduksi, jos olisimme ottaneet ensimmäisen varomattoman askelen hyökkäykseen, se olisi ollut heille edullista. He ovat kiukuissaan, koska puolueemme on antanut rauhanomaisten mielenosoitusten tunnuksen. Emme saa hivenenkään vertaa luopua periaatteistamme nyt odottelevan pikkuporvariston hyväksi. Mikään ei olisi proletaariselle puolueelle niin vaarallinen virhe kuin puolueen taktiikan rakentaminen subjektiivisten toivomusten varaan siellä, missä tarvitaan järjestyneisyyttä. Ei pidä sanoa, että meitä kannattaa enemmistö; tässä tapauksessa tarvitaan epäluottamusta, epäluottamusta ja epäluottamusta. Proletaarisen taktiikan rakentaminen sille pohjalle olisi taktiikan runtelemista.

Kolmas kohta koskee kysymystä, miten voidaan lopettaa sota. Marxilaisten mielipide on tunnettu, mutta vaikeus on siinä, miten se saadaan joukkojen tietoon mahdollisimman selvässä muodossa. Emme ole pasifisteja emmekä voi kieltäytyä vallankumouksellisesta sodasta. Missä suhteessa viimeksi mainittu eroaa kapitalistisesta sodasta? Ennen kaikkea siinä, mikä luokka on kiinnostunut siitä ja mitä

politiikkaa tuo kiinnostunut luokka harjoittaa tässä sodassa... Joukoille puhuttaessa on vastattava niille konkreettisesti. Siis ensimmäinen kysymys: miten vallankumouksellinen sota voidaan erottaa kapitalistisesta sodasta? Joukkojen keskuudessa työskentelevät toverit eivät käsitä, mikä ero siinä on, että siinä on kysymys luokkaerosta. Me emme saa rajoittua teoreettiseen selittämiseen, meidän on osoitettava myös käytännössä, että tulemme käymään todella vallankumouksellista sotaa silloin, kun valta on proletariaatilla. Minusta tuntuu, että tällainen kysymyksen asettelu antaa paljon havainnollisemman vastauksen kysymykseen, millainen sota se on ja kuka sitä käy.

„Pravdassa” on julkaistu luonnos vetoomukseksi kaikkien sotaa käyvien maiden sotilaille*. Meillä on tietoja siitä, että rintamalla tapahtuu veljeilyä, mutta se on vielä puolittain vaistonvaraista. Veljeilystä puuttuu selvää poliittista tarkoitusta. Sotilaat ovat havainneet vaisto-vaistonsa, että täytyy toimia alhaalta käsin, heidän luokkavaistonsa, vallankumousmielisten ihmisten luokkavaisto on kuiskannut heille, että vain se on oikea tie. Mutta vallankumousta varten se ei riitä. Tahdomme antaa selvän poliittisen vastauksen. Jotta sota saataisiin lopetetuksi valta on siirrettävä vallankumouksellisen luokan käsiin. Ehdottaisin, että konferenssin nimessä laadittaisiin vetoamus kaikkien sotaa käyvien maiden sotilaille ja että tämä vetoamus julkaistaisiin kaikilla kielillä. Jos me kaikkien niiden tavanomaisten korulauseiden asemesta, jotka koskevat rauhankonferensseja, missä puolet niihin osallistuvista jäsenistä ovat salaisia tai julkisia imperialististen hallitusten asiamiehiä, lähetämme kaikkialle tämän vetoamuksen, niin se vie meidät päämääräämme tuhat kertaa nopeammin kuin mitkään rauhankonferenssit. Emme tahdo olla tekemisissä saksalaisten Plehanovien kanssa. Matkustaessamme rautatievaunussa Saksan halki nuo herrat sosialishovinistit, saksalaiset Plehanovit, yrittivät tuppautua vaunuamme, mutta vastasimme heille, että ainoakaan heikäläinen sosialisti ei saa tulla sisään ja jos tulee, niin emme päästä häntä pois ilman suurta skandaalia. Jos olisi laskettu luoksemme esim. Karl Liebknecht, niin hänen kanssaan olisimme keskustelleet. Kun julkaisemme veto-

* Ks. tätä osaa, ss. 171—174. *Toim.*

muksen kaikkien maiden työtätekeville ja annamme siinä vastauksemme kysymykseen, miten sota saadaan lopetuksi, ja kun sotilaat lukevat vastauksemme, jossa osoitetaan poliittinen ulospääsy sodasta, niin silloin veljeily ottaa jättiläisaskelen eteenpäin. Tämä on tarpeellista siksi, että veljeily nousisi sodan herättämän vaistomaisen kauhun astetta korkeammalle ja muuttuisi selväksi poliittiseksi tietoisuudeksi siitä, miten tästä sodasta voidaan päästä.

Siirryn kolmanteen kysymykseen, nimittäin nykyisen ajankohdan arviointiin kansainvälisen työväenliikkeen tilanteen ja kansainvälisen kapitalismin tilan kannalta katsoen. Imperialismista puhuttaessa on marxilaisuuden näkökannalta typerää pysähtyä tarkastelemaan vain yhden maan tilannetta, kun kapitalistiset maat ovat niin kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Ja nyt, sodan aikana, tämä yhteys on entistäkin kiinteämpi. Koko ihmiskunta on sotkettu yhteen veriseksi vyyhdeksi, eikä siitä voida selviytyä yksitellen. Vaikka on olemassa enemmän ja vähemmän kehittyneitä maita, niin nykyinen sota on sitonut ne kaikki toisiinsa sellaisilla siteillä, että vain yhden maan pääseminen siitä eroon tuntuu mahdottomalta ja järjettömältä.

Me olemme kaikki yhtä mieltä siitä, että valta täytyy olla työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoilla. Entä mitä ne pystyvät ja ovat velvolliset tekemään, jos valta siirtyy niille, t.s. tulee olemaan proletaareilla ja puoliproletaareilla? Muodostuu mutkallinen ja vaikea tilanne. Ja jos puhumme vallan siirtämisestä, niin ilmaantuu eräs vaara, jolla on ollut aikaisemmissakin vallankumouksissa suuri merkitys, nimittäin se, että vallankumouksellinen luokka ottaa valtiovallan käsiinsä eikä tiedä, mitä sillä pitäisi tehdä. Vallankumousten historiassa on esimerkkejä vallankumouksista, jotka ovat juuri sen vuoksi kukistuneet. Työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot, joiden verkosto ulottuu nyt yli koko Venäjän, ovat nykyään koko vallankumouksen keskiössä; mutta mielestäni me emme ole niitä kyllin hyvin ymmärtäneet ja tutkineet. Jos ne ottavat vallan, niin se ei enää tule olemaan valtio sanan tavallisessa merkityksessä. Sellaista valtiovaltaa kauan pysyvänä valtana ei ole ollut maailmassa milloinkaan, mutta koko maailman työväenliike on lähenemässä sitä. Se on oleva nimenomaan Pariisin Kommuunin tyyppinen valtio.

Sellainen valta on diktatuuria, t.s. se ei nojaa lakiin, muodolliseen enemmistön tahtoon, vaan suoraan, välittömästi väkivaltaan. Väkivalta on vallan väline. Millä tavalla Neuvostot tulevat käyttämään tätä valtaa? Palaavatko ne vanhaan, poliisin kautta tapahtuvaan hallintaan, tulevatko ne hallitsemaan vanhojen vallanelinten välityksellä? Mielestäni ne eivät voi sitä tehdä, ja joka tapauksessa niillä on edessä välitön tehtävä — ei-porvarillisen valtion järjestäminen. Olen bolshevikkien keskuudessa verrannut tuota valtiota Pariisin Kommuuniin siinä mielessä, että Pariisin Kommuuni murskasi vanhat hallintaelimet ja korvasi ne aivan uusilla, suoranaisilla, välittömillä työväen elimillä. Minua syytetään siitä, että olen nykyhetkellä käyttänyt sellaista sanaa, joka eniten pelottaa kapitalisteja, koska he ovat ruvenneet tulkitsemaan sitä pyrkimykseksi ottaa sosialismi käytäntöön välittömästi. Käytin sitä kuitenkin vain siinä mielessä, että vanhat elimet vaihdetaan uusiin, proletaarisiin elimiin. Marx sanoi, että se on koko maailman proletaarisen liikkeen mitä suurin edistysaskel⁷². Kysymys proletariaatin yhteiskunnallisista tehtävistä on saanut meillä valtavan suuren käytännöllisen merkityksen toisaalta siksi, että olemme nyt sidotut kaikkiin muihin maihin emmekä voi riistäytyä irti tästä vyyhdestä: joko proletariaatti riistäytyy irti kokonaan, kokonaisuutena, tai se nujerretaan; toisaalta työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot ovat tosiasia. Jokainen tietää, että niitä on kaikkialla Venäjällä ja että ne ovat valta eikä mitään muuta valtaa voi olla. Ja koska asia on niin, täytyy meillä olla selvä käsitys siitä, miten ne voivat tätä valtaa käyttää. Sanotaan, että tämä valta on samanlainen kuin on Ranskassa ja Amerikassa, mutta mitään tällaista ei siellä ole, näin välitöntä valtaa ei siellä ole olemassa.

Päätöslauselma nykyisestä ajankohdasta jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä luonnehditaan se imperiaalistisen sodan aiheuttama objektiivinen tilanne, mihin maailman kapitalismi on joutunut; toisessa — kansainvälisen proletaarisen liikkeen edellytykset ja kolmannessa — Venäjän työväenluokan tehtävät vallan siirtymässä sen käsiin. Ensimmäisessä osassa muotoilen sen johtopäätöksen, että sodan aikana kapitalismi on kehittynyt vielä enemmän kuin ennen sotaa. Se on jo ottanut haltuunsa kokonaisia tuotannonaloja. Jo vuonna 1891, 27 vuotta sitten,

jolloin saksalaiset hyväksyivät Erfurtin ohjelmansa, Engels sanoi, ettei kapitalismia saa tulkita entiseen tapaan suunnitelmattomuudeksi⁷³. Se on jo vanhentunut käsitys: jos on trusteja, niin suunnitelmattomuutta ei enää ole. Varsinkin XX vuosisadalla kapitalismi on kehittynyt jättiläisaskelin eteenpäin, ja sota on saanut aikaan sen, mitä ei saatu aikaan 25 vuodessa. Teollisuuden valtiollistaminen on edistynyt myös Englannissa eikä vain Saksassa. Monopolista yleensä on siirrytty valtion monopoliin. Objektiiivinen asiaintila on osoittanut, että sota on nopeuttanut kapitalismin kehitystä, ja kehitys on mennyt eteenpäin kapitalismista imperialismiin, monopolista valtiollistamiseen. Kaikki tämä on lähentänyt sosialistista vallankumousta ja luonut sille objektiiiviset edellytykset. Näin ollen sodan kulku on lähentänyt sosialistista vallankumousta.

Ennen sotaa Englanti oli maksimaalisen vapauden maa: kadettipuolueen tyyppiset poliitikot mainitsevat tästä aina. Siellä oli vapaus, kun siellä ei ollut vallankumouksellista liikettä. Sota muutti heti kaiken. Maassa, jossa ei vuosikymmenien ajalta muisteta ainoatakaan esimerkkiä sosialistisen lehdistön vapauden loukkaamisesta, saatettiin heti voimaan aito tsaristinen sensuuri ja kaikki vankilat ahdettiin täpö täyteen sosialisteja. Kapitalistit olivat siellä vuosisatojen kuluessa oppineet hallitsemaan kansaa ilman väkivaltaa, ja kun he nyt turvautuivat väkivaltaan, niin he siis tunsivat, että vallankumouksellinen liike kasvaa ja ettei voida menetellä toisin. Osoittaessamme, että Liebknecht edustaa joukkoja, vaikka hän onkin yksin ja vaikka häntä vastassa on sata saksalaista Plehanovia, meille sanottiin, että se on utopiaa, harhakäsitystä. Ja kuitenkin jokainen, joka on vaikkapa kerran käynyt ulkomailla työläisten kokouksissa, on huomannut, että joukkojen myötätunto Liebknechtiä kohtaan on eittämätön tosiasia. Hänen vimmatuimpien vastustajiensa on täytyntä viekastella joukkojen edessä; ja elleivät he ole tekeytyneet hänen kannattajikseen, niin ei ainakaan kukaan ole tohtinut puhua häntä vastaan. Nyt on asia kehittynyt vieläkin pitemmälle. Nyt olemme tekemisissä joukkolakkosten kanssa ja rintamalla tapahtuu veljeilyä. Olisi mitä suurin virhe ryhtyä ennustelemaan mitään tässä suhteessa, mutta se, että myötätunto Internationalea kohtaan kasvaa ja että Saksan armeijassa alkaa vallankumouksellinen kuohunta,— se on kuitenkin

tosiasia, joka osoittaa, että siellä on kypsymässä vallankumous.

Mitkä sitten ovat vallankumouksellisen proletariaatin tehtävät? Sosialistien kaikkien päätelmien peruspuitteellisuutena ja perusvirheenä on se, että kysymys asetetaan liian ylimalkaisesti — siirtyminen sosialismiin. On puhuttava konkreettisista toimenpiteistä ja keinoista. Toiset niistä ovat kypsyneet ja toiset ovat vielä kypsymättä. Elämme nyt siirtymiskautta. Olemme ilmeisesti nostaneet esiin sellaisia muotoja, jotka eivät ole porvarillisten valtiomuotojen kaltaisia: työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot ovat sellainen valtiomuoto, jollaista ei ole eikä ole ollut missään valtakunnassa. Ne ovat sellainen muoto, joka merkitsee ensi askelia sosialismia kohti ja on sosialistisen yhteiskunnan alkuvaiheessa kiertämätön. Tämä on ratkaiseva tosiasia. Venäjän vallankumous on luonut Neuvostot. Sellaisia valtioelimiä ei ole eikä voi olla maailman missään porvarillisessa maassa, eikä mikään sosialistinen vallankumous voi käyttää mitään muuta valtaa kuin tätä. Työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen on otettava valta, muttei tavallisen porvarillisen tasavallan perustamista eikä välitöntä sosialismiin siirtymistä varten. Niin ei saa tehdä. Mitä varten sitten? Niiden on otettava valta suorittaakseen ne ensimmäiset konkreettiset, tuohon siirtymiseen johtavat toimenpiteet, jotka voidaan ja täytyy suorittaa. Pelko on siinä suhteessa pahin vihollinen. Joukoille on selitettävä, että nämä toimenpiteet on suoritettava nyt, muuten työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen valta on oleva hyödytön eikä anna mitään kansalle.

Koetan vastata kysymykseen, mitä konkreettisia toimenpiteitä me voimme ehdottaa kansalle joutumatta ristiriitaan marxilaisten vakaumustemme kanssa.

Minkä vuoksi me tahdomme, että valta siirrettäisiin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoille?

Ensimmäinen toimenpide, joka niiden on toteutettava, on maan kansallistaminen. Siitä puhuvat kaikki kansat. Sanotaan, että tämä toimenpide on kaikkein utooppisin, ja kuitenkin kaikki päätyvät siihen nimenomaan sen vuoksi, että Venäjän maanomistussuhteet ovat niin sotkuiset, ettei ole muuta ulospääsyä kuin vapauttaa kaikki maat väli-aidoista ja muuttaa ne valtion omaisuudeksi. Maan yksityisomistus on lakkautettava. Tämä on se tehtävä, joka

meidän on täytettävä, koska sitä kannattaa kansan enemmistö. Sitä varten me tarvitsemme Neuvostoja. Valtion vanhan virkamieskunnan avulla tätä toimenpidettä ei voida toteuttaa.

Toinen toimenpide. Me emme voi vaatia sosialismin „käytäntöönottamista” — se olisi mitä suurinta tolkkottomuutta. Meidän on propagoitava sosialismia. Venäjän väestön enemmistö on talonpoikia, pienisäntiä, jotka eivät voi ajatellakaan sosialismia. Mutta mitä heillä olisi sitä vastaan, että jokaisessa kylässä olisi pankki, joka antaisi heille mahdollisuuden parantaa taloutta? Sitä vastaan heillä ei ole mitään sanomista. Meidän on selostettava talonpojille näitä käytännöllisiä toimenpiteitä ja lujitettava heissä tietoisuutta niiden tarpeellisuudesta.

Toista on sokeritehtailijain syndikaatti, se on faktumi. Siihen nähden ehdotuksemme täytyy olla välittömän käytännöllinen: nämä jo täysin kehittyneet syndikaatit on annettava valtion omaisuudeksi. Jos Neuvostot tahtovat ottaa vallan, niin vain tällaisia tarkoituksperiä varten. Muussa tapauksessa niiden ei kannata sitä ottaa. Kysymys on näin: joko on kehitettävä näitä Neuvostoja edelleen tai ne kuolevat kunniatta, kuten kävi Pariisin Kommuunille. Jos tarvitaan porvarillista tasavaltaa, niin sen voivat perustaa kadetitkin.

Lopetan selostukseni viitaten erääseen puheeseen, joka teki minuun erittäin suuren vaikutuksen. Eräs hiilenkaivaja piti mainion puheen, jossa hän ilman ainoatakaan kirjoista opittua sanaa kertoi, kuinka he tekivät vallankumousta. Heillä ei pohdittu kysymystä, tuleeko heillä olemaan presidentti, vaan häntä kiinnosti toinen kysymys: kun he olivat vallanneet kaivokset, niin piti suojella köysiä, ettei tuotanto olisi pysähtynyt. Sitten nousi kysymys leivästä, jota heillä ei ollut, ja he sopivat myös viljan hankinnasta. Kas siinä oikea eikä mikään kirjasta luettu vallankumousohjelma. Se on oikeaa vallan valtaamista itse paikanpäällä.

Porvaristo ei ole missään niin järjestynyt kuin Pietarissa, ja kapitalistit ovat täällä vallassa, mutta paikkakunnilla talonpojat toteuttavat pelkkiä käytännöllisiä toimenpiteitä ryhtymättä pohdiskelemaan mitään sosialistisia suunnitelmia. Tämä vallankumousliikkeen ohjelma on luullakseni ainoa, joka osoittaa erheettömästi vallankumouksen

oikean tien. Me kannatamme sitä, että näihin toimenpiteisiin ryhdytään hyvin harkitusti ja varovasti, mutta vain niitä on toteutettava, eteenpäin kuljettaessa on katsottava vain siihen suuntaan, muuta ulospääsyä ei ole. Muussa tapauksessa työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot hajotetaan ja ne kuolevat kunniatta, mutta jos valta tulee todella olemaan vallankumouksellisella proletariaatilla, niin vain sitä varten, että mennään eteenpäin. Ja eteenpäinmeno on sitä, että otetaan konkreettisia askelia eikä vain sanoissa turvata sodasta vapautumista. Näiden askelten täydellinen menestys on mahdollista vain maailman vallankumouksen tapahtuessa, jos vallankumous sammuttaa sodan palon ja jos kaikkien maiden työläiset tukevat vallankumousta. Sen vuoksi vallan valtaaminen on ainoa konkreettinen toimenpide, ainoa ulospääsy.

*Lyhyt selostus julkaistu
toukokuun 8 (huhtikuun 25) pnä 1917
„Pravda” lehden 40. numerossa*

*Julkaistu ensi kerran täydellisenä
v. 1921 N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjottetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

3

LOPPULAUSUNTO
SELOSTUKSEEN NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA
HUHTIKUUN 24 (TOUKOKUUN 7) pnä

Tov. Kamenev ratsasti taitavasti keppihevosellaan, puhui seikkailuhalusta. Tätä asiaa on tarkasteltava lähemmin. Tov. Kamenev on varma ja vakuuttaa, että vastustaessamme tunnusta „alas Väliaikainen hallitus” meissä ilmeni horjuntaa. Olen samaa mieltä: horjahteluja vallankumouksellisen politiikan linjalta on tietenkin ollut, ja noita horjahduksia on koetettava välttää. Erimielisyydet meidän ja tov. Kamenevin välillä eivät ole mielestäni kovin suuria, sillä hyväksyessään meidän mielipiteemme hän asettuu toiselle kannalle. Missä ilmeni meidän seikkailuhalumme? Se ilmeni pyrkimyksenä käyttää väkivaltakeinoja. Emme tienneet, olivatko joukot tänä levottomana hetkenä horjahtaneet kovastikin meidän puolellemme, ja olisi ollut eri asia, jos ne olisivat horjahtaneet kovasti. Me esitimme rauhanomaisten mielenosoitusten tunnuksen, mutta eräät toverit Pietarin komiteasta esittivät toisen tunnuksen, jonka me annuloimme, mutta sen toteuttamista emme ehtineet pidättää, joukot seurasivat Pietarin komitean tunnusta. Me sanomme, että tunnus „alas Väliaikainen hallitus” on seikkailuluontoinen, että tällä haavaa ei saa kukistaa hallitusta, sen vuoksi esitimme rauhanomaisten mielenosoitusten tunnuksen. Me halusimme vain tiedustella rauhallisesti vihollisen voimia ryhtymättä kuitenkaan taisteluun, mutta Pietarin komitea meni hieman pitemmälle vasempaan, mikä on tässä tapauksessa tietysti erikoisen suuri rikos. Organisaatiokoneisto osoittautui heikoksi: kaikki eivät noudata päätöksiämme. Rinnan oikean „eläköön työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot!” tunnuksen kanssa esitettiin väärä tunnus: „alas

Väliaikainen hallitus”. Toimintahetkellä ei olisi pitänyt mennä „hieman pitemmälle vasempaan”. Pidämme sitä mitä suurimpana rikoksena, hajottamisena. Emme olisi jääneet hetkeksikään Keskuskomiteaan, jos tuo askel olisi sallittu ottaa tietoisesti. Se tapahtui organisaatiokoneiston vajavaisuuden vuoksi. Niin, organisaatiotyössämme oli puutteita. On asetettu kysymys organisaatiotyön parantamisesta.

Menshevikit ja kumpp. hokevat sanaa „seikkailuhalu”, mutta heilläpä juuri ei ollutkaan organisaatiota eikä mitään linjaa. Meillä on organisaatio sekä linja.

Sillä hetkellä porvaristo pani liikkeelle kaikki voimansa, keskusta piileskeli, mutta me järjestimme rauhanomaisen mielenosoituksen. Vain meillä oli poliittinen linja. Oliko virheitä? Oli kyllä. Erehtymätön on vain se, joka ei tee mitään. Ja on vaikeaa järjestäytyä hyvin.

Ja nyt valvonnasta.

Kuljemme tov. Kamenevin kanssa samaa tietä, paitsi kysymyksessä valvonnasta. Hän pitää sitä poliittisena toimintona. Mutta subjektiivisesti hän ymmärtää tämän sanan paremmin kuin Tshheidze ynnä muut. Me emme suostu valvontaan. Meille sanotaan: olette eristäneet itsenne, olette ladelleet hirmusanoja kommunismista, olette pelästytäneet porvarit pahanpäiväisesti... Olkoon niin!.. Mutta ei se ole meitä eristänyt. Meidät on eristänyt kysymys lainasta — se on saattanut meidät eristetyiksi. Juuri siinä kysymyksessä me jouduimme vähemmistöksi. Niin, me olemme vähemmistönä. Mitäpä siitä! Tänä shovinismihuumauksen aikana sosialistina oleminen merkitsee vähemmistössä olemista ja enemmistössä olemisen merkitsee samaa kuin olla shovinisti. Nykyään talonpoika ja Miljukov lyövät yhdessä sosialismia lainalla. Talonpoika kulkee Miljukovin ja Gutshkovin perässä. Se on tosi. Talonpoikaiston porvarillis-demokraattinen diktatuuri on vanha kaava.

Sysätäksemme talonpoikaista vallankumoukseen on erotettava proletariaatti, erotettava proletaarinen puolue erilleen, sillä talonpoikaisto on shovinistista. Talonpojan vetäminen mukaan nyt merkitsee antautumista Miljukovin armoille.

Väliaikainen hallitus pitää kukistaa, muttei nyt eikä tavallisin keinoin. Olemme samaa mieltä kuin tov. Kame-

nev. Mutta pitää tehdä selitystyötä. Tällä sanalla tov. Kamenev ratsastaa. Se on kuitenkin ainoa, mitä me voimme tehdä.

Tov. Rykov sanoo, että sosialismin täytyy tulla muista, teollisesti kehittyneemmistä maista. Mutta asia ei ole niin. Ei voida sanoa kuka aloittaa ja kuka lopettaa. Tämä ei ole marxilaisuutta, vaan marxilaisuuden parodiointia.

Marx sanoi, että Ranska aloittaa ja saksalainen vie päätökseen. Mutta Venäjän proletariaattihan on saanut aikaan enemmän kuin kukaan.

Jos sanoisimme: „ilman tsaaria, mutta proletariaatin diktatuuri”, niin se olisi hyppäys pikkuporvariston yli. Mutta me sanomme: auta vallankumousta työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston kautta. Ei pidä hairahtaa reformismiin. Emmehän taistele tullaksemme voitetuiksi, vaan taistelemme päästäksemme voittajiksi, ainakin luotamme osittaiseen menestykseen. Jos kärsimme tappion, niin saavutamme osittaisen menestyksen, nimittäin reformeja. Reformit ovat luokkataistelun apukeino.

Edelleen tov. Rykov sanoo, että kapitalismin ja sosialismin välillä ei ole siirtymiskautta. Se ei ole totta. Se on marxilaisuudesta irti sanoutumista.

Meidän viitoittamamme linja on oikea, ja vastaisuudessa teemme kaikkemme saadaksemme aikaan sellaisen organisaation, ettei olisi Keskuskomiteaa tottelemattomia pietarinkomitealaisia. Me kasvamme niin kuin kunnan puolueen pitääkin.

*Julkaistu ensi kerran v. 1921
N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

4

PUHE KANSAINVALISEN SOSIALISTIKONFERENSSIN
 KOOLLEKUTSUMISEN SUUNNITELMASTA
 HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä 74

En voi hyväksyä тов. Noginin mielipidettä. Mielestäni olemme tekemisissä tavattoman tärkeän poliittisen tosiasian kanssa, joka velvoittaa meitä ryhtymään tarmokkaaseen kampanjaan venäläisiä sekä englantilaisia ja ranskalaisia shovinisteja vastaan, jotka eivät ole suostuneet tämän Borgbjergin ehdotukseen osallistua konferenssiin. Ei pidä unohtaa, mikä on koko tämän jutun ytimenä ja mitä piilee sen takana. Luen teille Borgbjergin ehdotuksen, joka julkaistiin tarkalleen „Rabotshaja Gazetassa”, ja tähdennän, että koko tämän sosialistinen edustajakokouskomedian takana piilee mitä reaalisiin Saksan imperialismin poliittinen toimenpide. Saksan kapitalistit ovat Saksan sosialishovinistien kautta kehottaneet kaikkien maiden sosialishovinisteja kokoontumaan konferenssiin. Sen vuoksi onkin aloitettava suuri kampanja.

Miksi he tekevät tätä sosialistien kautta? Siksi, että he tahtovat petkuttaa työläisjoukkoja. Herrat diplomaatit ovat ovelaa väkeä: tuollaista asiaa ei saa sanoa suoraan, vaan on lähetettävä tanskalainen Plehanov. Olemme nähneet saksalaisia sosialishovinisteja ulkomailla satoja kertoja, ja heidät on paljastettava.

(Lukee otteen „Rabotshaja Gazetan” 39. numerosta toukokuun 8 (huhtikuun 25) pltä 1917.)

„Tanskan sosialidemokratian pää-äänenkannattajan „Social-demokraten” toimittaja Borgbjerg on kolmen skandinaviaalaisen maan (Tanskan, Norjan ja Ruotsin) työväenpuolueiden yhdistetyn toimikunnan nimessä esittänyt työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston Toimeenpanevalle komitealle Venäjän kaikille sosialistisille puolueille osoitetun kutsun kansainväliseen sosialistikonferenssiin. Тов. Borg-

bjerg, jolla Tanskan ja Saksan läheisen naapurisuuden vuoksi oli mahdollisuus olla kanssakäymisissä Saksan sosialidemokraattien, pääasiallisesti „enemmistö”-ryhmään kuuluvien sosialidemokraattien kanssa, tutustutti kokousta niihin ehtoihin, joilla Saksan virallinen sosialidemokratia katsoo rauhan solmimisen mahdolliseksi ja jotka sen edustajat tuovat mukanaan konferenssiin.

Nämä ehdot ovat seuraavat:

Ennen kaikkea he ilmoittavat kannattavansa niitä kohtia, jotka Skandinavian ja Hollannin sosialistit hyväksyivät konferenssissaan vuonna 1915, s.o. kansakuntien itsemääräämisoikeuden ja pakollisen kansainvälisen sovinto-oikeuden tunnustamista sekä asteittaisen aseistariisumisen vaatimusta. Sen jälkeen he lisäävät omasta puolestaan, että Saksan sosialidemokratia tulee vaatimaan, että:

1) kaikki Saksan ja sen liittolaisten anastamat maat on palautettava;

2) Venäjän Puolalle on myönnettävä täysi vapaus julistautua itsenäiseksi tai liittyä Venäjään;

3) Belgia on saatava jälleen täysin itsenäiseksi valtioksi;

4) samoin Serbia, Montenegro ja Romania on saatava jälleen itsenäiseksi valtioiksi;

5) Bulgarian on saatava Makedonian bulgarialaiset alueet ja Serbian on saatava vapaa pääsy Adrian merelle.

Mitä tulee Elsass-Lothringeniin, niin siinä voitaisiin ajatella rauhanomaista sopimusta Lothringenin rajan korjaamisesta; Poznanin puolalaisiin nähden saksalaiset tulevat vaatimaan kansallisen kulttuuri-autonomian myöntämistä heille”.

Ei voi olla epäilyksen häivääkään sen suhteen, etteikö tämä ehdotus olisi lähtöisin Saksan hallitukselta, joka ei ota tällaisia askelia suoraan ja tarvitsee tanskalaisten Plehanovien palveluksia, koska saksalaiset asiamiehet eivät kelpaa tällaisiin palveluksiin. Sosialishovinitit ovatkin olemassa tehdäkseen tällaisia palveluksia. Tehtävämme on paljastaa konferenssiin kokoontuneen proletarisen puolueen 70.000 työläisen nimessä koko maailmalle tämä asian todellinen olemus, jota he salaavat. On julkaisettava seikkaperäinen päätöslauselma, käännettävä se ulkomaiden kielille ja annettava asianmukainen vastaus, etteivät nuo herrat uskaltasi pistää nenäänsä sosialistiseen puolueeseen. (L u k e e p ä ä t ö s l a u s e l m a e h d o t u k s e n.)

Sosialistiset lehdet ovat tänä aamuna vaiti. Ne tietävät mainiosti, missä on koira haudattuna. Ne tietävät, että vaitiolo on kultaa. Vain „Rabotshaja Gazeta” on julkaissut kirjoituksen antamatta asiasta minkäänlaista arviota: toiselta puolen ei voida olla tunnustamatta ja toiselta puolen täytyy myöntää...

Venäjän hallitus jos kukaan voi olla varma siitä, että kysymyksessä on todella Saksan hallituksen asiamies.

Jos meille huudetaan koko ajan Elsass-Lothringenin vapauttamisesta, niin näille herroille pitää muistuttaa, että tässä on kysymys yksinkertaisesti kukkarosta, sillä Elsass-Lothringenissa on suunnattomia rikkauksia ja Saksan kapitalistit tappelevat Ranskan kapitalistien kanssa siitä, kummat saavat enemmän rosvoiksi. Heille on edullista, kun Plehanovit sanovat, että Elsass-Lothringenin vapauttaminen on pyhä asia. Kun siis Saksan sosialistit kirjoittavat Elsass-Lothringenin rajojen rauhanomaisesta korjaamisesta, niin se on käsitettävä rosvoitun saaliin rauhanomaiseksi jakamiseksi Ranskan ja Saksan imperiaalistien kesken.

Minun on vielä lisättävä: unohdin mainita sen tosiasian, että saksalaiset „keskustan” edustajat — Kautsky, Haase, Ledebour — ovat suostuneet menemään tuohon konferenssiin. Tämä tosiasia on heille erittäin suureksi häpeäksi. Englannin ja Ranskan sosialistit eivät mene tuohon konferenssiin. Tämä osoittaa, että englantilaiset ja ranskalaiset shovinistit, jotka ovat olevinaan sosialisteja, ovat todellisuudessa porvariston asiamiehiä, sillä he auttavat imperialistisen sodan pitkittämistä huolimatta niistä tavottoman suurista ponnistuksista, joita Saksan sosialistinen enemmistö tekee Borgbjergin välityksellä, sillä epäilemättä Saksan hallitus sanoo Borgbjergin kautta: tilanne on sellainen, että minun täytyy antaa teille saaliinne (Saksan siirtomaat Afrikassa). Tätä todistaa se seikka, että Saksa on mitä epätoivoisimmassa asemassa, tämän sodan käyminen nykyään on toivoton asia, maa on perikadon partaalla. Sen vuoksi he sanovatkin olevansa valmiit luovuttamaan miltei koko saaliin, kun he pyrkivät kuitenkin kahmaisemaan samalla jotakin. Diplomaatit ovat erinomaisesti kanssakäymisessä keskenään, ja porvarilliset lehdet petkuttavat kansaa korulauseilla kirjoittaessaan ulkomaiden asioista.

On aivan varmaa, että kun Englannin ja Ranskan sosialistit sanoivat, etteivät he mene konferenssiin, niin he tiesivät jo kaiken: he olivat käyneet ulkoasiainministeriössään, ja siellä heille oli sanottu: siinä on teille asian todellinen olemus, emmekä me halua, että te menisitte sinne. Näin ja vain näin on ollut asia.

Katsotaanpa, jos Venäjän sotilaat saavat tämän päätöslauselman,— ja se pitäisi mielestäni heille toimittaa puolueemme 70.000 jäsenen nimessä,— silloin heille alkaa todella selvitä koko juttu, jota on salattu heiltä. Silloin he ymmärtävät, että Saksa ei kykene jatkamaan valloitus-sotaa ja että kysymys on vain Saksan nujertamisesta, sen loppuun ryöväämisestä. Sitä, että Borgbjerg on Saksan hallituksen asiamies, ei voida kieltää.

Juuri sen vuoksi, toverit, olen sitä mieltä, että meidän on paljastettava tämä sosialistinen edustajakokous-komedia. Kaikki nuo edustajakokoukset eivät ole mitään muuta kuin komedioita, joilla peitellään kansanjoukkojen selän takana solmittuja diplomaattien lehmäkauppoja. On kerta kaikkiaan sanottava totuus niin, että sotilaat rintamalla ja kaikkien maiden työläiset sen kuulisivat. Ja meidän kampanjamme sellaisten ehdotusten johdosta muodostuikin toisaalta meidän proletaarisen linjamme selittämiseksi ja toisaalta sellaiseksi joukkoesiintymiseksi, jollaisia ei ole ennen ollut. Juuri sen vuoksi pyytäisin teitä, mikäli mahdollista, hyväksymään tämän manifestin, toimittamaan sen Toimeenpanevalle komitealle, kääntämään ulkomaiden kielille ja julkaisemaan huomenna „Pravdassa”.

Lyhyt selostus julkaistu

toukokuun 9 (huhtikuun 26) pnä 1917

„Pravda” lehdessä 41. numerossa

Julkaistu ensi kerran täydellisenä

v. 1921 N. Leninin (V. Uljanovin)

Kootulissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos

Julkaistaan koneella kirjoitetun

pöytäkirjajäljennöksen mukaan

5

PÄÄTÖSLAUSELMA BORGBJERGIN
EHDOTUKSEN JOHDOSTA

Tanskalaisen „socialistin” Borgbjergin saapumisen johdosta ja sen johdosta, että hän kehottaa osallistumaan socialistien edustajakokoukseen tarkoituksella kannattaa rauhan solmimista, jota saksalaiset Scheidemannin ja Plehanovin suuntaukseen kuuluvat socialistit ehdottavat ja jonka ehtona on Saksan kieltäytyminen suurimmasta osasta valtaamiaan alueita, konferenssi päättää:

Borgbjerg esiintyy kolmen skandinaivialaisen puolueen, s.o. ruotsalaisen, tanskalaisen ja norjalaisen puolueen nimessä. Valtakirjan hän on saanut siltä ruotsalaiselta puolueelta, jonka johdossa on Branting, s.o. „oman” porvaristonsa puolelle siirtynyt socialisti, joka on pettänyt kaikkien maiden työväen vallankumouksellisen liiton. Tätä ruotsalaista puoluetta emme voi katsoa socialistiseksi. Ruotsin socialistisena puolueena me pidämme vain sitä nuorten puoluetta, jonka johtajia ovat Höglund, Lindhagen, Ström, Karlsson y.m.

Aivan samoin sitä tanskalaista puoluetta, jolta Borgbjerg on saanut valtakirjan, emme pidä socialistisena, koska sen johdossa on Stauning, porvarillisen ministeristön jäsen. Stauningin meneminen porvarilliseen ministeristöön aiheutti sen, että tov. Trier ja häntä seurannut ryhmä esitti vastalauseen ja erosi tästä puolueesta ilmoittaen, että Tanskan socialistinen puolue on tullut porvarilliseksi puolueeksi.

Borgbjerg on itse tunnustanut toimivansa sopusoinnussa Scheidemannin ja muiden saksalaisten socialistien kanssa, jotka ovat siirtyneet Saksan hallituksen ja Saksan porvariston puolelle.

Sen vuoksi on aivan varmaa, että itse asiassa Borgbjerg on joko välittömästi tai välillisesti Saksan imperialistisen hallituksen asiamies.

Näin ollen meidän puolueemme osallistumista konferenssiin, johon Borgbjerg ja Scheidemann osallistuvat, konferenssi pitää periaatteellisesti sallimattomana, koska meidän tehtävänämme ei ole yhdistää eri imperialististen hallitusten suoranaisia tai välillisiä asiamiehiä, vaan kaikkien maiden työläisiä, jotka jo sodan aikana käyvät vallankumouksellista taistelua omia imperialistisia hallituksiaan vastaan.

Vain tällaisten puolueiden ja ryhmien kanssa neuvottelemisen ja lähentyminen saattaa todella edistää rauhan solmimista.

Me varoitamme työläisiä luottamasta Borgbjergin järjestämään konferenssiin, sillä todellisuudessa tuo valesosialistien konferenssi on oleva ilveilyä, jolla peitellään sen selän takana tapahtuvia diplomaattien lehmäkauppoja, kun nämä vaihtavat yksiä vallattuja alueita toisiin, „antavat” esimerkiksi venäläisille kapitalisteille Armenian, „antavat” Englannille sen ryöstämät Saksan siirtomaat ja niiden vastineeksi „myöntävät” saksalaisille kapitalisteille ehkä osan Lothringenin malmipitoisista maista, jotka sisältävät ennen kuulumattomia määriä oivallista rautamalmia, j.n.e.

Sosialistit eivät voi välittömästi eivätkä välillisestikään osallistua tuohon eri maiden kapitalistien kesken tapahtuvaan inhottavaan ja itsekkääseen kaupanhierontaan näiden ryöväämään saaliin jakamisesta, elleivät he petä proletariaatin asiaa.

Samalla konferenssi toteaa, että Saksan kapitalistit eivät edes Borgbjergin suun kautta luovu kaikista valtaamistaan alueista, puhumattakaan sotajoukkojen viipymättömästä poistamisesta niiltä alueilta, jotka he ovat väkivalloin anastaneet. Sillä Saksan tanskalaiset alueet, sen puolalaiset alueet ja sen Elsassin ranskalaiset osat ovat saksalaisten kapitalistien valtaamia aivan samoin kuin Kuurinmaa, Suomi, Puola, Ukraina j.n.e. ovat Venäjän tsaarien ja Venäjän kapitalistien valtaamia alueita.

Mitä taas tulee Puolan itsenäisyyden palauttamiseen, niin se on petkutusta niin saksalaisten ja itävaltalaisen

kapitalistien taholta kuin myös Venäjän Väliaikaisen hallituksen taholta, joka puhuu Puolan ja Venäjän välisestä „vapaasta” sotaliitosta. Jotta saataisiin todella selville kaikkien vallattujen alueiden kansan tahto, on vietävä pois sotajoukot ja toimitettava vapaa kansanäänestys. Vain tämän keinon soveltaminen koko Puolaan (t.s. ei ainoastaan venäläisten anastamaan, vaan myös saksalaisten ja itävaltalaisten anastamaan osaan) ja koko Armeniaan j.n.e. olisi askel hallituksen lupauksen todellisuudeksi muuttamisen tiellä.

Edelleen konferenssi toteaa sen seikan, että englantilaiset ja ranskalaiset sosialistit, jotka ovat siirtyneet kapitalististen hallitustensa puolelle, ovat kieltäytyneet menemästä Borgbjergin järjestämään konferenssiin. Tämä tosiasia osoittaa selvästi, että englantilais-ranskalainen imperialistinen porvaristo, jonka asiamiehiä nuo valesosialistit ovat, *tahtoo jatkaa edelleenkin, tahtoo pitkittää tätä* imperialistista sotaa haluamatta edes pohtia kysymystä niistä myönnytyksistä, jotka Saksan imperialistisen porvariston on ollut pakko Borgbjergin välityksellä luvata yhä suuremman nääntymyksen, nälänhädän, rappiotilan ja — mikä tärkeintä — Saksassa lähenevän työväenvallankumouksen vaikutuksesta.

Konferenssi päättää saattaa kaikki nämä tosiasiat erikoisen laajasti julkisuuteen ja muun muassa tiedottaa niistä mahdollisimman tarkkaan rintamalla oleville venäläisille sotilaille; tietäkööt venäläiset sotilaat, että englantilaiset ja ranskalaiset sekä heidän perässään myös venäläiset kapitalistit *pitkittävät sotaa* eivätkä halua sallia edes tällaista neuvottelua rauhan ehdoista.

Tietäkööt venäläiset sotilaat, että nykyään tunnus „sota voittoon asti” kätkee taakseen Englannin pyrkimyksiä lujittaa herruuttaan Bagdadissa ja Afrikan saksalaisissa siirtomaissa, Venäjän kapitalistien pyrkimyksiä rosvota ja kuristaa Armeniaa ja Persiaa j.n.e., pyrkimyksiä nujertaa Saksa täydellisesti.

Järjestäkööt venäläiset sotilaat rintamalla jokaisessa joukko-osastossa, jokaisessa rykmentissä, jokaisessa kompaniassa äänestyksen, tahtovatko he tällaista kapitalistien harjoittamaa sodan pitkitystä vai tahtovatko he, että sodan lopettamiseksi mitä pikimmin kaikki valta valtiossa siirret-

täisiin kokonaan ja yksinomaan työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoille.

Venäjän proletariaatin puolue menee neuvotteluun ja solmii veljesliiton vain sellaisten ulkomaisten työväenpuolueiden kanssa, jotka käyvät vallankumouksellista taistelua myös omassa maassaan koko valtiovallan siirtämiseksi proletariaatin käsiin.

„Pravda” № 41, toukokuun 9
(huhtikuun 26) pnä 1917

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

6

PUHE SUHTAUTUMISESTA TYÖLAISTEN
JA SOTILAIEN EDUSTAJAIN NEUVOSTOIHIN
HUHTIKUUN 25 (TOUKOKUUN 8) pnä

LYHYT SANOMALEHTISELOSTUS

Tov. Lenin mainitsi, että Ranskan vallankumous koki kunnalliskumousvaiheen, että se sai lujan aseman paikallisissa itsehallinnoissa, joista tuli sen tuki. Venäjän vallankumouksessa on havaittavissa jonkin verran virkavaltaisuutta keskuksissa ja Neuvostojen käsissä olevan vallan täydellisempää käyttöä maaseutupaikkakunnilla. Pääkaupunkien Neuvostot ovat poliittisesti enemmän riippuvaisia porvarillisesta keskusvallasta kuin maaseudun Neuvostot. Keskuksissa ei voida ottaa niin helposti määräysvaltaa tuotantoon, mutta maaseudulla se on osaksi jo toteutettu. Siitä johtopäätös — on lujitettava työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain paikallisneuvostoja. Eteenpäinmeno on siinä suhteessa mahdollista ennen kaikkea maaseudulla.

„Pravda“ № 42, toukokuun 10
(huhtikuun 27) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

7

NEUVOSTOJA KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN
TEESIEN HAHMOTELMA

Useissa maaseutukeskuksissa, varsinkin työläiskeskuksissa, on Neuvostojen osuus osoittautunut olevan erittäin suuri. On muodostunut yksinvalta; porvaristo on riisuttu kokonaan aseista ja saatettu täysin alistettuun asemaan; palkkoja on korotettu, työpäivää on lyhennetty supistamatta tuotantoa; muonitus on turvattu; on alettu valvoa tuotantoa sekä jakelua; kaikki entiset viranomaiset on erotettu; edistetään talonpoikien vallankumouksellisia aloitteita niin valtakysymyksessä (kaikkien entisten viranomaisten erottaminen ja uusien valtaelimiä luominen) kuin maakysymyksessäkkin.

Pääkaupungissa ja muutamissa suurissa keskuksissa on havaittavissa päinvastainen ilmiö: Neuvostot ovat kokoonpanoltaan vähemmän proletaarisia; toimeenpaneivissa komiteoissa on paljon laajempaa pikkuporvarillisten aineiden vaikutus ja samoin myös — etenkin valiokunnissa — „yhteistoiminta porvariston kanssa”, joka pidättää joukkojen vallankumouksellista aloitteellisuutta, *byrokraattisoi* joukkojen vallankumouksellista liikettä ja niiden vallankumouksellisia tehtäviä, jarruttaa kaikkia vallankumouksellisia toimenpiteitä, jotka saattavat „kajota” kapitalisteihin.

On aivan luonnollista ja väistämätöntä, että vallankumouksellisen energian voimakkaimman kehityksen jälkeen pääkaupungissa, jossa kansa ja varsinkin työläiset kantoivat eniten uhreja tsarismiin kukistamiseksi, pääkaupungissa, jossa keskitetty valtiovalta kukistui ja keskitynein pääoman mahti antoi eniten valtaa kapitalisteille,

Neuvostojen valta (ja proletariaatin valta) osoittautui heikoksi, vallankumouksen edelleen kehittämisen tehtävä osoittautui erikoisen vaikeaksi, vallankumouksen uuteen vaiheeseen siirtyminen erikoisen raskaaksi ja porvariston vastarinta voimakkaimmaksi.

Siis sillä aikaa kun pääkaupungeissa ja suurimmissa keskuksissa suurimmat ponnistukset joudutaan suuntaamaan voimien *valmisteluun* vallankumouksen toisen vaiheen *loppuunviemiseksi*, paikkakunnilla voidaan ja täytyy viedä vallankumousta eteenpäin *välittömästi* toteuttamalla työläisten edustajain Neuvostojen yksinvaltaa, kehittämällä työläis- ja talonpoikaisjoukkojen vallankumouksellista tarmoa, siirtymällä tuotteiden tuotannon ja jakelun valvontaan j.n.e.

On hahmottunut seuraavanlainen vallankumouksen kehityksen kulku: (1) vanhan vallan kukistaminen keskuksessa; (2) porvaristo anasti vallan, koska proletariaatti ei ollut valmistautunut *jättiläisiksi* yleisvaltakunnallisiin tehtäviin; (3) vallankumouksen siirtyminen paikkakunnille; (4) paikkakunnilla, varsinkin proletaarisissa keskuksissa tavataan usein kommuuneja ja havaitaan joukkojen vallankumouksellisen energian kasvua; (5) maa — otetaan etc.*; (6) tehtaat; niiden toiminnan valvonta; (7) yksinvalta; (8) paikallinen kunnallisvallankumous menee eteenpäin; (9) byrokraatisoituminen, porvariston tahtoon alistuminen keskuksessa.

Johtopäätökset: (α) 1: valmistautuminen keskuksessa (voimien valmistelu uuteen vallankumoukseen); (β) 2: on vietävä vallankumousta **eteenpäin**. (valta? maa? tehtaat?) paikkakunnilla; (γ) 3: kommuunit paikkakunnilla, s.o. (αα) täydellinen autonomia paikkakunnilla; oma-aloitteisesti; (ββ) ilman poliisia, ilman virkamiehiä, aseellisten työläis- ja talonpoikaisjoukkojen kaikkivalta; (δ) 4: taistelu pikkuporvarillisten aineiden byrokraatisoivaa ja porvarillisesti tyynnyttävää vaikutusta vastaan; (ε) 5: kokemusten kokoaminen paikkakunnilta keskuksen **sysäämiseksi**: „paikkakunnat” muuttuvat *esikuviksi*.

(g) 6: työläis-, talonpoikais- ja sotilasjoukoille on selitettävä, että syynä vallankumouksen menestymiseen paikkakunnilla on yksinvalta ja proletariaatin diktatuuri.

* — et cetera — ja niin edelleen. *Toim.*

(η) 7: keskuksessa on tietysti vaikeampi, tarvitaan enemmän aikaa.

+ (i) 8: vallankumouksen kehittäminen *kommuuneissa*, joita muodostetaan suurkaupunkien esikaupungeista ja asuntokortteleista...

(z) 9: „porvariston apureiksi” muuttuminen (pääkaupungeissa y.m.s.).

*Kirjoitettu huhtikuun 25—26
(toukokuun 8—9) pnä 1917*

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

8

PUHE SOTAA KOSKEVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN
PUOLUSTUKSEKSI

HUHTIKUUN 27 (TOUKOKUUN 10) pnä

Toverit, alkuperäisen ehdotuksen sotaa koskevaksi päätöslauselmaksi luin kaupunkikonferenssissa. Sen kriisin takia, joka on kiinnittänyt Pietarissa kaikkien toverien huomion ja voimat, emme ole onnistuneet tekemään tähän ehdotukseen korjauksia. Mutta eilen ja tänään valiokunta toimi hyvällä menestyksellä, ja päätöslauseлмаehdotukseen tehtiin muutoksia, se lyheni tuntuvasti ja tuli mielestämme paremmaksi.

Haluan sanoa muutaman sanan tämän päätöslauseلمان rakenteesta. Se on jaettu kolmeen osaan: ensimmäinen osa on omistettu sodan luokka-analyysille, johon on lisätty meidän periaatteellinen selityksemme, miksi puolue varoittaa luottamasta vähääkään hallituksen lupauksiin ja tuke-masta mitenkään Väli aikaista hallitusta. Päätöslauseلمان toinen osa käsittelee kysymystä vallankumouksellisesta puolustuskannasta tavattoman laajana joukkoluontoisena virtauksena, joka on nyt yhdistänyt kansan valtavan enemmistön meitä vastaan. Tehtävän ydin on siinä, miten on määriteltävä tämän vallankumouksellisen puolustuskannan luokkamerkitys, mikä on sen olemus, millainen on reaalinen voimasuhde ja miten meidän pitää taistella tätä virtausta vastaan. Päätöslauseلمان kolmas osa koskettelee kysymystä, miten sota saadaan lopetetuksi. Tähän puolueelle tärkeimpään, käytännölliseen kysymykseen oli vastattava yksityiskohtaisesti, ja mielestämme meidän onnistui antaa tähän kysymykseen tyydyttävä vastaus. Useat kirjoitukset, jotka on julkaistu „Pravdassa” sekä paikallisissa lehdissä (jotka saapuvat meille kovin epäsäännöllisesti: posti ei toimi, joten joudumme käyttämään jokaista sopivaa tilaisuutta saadaksemme Keskuskomitealle paikallisia lehtisiä),

joissa on ollut paljon kirjoituksia sodasta, ovat tuoneet selvästi esiin kielteisen suhtautumisen sotaan ja lainakysymykseen. Äänestys lainaa vastaan on luullakseni ratkaissut kysymyksen kielteisestä suhtautumisesta vallankumoukselliseen puolustuskantaan. En katso voivani pysähtyä seikkaperäisemmin tarkastelemaan tätä asiaa.

„Nykyinen sota on molempien sotivien valtakuntaryhmien puolelta imperialistista sota, t.s. kapitalistit käyvät sitä maailmanherruuden tuottamien etujen jakamisesta, finanssi- (pankki-) pääoman markkinoista sekä heikkojen kansojen alistamiseksi j.n.e.”.

Tärkeimpänä ja ensimmäisenä toteamana on kysymys sodan sisällöstä, luonteeltaan yleinen ja poliittinen kysymys, kiistanalainen kysymys, jota kapitalistit ja sosialishovinistit karttavat visusti. Sen vuoksi meidän on asetettava se ensimmäiselle paikalle ja tehtävä lisäys:

„Sodan jokainen päivä rikastuttaa finanssi- ja teollisuusporvaristoa sekä köyhdyttää ja ehdyttää proletariaatin ja talonpoikaiston voimia kaikissa sotaa käyvissä ja sittemmin myös puolueettomissa maissa. Venäjällä taas sodan pitkittäminen aiheuttaa sitä paitsi mitä suurimman vaaran vallankumouksen saavutuksille, sen edelleenkehittämiselle.

Valtiovallan siirtyminen Venäjällä Väliaikaiselle hallitukselle, tilanherrain ja kapitalistien hallitukselle, ei ole muuttanut eikä ole voinutkaan muuttaa Venäjän osalta tätä sodan luonnetta ja merkitystä”.

Tällä juuri lukemallani lauseella on suuri merkitys meille kaikessa propagandassa ja agitaatiossa. Onko sodan luokkaluonne nyt muuttunut ja voiko se muuttua? Vastauksemme perustuu siihen, että valta on siirtynyt tilanherroille ja kapitalisteille, samalle hallitukselle, joka valmisti tämän sodan. Edelleen siirrymme erääseen tosiasiaan, joka osoittaa havainnollisimmin sodan luonteen. Toista on se luokkaluonne, joka ilmenee kaikessa politiikassa, jota tietyt luokat ovat harjoittaneet vuosikymmenien kuluessa, ja toista on sodan havainnollinen luokkaluonne.

„Tämä tosiasia on tullut erikoisen selvästi esiin siinä, että uusi hallitus ei ole ainoastaan jättänyt julkaisematta salaisia sopimuksia, jotka tsaari Nikolai II oli solminut Englannin, Ranskan y.m. maiden kapitalististen hallitusten kanssa, vaan on kansan tahtoa kysymättä vahvistanutkin muodollisesti nuo salaiset sopimukset, joissa Venäjän

kapitalisteille luvataan Kiinan, Persian, Turkin, Itävallan y.m. ryöväämistä. Salaamalla nämä sopimukset Venäjän kansaa petetään sodan todellisen luonteen suhteen”.

Korostan siis vielä kerran, että me annamme erikoisen havainnollisen todisteen sodan luonteesta. Sodan luonne ei muuttuisi vähääkään, vaikkei sopimuksia olisi lainkaan, sillä kapitalistiryhmät voivat hyvin usein sopia keskenään ilman mitään sopimuksiakin. Mutta ne ovat olemassa, niiden merkitys on erittäin kouraantuntuva, ja agitaattorien ja propagandistien toiminnan yhdistämistarkoituksessa me pidämme erikoisen tärkeänä korostaa tätä tosiasiaa ja päätimme erottaa tämän kohdan erikseen. Kansan huomio on suunnattu tähän tosiasiaan, ja sen täytyykin olla suunnattu siihen, varsinkin kun meillä nämä sopimukset solmi nyt jo kukistettu tsaari, joten kansan huomio on kiinnitettävä siihen, että hallitukset käyvät sotaa entisten hallitusten solmimien sopimusten pohjalla. Mielestäni tässä tulevat selväpiirteisimmän esiin kapitalistien etujen ja kansan tahdon väliset ristiriidat, ja paljastaessaan näitä ristiriitoja agitaattorien tehtävänä on suunnata kansan huomio niihin, koettaa selventää joukkojen tietoisuutta vetoamalla niiden luokkatietoisuuteen. Ja sopimusten sisältö on sellainen, ettei voi olla mitään epäilystä sen suhteen, että ne lupaa- vat kapitalisteille äärettömän suurta hyötyä muiden maiden rosvoamisesta, koska nuo sopimukset pidetään aina kaikissa maissa salassa. Maailmassa ei ole ainoatakaan tasavaltaa, joka harjoittaisi ulkopolitiikkaansa avoimesti. Niin kauan kuin on olemassa kapitalistinen järjestelmä, on turhaa odottaa, että kapitalistit saattaisivat kauppakirjansa julkisuuteen. Kun kerran on olemassa tuotannonvälineiden yksityisomistus, niin siihen kuuluu myös osakkeiden ja finanssioperaatioiden yksityisomistus. Nykyisen diplomatian tärkeimpänä perustana ovatkin finanssioperaatiot, jotka pohjautuvat heikkojen kansojen ryöväämiseen ja kuristamiseen. Nämä ovat meidän näkökannaltamme ne perustoteamat, joista juontuu koko sodan arviointi. Niistä teemme johtopäätöksen:

„Sen vuoksi proletaarinen puolue ei voi kannattaa nykyistä sotaa, ei nykyistä hallitusta eikä sen lainoja, ellei tämä puolue sanoudu kokonaan irti internationalismista, s.o. kaikkien maiden työväen veljellisestä solidaarisuudesta taistelussa pääoman iestä vastaan”.

Tämä on tärkein perusjohtopäätöksemme, joka määrää koko taktiikkamme ja erottaa meidät kaikista muista puolueista, nimittäköötppä ne itseään kuinka sosialistisiksi tahansa. Tämä toteama, joka on meistä kaikista kiistaton, ratkaisee ennakolta kysymyksen suhtautumisestamme kaikkiin muihin poliittisiin puolueisiin.

Edelleen puhe on siitä, että hallituksemme on asettanut erikoisen laajasti kysymyksen lupauksista. Näiden lupauksen ympärillä on käynnissä Neuvostojen pitkällinen kampanja, Neuvostojen, jotka ovat sotkeutuneet noihin lupauksiin ja koettelevat kansaa. Sen vuoksi pidämme tarpeellisena lisätä puhtaasti objektiiviseen luokkatilanteen analyysiin lupauksen arvioinnin, lupauksen, joilla sinänsä ei tietenkään ole mitään merkitystä marxilaiselle. Mutta laajoille joukoille ne merkitsevät paljon ja politiikalle vieläkin enemmän. Pietarin Neuvosto on sotkeutunut noihin lupauksiin ja antaa niille arvoa luvaten kannatuksensa. Senpä vuoksi lisäämme tähän kohtaan seuraavan sanonnan:

„Mitään luottamusta eivät ansaitse nykyisen hallituksen lupaukset kieltäytyä annektoinnista, s.o. vieraiden maiden valtauksista tai joidenkin kansojen väkivaltaisesta pitämisestä Venäjän rajojen puitteissa”.

Koska „annektointi” on vieraskielinen sana, niin annamme sille tarkan poliittisen määritelmän, jota kadetti-puolue enempää kuin pikkuporvarillisten demokraattienkaan (narodnikkien ja menshevikkien) puolueet eivät voi antaa. Tuskin mitään muita sanoja käytettäneen niin tolkuttomasti ja huolimattomasti.

„Sillä kapitalistit, joita tuhannet pankkipääoman siteet kietovat, eivät ensinnäkään voi kieltäytyä aluevaltauksista tässä sodassa, elleivät he kieltäydy saamasta voittoa miljardeistaan, jotka on sijoitettu lainoihin, toimilupiin, sotateollisuuslaitoksiin j.n.e.; toiseksi, uusi hallitus, kieltäytyttyään aluevaltauksista kansan pettämistarkoituksessa, julisti Miljukovin kautta huhtikuun 9 p:nä 1917 Moskovassa, ettei se kieltäydykään aluevaltauksista, ja huhtikuun 18 p:nä antamallaan nootilla sekä huhtikuun 22 p:nä antamallaan selityksellä siihen hallitus vahvisti poliitiikkansa anastusluonteen.

Varoittaessaan kansaa uskomasta kapitalistien tyhjiin lupauksiin konferenssi sen vuoksi lausuu, että on osattava

erottaa jyrkästi toisistaan aluevaltauksista kieltäytyminen sanoissa ja aluevaltauksista kieltäytyminen teoissa, s.o. kaikkien salaisten ryöstösopimusten viipymätön julkaiseminen ja kumoaminen sekä se, että kaikille kansoille annetaan viipymättä oikeus ratkaista vapaalla äänestyksellä kysymys, tahtovatko ne olla riippumattomia valtioita vai kuulua johonkin valtakuntaan”.

Katsoimme välttämättömäksi osoittaa tämän, koska kysymys rauhasta ilman aluevaltauksia on kaikissa näissä rauhan ehtoja koskevissa väittelyissä peruskysymyksenä. Kaikki puolueet tunnustavat, että rauha muodostuu alternatiiviksi ja että aluevaltauksien pohjalla solmittu rauha on oleva kaikille maille ennenkuulumaton katastrofi. Ja sellaiselle kansalle, jonka maassa vallitsee poliittinen vapaus, rauhankysymystä ei voida asettaa muuten kuin rauhana ilman aluevaltauksia. Sen vuoksi on pakko sanoa kannattavansa rauhaa ilman aluevaltauksia eikä auta muu kuin valehdella hämäämällä aluevaltaus-käsitettä tai kiertää tämä kysymys. Esimerkiksi „Retsh” kirkuu, että Kuurinmaan palauttaminen onkin kieltäytymistä aluevaltauksista. Kun pidin puhetta työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostossa, ojensi eräs sotilas minulle kirjelapun, jossa oli kysymys: „meidän täytyy tapella vallataksemme Kuurinmaa takaisin. Merkitseekö Kuurinmaan takaisin valtaaminen todellakin aluevaltausten kannattamista?” Minun täytyi vastata myöntävästi. Emme kannata sitä, että Saksa voisi väkivalloin liittää Kuurinmaan alueeseensa, mutta emme kannata sitäkään, että Venäjä pidättäisi Kuurinmaata väkisin. Esimerkiksi hallituksemme on julkaissut manifestin Puolan riippumattomuudesta ja on ahtanut sen täyteen sisällöttömiä korulauseita. Se kirjoitti, että Puolan tulee olla vapaassa sotilaallisessa liitossa Venäjän kanssa. Vain nämä kolme sanaa sisältävätkin totuuden. Pienen Puolan vapaa sotilaallinen liitto suuren Venäjän kanssa on itseasiassa Puolan täydellistä sotilaallista orjuuttamista. Valtiollisesti se saattaa antaa vapauden, mutta sen puitteet määrittelee kuitenkin sotilaallinen liitto.

Jos me ryhdymme taistelemaan sen puolesta, että Venäjän kapitalistit saisivat Kuurinmaan ja Puolan takaisin entisten rajojen puitteissa, niin se merkitsee, että Saksan kapitalisteilla on oikeus ryöstää Kuurinmaata. He saattavat sanoa: olemme rosvooneet Puolaa yhdessä. Kun aloimme

repiä Puolaa XVIII vuosisadan lopulla, niin Preussi oli silloin hyvin pieni ja heikko valtakunta, mutta Venäjä oli suuri, ja Venäjä sai rosvotuksi enemmän. Nyt olemme tulleet voimakkaammiksi, ja sallikaa meidän kiskaista suurempi osa. Tätä kapitalistien logiikkaa vastaan ei voida väittää mitenkään. Japani oli vuonna 1863 nolla Venäjään verrattuna, mutta vuonna 1905 se antoi Venäjälle selkään. Saksa oli vuonna 1863—1873 nolla Englantiin verrattuna, mutta nyt se on Englantia voimakkaampi. He saattavat sanoa: olimme heikkoja silloin, kun Kuurinmaa anastettiin meiltä, nyt olemme kehittyneet teitä voimakkaammiksi ja tahdomme ottaa sen takaisin. Se, ettei kieltäydytä aluevaltauksista, merkitsee, että puolustellaan loputtomia sotia heikkojen kansojen alistamiseksi. Aluevaltauksista kieltäytyminen merkitsee sitä, että kunkin kansan annetaan vapaasti päättää, tahtooko se elää erikseen vai yhdessä toisen kansan kanssa. Sitä varten on tietenkin vietävä pois sotajoukot. Pieninkin horjunta aluevaltauskysymyksessä merkitsee loputtomien sotien puolustelua. Siis emme voi-neet sallia siinä suhteessa mitään horjumista. Meidän vastauksenamme aluevaltauksiin suhtautumisessa on kansojen vapaa ratkaisovalta. Miten on meneteltävä, että tuo poliittinen vapaus olisi myös taloudellista vapautta? Sitä varten on välttämätöntä siirtää valta proletariaatille ja karistaa yltään pääoman ies.

Nyt siirryn päätöslauselman toiseen osaan.

„Niin sanottu „vallankumouksellinen puolustuskanta”, jolle ovat nyt asettuneet Venäjän kaikki narodnikkilaiset puolueet (kansansosialistit, trudovikit, eserrät) ja menshevikkisocialidemokraattien opportunistinen puolue (Organisaatiokomitea, Tshheidze, Tsereteli y.m.) sekä useimmat puolueeseen kuulumattomat vallankumousmiehet, edustaa luokkamerkityksensä puolesta toisaalta niiden varakkaiden talonpoikien ja osaksi pienisäntien etuja ja näkökantaa, jotka kapitalistien tavoin hyötyvät heikkoja kansoja kohtaan harjoitetusta väkivallasta. Toisaalta vallankumouksellinen puolustuskanta on tulos siitä, että kapitalistit petkuttavat osaa kaupungin ja maaseudun proletaareista ja puoliproletaareista, jotka luokka-asema-taan johtuen eivät ole kiinnostuneita kapitalistien liikevoitoista ja imperialistisesta sodasta”.

Siis tässä meidän tehtävänämme on määritellä, mistä kerrostumista on saattanut kasvaa ja on kasvanut puolustusmieliala. Venäjä on kaikkein pikkuporvarillisin maa, ja pikkuporvariston ylimmät kerrokset ovat suoranaisesti kiinnostuneita tämän sodan jatkamisesta. Varakas talonpoikaisto saa siitä voittoa kuten kapitalistitkin. Toisaalta taas proletariaatin ja puoliproletariaatin joukot eivät ole kiinnostuneita aluevaltauksista, koska ne eivät saa voittoa pankkipääomasta. Miten nämä luokat ovat saattaneet asettua vallankumoukselliselle puolustuskannalle? Näiden luokkien moinen suhtautuminen vallankumoukselliseen puolustuskantaan on tulos kapitalistien ideologian vaikutuksesta, joka on päätöslauselmassa ilmaistu sanalla „petkuttavat”. Ne eivät osaa erottaa kapitalistien etuja maan eduista. Tästä teemme johtopäätöksen:

„Konferenssi katsoo kaikkinaiset vallankumoukselliselle puolustuskannalle tehdyt myönnytykset kerrassaan sallimattomiksi ja katsoo niiden merkitsevän todellisuudessa täyttä pesäeroa internationalismista ja sosialismista. Mitä tulee laajojen kansanjoukkojen puolustusmielialoihin, niin puolueemme tulee taistelemaan näitä mielialoja vastaan selittämällä väsymättömästi sitä totuutta, että herkkäuskoisen luottavainen suhde kapitalistien hallitukseen on tätä nykyä eräs sodan pikaisen päättymisen peruseste”.

Juuri näissä viimeisissä sanoissa on ilmaistu se erikoinisuus, joka erottaa Venäjän jyrkästi kaikista muista kapitalistisista länsimaista ja kaikista kapitalistisista demokraattisista tasavalloista. Sillä siellä ei voida sanoa, että sodan jatkumisen perussyynä on herkkäuskoisten joukkojen luottavaisuus. Siellä joukot on nyt puristettu sotilaallisen kurin rautapihteihin, ja kuri on sitä tiukempi, mitä demokraattisempi tasavalta on, sillä sellaisessa tasavallassa oikeus nojaa „kansan tahtoon”. Venäjällä ei ole tuota kuria vallankumouksen vuoksi. Joukot valitsevat vapaasti edustajia Neuvostoihin — se on ilmiö, jollaista ei voida havaita nykyään missään maailman kolkassa. Mutta ne ovat herkkäuskoisen luottavaisia, ja siitä johtuu niiden tietynlainen hyväksikäyttö taistelussa. Tässä ei auta muu kuin täytyy selittää. Selitysten tulee tässä koskea suoranaisia vallankumouksellisia tehtäviä ja menettelytapoja. Kun joukot ovat vapaita, niin yritys tehdä jotain vähemmistön nimessä, selittämättä joukoille, olisi järjetöntä blaquillai-

suutta — yksinkertaisesti seikkailuyritys. Vain valloittamalla joukot puolellemme — jos ne voidaan valloittaa — vain siten me luomme vankan tukipohjan proletaarisen luokkataistelun voitolle.

Siirryn päätöslauselman kolmanteen osaan.

„Mitä tulee kaikkein tärkeimpään kysymykseen, miten tämä kapitalistien sota saataisiin lopetetuksi mahdollisimman pian ja lisäksi todella demokraattiseen, ei-väkivaltaiseen rauhaan, niin konferenssi toteaa ja päättää:

Tätä sotaa ei voida lopettaa siten, että vain toisen puolen sotilaat kieltäytyvät jatkamasta sotaa, siten, että toinen sotiva puoli yksinkertaisesti lopettaa sotatoimet”.

Tätä sodan moisen lopettamisen ajatusta tyrkyttävät meille hyvin usein ne, joiden tekee mieli helpottaa taistelua vihollista vastaan vääristelemällä sen näkökantoja — tätä menettelytapaa käyttävät tavallisesti kapitalistit, jotka uskottelevat meidän pyrkivän lopettamaan tolkkuttomasti sodan yksipuolisella kieltäytymisellä. Ja he väittävät vastaan: „sotaa ei voida lopettaa lyömällä pistin maahan”, kuten tämän ajatuksen lausui eräs sotilas, joka on tyypillinen vallankumouksellisen puolustuskannan edustaja. Minä sanon, että se ei ole mikään vastaväite. Se on anarkistinen ajatus, että sota voitaisiin lopettaa ilman hallitsevien luokkien vaihdosta; se ajatus on joko anarkistinen, vailla merkitystä ja valtiollista sisältöä, tahi epämääräisen passifistinen, se ei käsitä ollenkaan politiikan ja sortavan luokan välistä yhteyttä. Sota on paha ja rauha on hyvä... Tätä ajatusta on tietysti selitettävä, tehtävä tunnetuksi joukoille. Ja yleensä kaikki päätöslauselmamme on kirjoitettu johtajistolle, marxilaisille, ne eivät lainkaan kelpaa joukkojen luettavaksi, mutta niiden tulee olla yleisenä ohjeena jokaiselle propagandistille ja agitaattorille koko politiikan alalla. Sitä varten on lisätty vielä yksi kappale:

„Konferenssi protestoi yhä uudelleen sen halpamaisen parjauksen johdosta, jota kapitalistit levittävät puoluetamme vastaan, nimittäin että me muka kannatamme erillisrauhan solmimista Saksan kanssa. Meidän mielestämme saksalaiset kapitalistit ovat samanlaisia rosvoja kuin venäläiset, englantilaiset, ranskalaiset y.m. kapitalistit ja keisari Vilhelm on samanlainen kruunattu rosvo kuin Nikolai II ja Englannin, Italian, Romanian monarkit ja kaikki muutkin monarkit”.

Tästä kohdasta syntyi valiokunnassa eräänlaista kiistaa toisaalta sen johdosta, että me olimme muka siirtyneet tässä kohdassa liian kansanomaiseen tyyliin, ja toisaalta sen johdosta, että Englannin, Italian ja Romanian monarkit eivät muka olleet ansainneet kunniaa tulla tässä mainituiksi. Mutta seikkaperäisten väittelyjen jälkeen pääsimme yhteiseen sopimukseen siitä, että nykyhetkellä, jolloin tarkoituksenamme on kumota ne parjaukset, joita „Birzhevka” on yrittänyt levittää meitä vastaan enimmäkseen karkeasti, „Retsh” hiotussa muodossa ja „Jedinstvo” suoranaisina vihjauksina,— tästä kysymyksestä kirjoitettaessa on arvoiteltava näitä käsityksiä mitä räikeimmin ja terävimmän ja pidettävä tällöin silmällä mitä laajimpia joukkoja. Ja koska meille sanotaan: te pidätte Vilhelmiä rosvona, siis auttakaa meitä kukistamaan hänet, niin voimmehan vastata, että kaikki toisetkin ovat rosvoja ja heitä vastaan on samoin taisteltava, joten ei siis pidä unohtaa myöskään Italian ja Romanian kuninkaita, sellaisia löytyy liittolaistemmeakin riveistä. Nämä kaksi kappaletta kumoavat ne parjaukset, joilla yritetään leimata koko asia nujakaksi ja sanaharakaksi. Juuri sen vuoksi meidän on siirryttävä edelleen vakavaan käytännön kysymykseen, miten tämä sota saadaan lopetetuksi.

„Puolueemme tulee kärsivällisesti, mutta hellittämättä selittämään kansalle sitä totuutta, että sotia käyvät *hallitukset*, että sodat ovat aina kiinteässä yhteydessä tiettyjen *luokkien* politiikkaan, että tämä sota voidaan lopettaa demokraattiseen rauhaan *vain* siirtämällä kaikki valtiotalta ainakin muutamissa sotivissa maissa proletaarien ja puoliproletaarien luokan käsiin, luokan, joka todella kykenee tekemään lopun pääoman sorrosta”.

Marxilaiselle nämä totuudet, että sotia käyvät kapitalistit ja että sodat ovat yhteydessä heidän luokkaetuihinsa, ovat ehdottomia totuuksia. Marxilaisen ei tarvitse pysähtyä tarkastelemaan niitä. Mutta laajoille joukoille on kaikkien taitavien propagandistien ja agitaattorien osattava selittää tämä totuus ilman vieraskielisiä sanoja, koska kiistat muuttuvat meillä tavallisesti tyhjäksi sanaharkaksi, josta ei ole mitään hyötyä. Ja sitä lähellä me olemme päätöslauselman kaikissa osissa. Me sanomme: jotta sotaa ymmärrettäisiin, pitää kysyä, kenelle se on edullinen; jotta ymmärrettäisiin, millä tavalla sota saadaan lopetetuksi, pitää

kysyä, mille luokille se on epäedullinen. Tässä on selvä yhteys, ja siitä seuraa johtopäätös:

„Otettuaan Venäjällä valtiovallan käsiinsä vallankumouksellinen luokka toteuttaisi useita kapitalistien taloudellisen herruuden hävittämiseen johtavia toimenpiteitä sekä sellaisia toimenpiteitä, jotka tekevät kapitalistit poliittisesti täysin vaarattomiksi, ja tarjoaisi viivyttämättä ja avoimesti kaikille kansoille demokraattista rauhaa täydellisen kaikkinaisista aluevaltauksista kieltäytymisen pohjalla”.

Jos me puhumme vallankumouksellisen luokan nimessä, niin kansa voi täydellä syyllä kysyä: entä te, mitä te tekisitte heidän sijassaan sodan lopettamiseksi? Tätä kysymystä ei voida välttää. Kansa valitsee nyt meitä edustajikseen, ja meidän on annettava aivan tarkka vastaus. Vallan käsiinsä ottanut vallankumouksellinen luokka aloitaisi kapitalistien herruuden murtamisesta ja esittäisi kaikille kansoille täsmälliset rauhan ehdot, sillä ellei murreta kapitalistien taloudellista herruutta, on tuloksena vain papereita. Vain voitokas luokka voi sen tehdä, voi saada aikaan politiikan muuttumisen.

Toistan vielä kerran: tämän totuuden selittämiseksi kehittymättömille kansanjoukoille on oltava välirenkaita, jotka johdattaisivat valmentumattomia ihmisiä kysymykseen. Helppotajuisen sotakirjallisuuden koko virhe ja koko valheellisuus on siinä, että tätä kysymystä kierretään, siitä vaietaan ja asia esitetään siten, ettei luokkataistelua ole ollutkaan, vaan ikäänkuin molemmat maat olisivat eläneet sovussa ja sitten toinen hyökkäsi toisen kimppuun ja tämä puolustautuu. Tämä on vulgääria järkeilyä, jossa ei ole objektiivisuuden häivääkään,— se on sivistyneiden ihmisten harjoittamaa tietoista kansan pettämistä. Jos osaamme esittää tämän kysymyksen oikein, niin jokainen kansan edustaja tajuaa asian ytimen, sillä vallassaolevien luokkien edut ovat aivan toista kuin sorrettujen luokkien edut.

Miten kävisi, jos vallankumouksellinen luokka ottaisi vallan?

„Nämä toimenpiteet ja tämä avoin rauhantarjous saisivat aikaan sotaikäyviensä maiden työläisten täydellisen luottamuksen toinen toisiinsa...”.

Nykyään tätä luottamusta ei voi olla, manifestien sanoilla emme saa aikaan tätä luottamusta. Kun eräs

ajattelija on sanonut, että sana on annettu ihmiselle, jotta hän kätkisi ajatuksensa, niin diplomaatit sanovat alituisesti: „konferensseja kutsutaan koolle, jotta voitaisiin petkuttaa kansanjoukkoja”. Näin eivät järkeile ainoastaan kapitalistit, vaan sosialistitkin. Sitä voidaan sanoa muun muassa Borgbjergin koollekutsumasta konferenssista.

„...ja kiertämättä johtaisivat proletariaatin kapinoihin niitä imperialistisia hallituksia vastaan, jotka vastustaisivat tarjotun rauhan solmimista”.

Kun kapitalistinen hallitus sanoo nykyään: „me kannattamme rauhaa ilman aluevaltauksia”, niin sitä ei kukaan usko. Kansanjoukoilla on sorreittujen luokkien vaisto, joka sanoo niille, ettei mitään ole muuttunut. Vasta sitten, kun jossain yhdessä maassa politiikka todenteolla muuttuisi, ilmaantuisi luottamus ja tehtäisiin kapinayrityksiä. Puhumme „kapinoista”, koska kysymys on kaikista maista. „Yhdessä maassa vallankumous on tapahtunut, nyt sen täytyy tapahtua Saksassa” — tällainen päätelmä on väärä. Yritetään määrätä vuorot, vaikka niin ei saa menetellä. Olemme kaikki kokeneet vuoden 1905 vallankumouksen, kaikki olemme saattaneet kuulla tai olemme nähneet, kuinka se on aiheuttanut koko maailmassa vallankumouksaatteiden kasvun, mistä Marx puhui alinomaa. Vallankumousta ei voida tehdä eikä sen järjestysvuoroa voida määrätä. Vallankumous ei tule tilauksesta — vallankumous kehkeytyy. Se käsitys, mitä Venäjällä levitetään nykyään erikoisen usein, on pelkkää puijausta. Kansalle sanotaan: te olette Venäjällä tehneet vallankumouksen, nyt on saksalaisten vuoro. Jos objektiiviset olosuhteet muuttuvat, silloin kapina on kiertämätön. Mutta missä järjestyksessä, millä hetkellä ja miten menestyksellisesti, sitä emme tiedä. Meille sanotaan: jos Venäjällä vallankumouksellinen luokka ottaa vallan käsiinsä, mutta muissa maissa ei puhkea kapina, niin mitä vallankumouksellisen puolueen on silloin tehtävä? Miten on silloin meneteltävä? Tähän kysymykseen vastaa päätöslauselmamme viimeinen kohta.

„Mutta siihen saakka kun Venäjän vallankumouksellinen luokka ottaa kaiken valtiovallan käsiinsä, puolueemme tulee tukemaan kaikin keinoin niitä ulkomailla olevia proletarisia puolueita ja ryhmiä, jotka todella käyvät jo sodan aikana vallankumouksellista taistelua imperialistisia hallituksiaan ja porvaristoaan vastaan”.

Siinä kaikki, mitä me voimme heti luvata ja mitä meidän on tehtävä. Vallankumous kasvaa kaikissa maissa, mutta milloin ja missä määrin se kasvaa — sitä ei kukaan tiedä. Kaikissa maissa on ihmisiä, jotka käyvät vallankumouksellista taistelua hallituksiaan vastaan. Heitä ja vain heitä on meidän tuettava. Se juuri on asiaa, kaikki muu on vain valhetta. Ja me lisäämme:

„Ja erikoisesti puolue tulee tukemaan alkanutta kaikkien sotaikäyviin maiden sotilaiden joukkomittaista veljeilyä rintamalla...”.

Tämä on huomautus Plehanovin vastaväitteeseen: „Mitä hyötyä siitä on?” Plehanov sanoi. „Hyvä on, te veljeilette, entä mitä edelleen? Sehän merkitsee erillisrauhan mahdollisuutta rintamalla”. Tuo on temppuilua eikä mitään pätevää todistelua. Me tahdomme veljeilyä kaikilla rintamilla ja huolehdimme siitä. Toimiessamme Sveitsissä me julkaisimme vetoimuksen tekstin kahdella kielellä: toisella puolella ranskankielisenä ja toisella saksankielisenä, ja me kehoitimme siihen, mihin johdatamme venäläisiä sotilaita. Emme rajoitu vain Venäjän ja Saksan väliseen veljeilyyn, vaan kehoitamme kaikkia veljeilemään. Kuinka sitten on käsitettävä veljeily?

„...pyrkien muuttamaan tämän sorrettujen solidaarisuuden vaistonvaraisen ilmauksen tietoiseksi ja mahdollisimman järjestyneeksi liikkeeksi, joka kulkee kohti koko valtiovallan siirtämistä vallankumoukselliselle proletariaatille kaikissa sotaikäyvissä maissa”.

Nykyään veljeily on vaistonvaraista, eikä pidä pettää itseään sen suhteen. Tämä täytyy tunnustaa, ettei kansaa johdettaisi harhaan. Veljeilevillä sotilailla ei ole selvää poliittista kantaa. Heissä puhuu väsyneiden, nääntyneiden ja kapitalisteihin uskonsa menettävien sorrettujen ihmisten vaisto: „sillä aikaa kun te siellä puhutte rauhasta — olemme kuulleet siitä jo kaksi ja puoli vuotta — me aloitamme itse”. Kas se on oikea luokkavaisto. Ilman tällaista vaistoa vallankumouksen asia olisi toivoton. Sillä, kuten tiedätte, työläisiä ei vapauttaisi kukaan, elleivät he itse vapauttaisi itseään. Mutta riittääkö yksistään tuo vaisto? Pelkällä vaistolla ei pitkälle potkita. Sen vuoksi onkin välttämätöntä tuon vaiston muuttaminen tietoisuudeksi.

Vetoimuksessa „Kaikkien sotivien maiden sotilaille” me vastaamme kysymykseen: miksi tämän veljeilyn pitää

muuttua? — poliittisen vallan siirtämiseksi työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoilta*. Saksan työläiset nimittävät tietysti Neuvostojaan toisilla nimillä, mutta se ei ole tärkeää. Asian ydin on siinä, että me tunnustamme epäilemättä todeksi veljeilyn vaistonvaraisuuden ja emme rajoitu sen edistämiseen, vaan asetamme tehtäväksemme muuttaa tämän kaikkien maiden sotilaspukuisten työläisten ja talonpoikien vaistonvaraisen lähentymisen tietoiseksi liikkeeksi, jonka päämääränä on vallan siirtäminen kaikissa sotivissa maissa vallankumouksellisen proletariaatin käsiin. Tämä tehtävä on hyvin vaikea, mutta sekin asema, johon kapitalistien valta on saattanut ihmiskunnan, on tavattoman tukala ja vie ihmiskuntaa suoraan turmioon. Siksi tuo asema aiheuttaa sen suuttumuksen purkauksen, joka on proletaarisen vallankumouksen takeena.

Tällainen on päätöslauselmamme, jonka esitämme konferenssin hyväksyttäväksi.

*Lyhyt selostus julkaistu
toukokuun 12 (huhtikuun 29) pnä 1917
„Pravda“ lehden 44. numerossa*

*Julkaistu ensi kerran täydellisenä
v. 1921 N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

---

* Ks. tätä osaa, s. 173. *Toim.*

9

PÄÄTÖSLAUSELMA SODASTA

I

Nykyinen sota on molempien sotivien valtakuntaryhmien puolelta imperialistista sotaa, t.s. kapitalistit käyvät sitä maailmanherruuden tuottamien etujen jakamisesta, finanssi- (pankki-) pääoman markkinoista sekä heikkojen kansojen alistamiseksi j.n.e. Sodan jokainen päivä rikastuttaa finanssi- ja teollisuusporvaristoa sekä köyhdyttää ja ehdyttää proletariaatin ja talonpoikaiston voimia kaikissa sotaa käyvissä maissa ja sittemmin myös puolueettomissa maissa. Venäjällä taas sodan pitkittäminen aiheuttaa sitä paitsi mitä suurimman vaaran vallankumouksen saavutuksille, sen edelleenkehittämiselle.

Valtiovallan siirtyminen Venäjällä Väliaikaiselle hallitukselle, tilanherrain ja kapitalistien hallitukselle, ei ole muuttanut eikä ole voinutkaan muuttaa Venäjän osalta tätä sodan luonnetta ja merkitystä.

Tämä tosiasia on tullut erikoisen selvästi esiin siinä, että uusi hallitus ei ole ainoastaan jättänyt julkaisematta salaisia sopimuksia, jotka tsaari Nikolai II oli solminut Englannin, Ranskan y.m. maiden kapitalististen hallitusten kanssa, vaan on kansan tahtoa kysymättä vahvistanutkin muodollisesti nuo salaiset sopimukset, joissa Venäjän kapitalisteille luvataan Kiinan, Persian, Turkin, Itävallan y.m. ryöväämistä. Salaamalla nämä sopimukset Venäjän kansaa petetään sodan todellisen luonteen suhteen.

Sen vuoksi proletaarinen puolue ei voi kannattaa nykyistä sotaa, ei nykyistä hallitusta eikä sen lainoja, ellei tämä puolue sanoudu kokonaan irti internationalismista, s.o. kaikkien maiden työväen veljellisestä solidaarisuudesta taistelussa pääoman iestä vastaan.

Mitään luottamusta eivät ansaitse nykyisen hallituksen lupaukset kieltäytyä annektoinnista, s.o. vieraiden maiden valtauksista tai joidenkin kansojen väkivaltaisesta pitämisestä Venäjän rajojen puitteissa. Sillä kapitalistit, joita tuhannet pankkipääoman siteet kietovat, eivät ensinnäkään voi kieltäytyä aluevaltauksista tässä sodassa, elleivät he kieltäydy saamasta voittoa miljardeistaan, jotka on sijoitettu lainoihin, toimilupiin, sotateollisuuslaitoksiin j.n.e. Toiseksi, uusi hallitus, kieltäydyttyään aluevaltauksista kansan pettämistarkoituksessa, julisti Miljukovin kautta huhtikuun 9 p:nä 1917 Moskovassa, ettei se kieltäydykään aluevaltauksista, ja huhtikuun 18 p:nä antamallaan nootilla sekä huhtikuun 22 p:nä antamallaan selityksellä siihen hallitus vahvisti politiikkansa anastusluonteeseen. Varoittaessaan kansaa uskomasta kapitalistien tyhjiin lupauksiin konferenssi sen vuoksi lausuu, että on osattava erottaa jyrkästi toisistaan aluevaltauksista kieltäytyminen sanoissa ja aluevaltauksista kieltäytyminen teoissa, s.o. kaikkien salaisten ryöstösopimusten viipymätön julkaiseminen ja kumoaminen sekä se, että kaikille kansoille annetaan viipymättä oikeus ratkaista vapaalla äänestyksellä kysymys, tahtovatko ne olla riippumattomia valtioita vai kuulua johonkin valtakuntaan.

II

Niin sanottu „vallankumouksellinen puolustuskanta”, jolle ovat nyt asettuneet Venäjän kaikki narodnikkilaiset puolueet (kansansosialistit, trudovikit, sosialistivallankumoukselliset) ja menshevikkisocialidemokraattien opporunistinen puolue (Organisaatiokomitea, Tshheidze, Tsereveli y.m.) sekä useimmat puolueeseen kuulumattomat vallankumousmiehet, edustaa luokkamerkityksensä puolesta toisaalta niiden varakkaiden talonpoikien ja osaksi pienisäntien etuja ja näkökantaa, jotka kapitalistien tavoin hyötyvät heikkoja kansoja kohtaan harjoitetusta väkivallasta. Toisaalta „vallankumouksellinen puolustuskanta” on tulos siitä, että kapitalistit petkuttavat osaa kaupungin ja maaseudun proletaareista ja puoliproletaareista, jotka luokka-asemastaan johtuen eivät ole kiinnostuneita kapitalistien liikevoitoista ja imperialistisesta sodasta.

Konferenssi katsoo kaikkinaiset „vallankumoukselliselle puolustuskannalle” tehdyt myönnytykset kerrassaan sallimattomiksi ja katsoo niiden merkitsevän todellisuudessa täyttäväksi pesäeroa internationalismista ja sosialismista. Mitä tulee laajojen kansanjoukkojen puolustusmielialoihin, niin puolueemme tulee taistelemaan näitä mielialoja vastaan selittämällä väsymättömästi sitä totuutta, että herkkäuskoiden luottavainen suhde kapitalistien hallitukseen on tätä nykyä eräs sodan pikaisen päättymisen peruseste.

III

Mitä tulee kaikkein tärkeimpään kysymykseen, miten tämä kapitalistien sota saataisiin lopetetuksi mahdollisimman pian ja lisäksi todella demokraattiseen, ei-väkivaltaiseen rauhaan, niin konferenssi toteaa ja päättää:

Tätä sotaa ei voida lopettaa siten, että vain toisen puolen sotilaat kieltäytyvät jatkamasta sotaa, siten, että toinen sotiva puoli yksinkertaisesti lopettaa sotatoimet.

Konferenssi protestoi yhä uudelleen sen halpamaisen parjauksen johdosta, jota kapitalistit levittävät puoluetamme vastaan, nimittäin että me muka kannatamme erillisrauhan solmimista Saksan kanssa. Meidän mielestämme saksalaiset kapitalistit ovat samanlaisia rosvoja kuin venäläiset, englantilaiset, ranskalaiset y.m. kapitalistit ja keisari Vilhelm on samanlainen kruunattu rosvo kuin Nikolai II ja Englannin, Italian, Romanian monarkit ja kaikki muutkin monarkit.

Puolueemme tulee kärsivällisesti, mutta hellittämättä selittämään kansalle sitä totuutta, että sotia käyvät *hallitukset*, että sodat ovat aina kiinteässä yhteydessä tiettyjen *luokkien* politiikkaan, että tämä sota voidaan lopettaa demokraattiseen rauhaan *vain* siirtämällä kaikki valtiovalta ainakin muutamissa sotivissa maissa proletaarien ja puoliproletaarien luokan käsiin, luokan, joka todella kykenee tekemään lopun pääoman sorrosta.

Vallankumouksellinen luokka, joka ottaisi Venäjällä valtiovallan käsiinsä, toteuttaisi useita kapitalistien taloudellista herruutta horjuttavia toimenpiteitä sekä sellaisia toimenpiteitä, jotka tekevät kapitalistit poliittisesti täysin vaarattomiksi, ja tarjoaisi viivyttämättä ja avoimesti kaikille kansoille demokraattista rauhaa täydellisen

kaikkinaisista aluevaltauksista ja sotakorvauksista kieltäytymisen pohjalla. Nämä toimenpiteet ja tämä avoin rauhan-tarjous saisivat aikaan sotaakäyvien maiden työläisten täydellisen luottamuksen toinen toisiinsa ja kiertämättä johtaisivat proletariaatin kapinoihin niitä imperialistisia hallituksia vastaan, jotka vastustaisivat tarjotun rauhan solmimista.

Mutta siihen saakka kun Venäjän vallankumouksellinen luokka ottaa kaiken valtiovallan käsiinsä, puolueemme tulee tukemaan kaikin keinoin niitä ulkomailla olevia proletarisiä puolueita ja ryhmiä, jotka todella käyvät jo sodan aikana vallankumouksellista taistelua imperialistisia hallituksiaan ja porvaristoaan vastaan. Ja erikoisesti puolue tulee tukemaan alkanutta kaikkien sotaakäyvien maiden sotilaiden joukkomittaista veljeilyä rintamalla pyrkien muuttamaan tämän sorrettujen solidaarisuuden vaistonvaraisen ilmauksen tietoiseksi ja mahdollisimman järjestyneeksi liikkeeksi, joka kulkee kohti koko valtiovallan siirtämistä vallankumoukselliselle proletariaatille kaikissa sotaakävissä maissa.

*„Pravda” № 44, toukokuun 12
(huhtikuun 29) pnä 1917*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen tekstistä,
joka on tarkastettu
„Pravda” lehden tekstin mukaan*

10

PÄÄTÖSLAUSELMA
VÄLIAIKAISEEN HALLITUKSEEN SUHTAUTUMISESTA

VSDTP:n Yleisvenäläinen konferenssi toteaa:

1) Väliaikainen hallitus on luonteeltaan tilanomistajien ja porvariston herruuden elin;

2) se ja sen edustamat luokat ovat kiinteässä taloudellisessa ja poliittisessa yhteydessä venäläiseen sekä englantilais-ranskalaiseen imperialismiin;

3) julistamaansa ohjelmaakin se toteuttaa vain vaillinaisesti ja vain vallankumouksellisen proletariaatin sekä osaksi pikkuporvariston painostuksesta;

4) porvariston ja tilanherrain vastavallankumouksen järjestäytyvät voimat, jotka verhoavat itseään Väliaikaisen hallituksen lipulla ja joita viimeksi mainittu ilmeisesti auttaa, ovat jo aloittaneet hyökkäyksen vallankumouksellisia kansanjoukkoja vastaan; niinpä Väliaikainen hallitus viivyttelölee Perustavan kokouksen vaalien määräämistä, estää koko kansan yleistä aseistamista, vastustaa kaiken maan luovuttamista kansan haltuun tyrkyttäen sille tilanherroille otollista agraarikysymyksen ratkaisemistapaa, jarruttaa 8-tuntisen työpäivän voimaansaattamista, sallii (Gutshkovin ja kumpp.) vastavallankumouksellisen agitaa-tion harjoittamista armeijassa, järjestää armeijan päällystön huippukerroksia sotamiehiä vastaan j.n.e.;

5) koska Väliaikainen hallitus varjelee kapitalistien ja tilanherrojen liikevoittoja, niin se ei pysty suorittamaan taloudellisella alalla (elintarvikkeet y.m.) monia vallankumouksellisia toimenpiteitä, jotka ovat välittömästi

uhkaavan taloudellisen katastrofin vuoksi ehdottoman välttämättömiä eivätkä siedä lykkäystä;

6) samaan aikaan tämä hallitus nojaa nykyhetkellä Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston luottamukseen ja tämän Neuvoston kanssa solmittuun suoranaiseen sopimukseen, Neuvoston, jota työläisten ja sotilaiden, t.s. talonpoikaiston, enemmistö pitää vieläkin johtavana järjestönä;

7) Väliaikaisen hallituksen jokainen askel niin ulko- kuin sisäpolitiikankin alalla avaa kaupungin ja maaseudun proletaarien ja puoliproletaarien silmät ja pakottaa pikkuporvariston eri kerrokset asettumaan tälle tai tuolle poliittiselle kannalle.

Pitäen lähtökohtanaan edellä esitettyjä toteamuksia konferenssi päättää:

1) On tehtävä pitkäaikaista työtä proletaarisen luokkatietoisuuden selventämiseksi sekä kaupungin ja maaseudun proletaarien liittämiseksi yhteen pikkuporvariston horjuntaa vastaan, sillä vain tämä työ takaa kaiken valtiovallan menestyksellisen siirtämisen työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoille tai muille välittömästi kansan enemmistön tahtoa ilmentäville elimille (paikalliset itsehallintoelimet, Perustava kokous y.m.s.).

2) Tätä toimintaa varten on tehtävä kaikinpuolista työtä työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoissa, lisättävä niiden lukumäärää, lujitettava niiden voimaa, tiivistettävä puolueemme proletaarisia, internationalistisia ryhmiä niiden sisällä.

3) Vallankumouksen saavutusten viipymätöntä lujittamista ja laajentamista varten paikkakunnilla on paikallisen väestön vankkaan enemmistöön nojaten kaikin puolin kehitettävä, järjestettävä ja voimistettava oma-aloitteista toimintaa, jonka tarkoituksena on vapauksien toteuttaminen, vastavallankumouksellisten viranomaisten erottaminen, luonteeltaan taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen — tuotannon ja jakelun valvonta y.m.s.

4) Väliaikaisen hallituksen nootin aiheuttama huhtikuun 19—21 pn poliittinen kriisi osoitti, että järjestäessään todellisuudessa vastavallankumouksellisia aineksia niin armeijassa kuin kaduillakin, hallitseva kadetti puolue yrittää siirtyä työläisten ampumisiin. Kaksoisvallasta johtuvan epävakaisen tilanteen vuoksi tällaiset yritykset tulevat var-

masti toistumaan, ja proletariaatin puolue on velvollinen sanomaan täysin tarmokkaasti kansalle, että proletariaatti on järjestettävä ja aseistettava, on saatava aikaan sen ja vallankumouksellisen armeijan mitä läheisin liitto, on sanouduttava irti Väliaikaiseen hallitukseen luottamisen politiikasta, jotta voitaisiin ehkäistä vakavasti uhkaava vaara, nimittäin sellaiset proletariaatin joukkoampumiset kuin oli Pariisissa kesäkuun päivinä 1848.

„Pravda” № 42, toukokuun 10
(huhtikuun 27) pntä 1917

Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan

11

ALUSTUS PUOLUEEN OHJELMAN
TARKISTAMISKYSYMYKSESTÄ
HUHTIKUUN 28 (TOUKOKUUN 11) pnä ⁷⁶

Toverit, puolueen ohjelman tarkistamiseen nähden asia on niin, että jaostolle esitettiin alkuperäinen luonnos ohjelman periaatteelliseen osaan sekä poliittisen osan muuttamiin peruskohtiin tehtävistä muutoksista. Ohjelma on tarkistettava kokonaan, koska puoluepiireissä puhuttiin jo kauan ennen sotaa sen täydellisestä vanhentuneisuudesta. Mutta kuitenkin osoittautui, ettei ole pienintäkään toivoa, että voitaisiin käsitellä koko ohjelmaan tehtävien muutosten luonnos. Toisaalta jaostossa kaikki myönsivät, että ohjelman tarkistus on ehdottoman tarpeellinen ja että hyvin useissa kysymyksissä voidaan ja täytyykin osoittaa, mihin suuntaan tämä tarkistus on suoritettava. Sen vuoksi hahmottelimme seuraavan päätöslauselmaehdotuksen, jonka luen teille pienin selityksin. Päätimme olla esittämättä nyt tarkalleen muotoiltuja teesejä, osoitamme vain, mihin suuntaan tarkistus on suoritettava.

(L u k e e p ä ä t ö s l a u s e l m a a.)

„Konferenssi katsoo välttämättömäksi tarkistaa puolueen ohjelmaa seuraavaan suuntaan:

1) Imperialismin sekä imperialististen sotien aikakauden arviointi lähenevän sosialistisen vallankumouksen yhteydessä; taistelu sitä marxilaisuuden vääristelyä vastaan, jota niin sanotut puolustuskantalaiset harjoittavat unohtaen Marxin tunnuksen: „työläisillä ei ole isänmaata” ⁷⁶”.

Tämä on niin selvää, ettei kaipaakaan selityksiä. Todellakin, puolueemme politiikka on mennyt pitkälle eteenpäin ja ottanut käytännössä jo tämän sanamuodon esittämän kannan.

„2) Valtiota koskevien määritelmien ja pykälien korjaaminen ei porvarillisen parlamentaarisen tasavallan, vaan demokraattisen proletaaris-talonpoikaisen tasavallan (t.s. poliisista, vakinaisesta armeijasta ja etuoikeutetusta virkamiehistöstä vapaan valtiotyypin) vaatimisen hengessä”.

Tähän kohtaan esitettiin muitakin sanamuotoja. Eräässä viitattiin Pariisiin Kommuunin kokemukseen sekä 70—80-luvun kokemuksiin, mutta sellainen sanamuoto on epätydyttävä ja liian ylimalkainen; toisessa puhuttiin työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen tasavallasta, mutta enemmistö tovereista katsoi senkin sanamuodon epätydyttäväksi. Formulointi on välttämätöntä, koska kysymys ei ole siitä, mikä on laitoksen nimi, vaan siitä, millainen on näiden laitosten poliittinen luonne ja rakenne. Puhuessamme proletaaris-talonpoikaisesta tasavallasta me viittaamme sen yhteiskunnalliseen sisältöön ja poliittiseen luonteeseen.

„3) Poliittisen ohjelman vanhentuneiden osien poistaminen tai korjaaminen”.

Yhteinen poliittinen toimintamme työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoissa on käytännöllisesti katsoen jo kulkenut tätä tietä, joten voitaneen olla varmoja siitä, että ohjelman muuttaminen tässä kohdassa ja sen ajankohdan tarkka määrittely, jona vallankumous tavoitti puolueemme, ei voi herättää erimielisyyksiä.

„4) Poliittisen minimiohjelman useiden kohtien muuttaminen siinä mielessä, että osoitetaan täsmällisemmin entistä johdonmukaisemmat demokraattiset vaatimukset.

5) Minimiohjelman hyvin monissa paikoin vanhentuneen taloudellisen osan sekä kansanvalistusta koskevien kohtien täydellinen muuttaminen”.

Pääasia on, että nämä kohdat ovat vanhentuneet: ammattiyhdistysliike on mennyt niistä edelle.

„6) Agraariohjelman muuttaminen agraarikysymyksestä hyväksytyyn päätöslauselman mukaisesti.

7) Lisätään vaatimus, että on kansallistettava useita parhaiten siihen soveltuvia syndikaatteja y.m.s.”.

Tähän on valittu varovainen sanamuoto, jota voidaan supistaa tai laajentaa sen mukaan, millaisia ehdotuksia ilmestyy lehdistössä.

„8) Lisätään nykyisen sosialismin perusvirtausten luonnehtiminen”.

Kommunistiseen manifestiin on tehty sellainen lisäys.

„Konferenssi antaa Keskuskomitean tehtäväksi laatia tämän pohjalla kahdessa kuukaudessa puolueen ohjelman luonnoksen, joka esitetään puolueen edustajakokouksen vahvistettavaksi. Konferenssi kehottaa puolueen kaikkia järjestöjä ja kaikkia jäseniä pohtimaan ohjelmaluonnoksia, tekemään niihin korjauksia ja laatimaan uusia luonnoksia”.

Mainittiin, että olisi toivottavaa luoda tätä kysymystä käsittelevää kirjallisuutta sekä perustaa tieteellinen julkaisu, mutta siihen ei ole työntekijöitä eikä varoja. Tässä se päätöslauselma, joka auttaa ohjelman pikaista tarkistamista. Se lähetetään myös ulkomaille, jotta siellä olevat internationalistitoverimme voisivat osallistua ohjelman tarkistukseen, johon puolueemme on ryhtynyt maailmansodan kokemusten perusteella.

*Lyhyt selostus julkaistu
toukokuun 13 (huhtikuun 30) pnä 1917
„Pravda” lehden 45. numerossa*

*Julkaistu ensi kerran täydellisenä
v. 1921 N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

12

PAÄTÖSLAUSELMA
PUOLUEEN OHJELMAN TARKISTAMISESTA

Konferenssi katsoo välttämättömäksi tarkistaa puolueen ohjelmaa seuraavaan suuntaan:

1) imperialismin sekä imperialististen sotien aikakauden arviointi lähenevän sosialistisen vallankumouksen yhteydessä; taistelu sitä marxilaisuuden vääristelyä vastaan, jota niin sanotut „puolustuskantalaiset” harjoittavat unohtaen Marxin tunnuksen: „työläisillä ei ole isänmaata”;

2) valtiota koskevien määritelmien ja pykälien korjaaminen ei porvarillisen parlamentaarisen tasavallan, vaan demokraattisen proletaaris-talonpoikaisen tasavallan (t.s. poliisista, vakinaisesta armeijasta ja etuoikeutetusta virkamiehistöstä vapaan valtiotyypin) vaatimisen hengessä;

3) poliittisen ohjelman vanhentuneiden osien poistaminen tai korjaaminen;

4) poliittisen minimiohjelman useiden kohtien muuttaminen siinä mielessä, että osoitetaan täsmällisemmin entistä johdonmukaisemmat demokraattiset vaatimukset;

5) minimiohjelman hyvin monissa paikoin vanhentuneen taloudellisen osan sekä kansanvalistusta koskevien kohtien täydellinen muuttaminen;

6) agraariohjelman muuttaminen agraarikysymyksestä hyväksytyyn päätöslauseلمان mukaisesti;

7) lisätään vaatimus, että on kansallistettava useita parhaiten siihen soveltuvia syndikaatteja y.m.s.;

8) lisätään nykyisen sosialismin perusvirtausten luonnehtiminen.

Konferenssi antaa Keskuskomitean tehtäväksi laatia tämän pohjalla kahdessa kuukaudessa puolueen ohjelman luonnoksen, joka esitetään puolueen edustajakokouksen vahvistettavaksi. Konferenssi kehottaa puolueen kaikkia järjestöjä ja kaikkia jäseniä pohtimaan ohjelmaluonnoksia, tekemään niihin korjauksia ja laatimaan uusia luonnoksia.

*Liite „Soldatskaja Pravda“ lehden
13. numeroon,
toukokuun 16 (3) pnä 1917*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

13

ALUSTUS AGRAARIKYSYMYKSESTÄ
HUHTIKUUN 28 (TOUKOKUUN 11) pnä

Toverit, puolueemme pohti agraarikysymystä jo ensimmäisen vallankumouksen aikana niin seikkaperäisesti, että se on tätä nykyä mielestäni riittävästi valmisteltu, ja välillisenä todisteena siitä on se, että konferenssin jaosto, johon kuului tätä kysymystä läheisesti tuntevia ja siihen kiinnostuneita tovereita, pääsi yksimielisyyteen esitetystä päätöslauselmaehdotuksesta tekemättä perusteellisia korjauksia. Sen vuoksi rajoitun aivan lyhyihin huomautuksiin. Koska oikaisuvedoksina jaettu ehdotus on kaikilla jäsenillä, ei sitä tarvitse lukea kokonaisuudessaan.

Agraariliikkeen kasvu kautta koko Venäjän on nykyään kaikille aivan ilmeinen ja eittämätön tosiasia. Jo Venäjän ensimmäisen vallankumouksen kulku kumosi puolueemme ohjelman, joka hyväksyttiin Tukholman edustajakokouksessa vuonna 1906 ja jonka olivat ehdottaneet menshevikit. Mainitussa edustajakokouksessa menshevikit veivät läpi kunnallistamisohjelmansa, jonka sisältö on seuraava: talonpoikien maat, niin yhteisömaat kuin talojenkin omat maat, jäävät talonpoikien omaisuudeksi. Tilanherrain maat siirretään omistajiensa hallusta paikallisten itsehallintolinten haltuun. Eräänä menshevikkien tärkeimpänä perusteluna tämän ohjelman hyväksi oli se, että talonpojat eivät koskaan ymmärrä talonpoikien maan siirtämistä kenenkään muun kuin talonpoikaiston haltuun. Ken on tutkinut Tukholman edustajakokouksen pöytäkirjoja, hän muistaa, että niin alustaja Maslov kuin Kostrovkin kiinnittivät erikoista huomiota tähän perusteluun. Ei pidä unohtaa — nykyään se usein unohtetaan, — että tämä tapahtui ensimmäisen Duuman edellä, jolloin ei ollut objektiivisia tietoja talonpoikaisliikkeen luonteesta ja sen voimakkuudesta.

Kaikki tiesivät, että Venäjällä leimusi agraarivallankumouksen palo, mutta kukaan ei tiennyt, miten agraari-liike tulee järjestettyä, millaista tulee olemaan talonpoikaiston vallankumousliike. Ei voitu tarkastaa, missä määrin tämä puoluekokous edusti itsensä talonpoikien vakavaa, asiallista mielipidettä, ja juuri sen vuoksi näillä menshevikkien perusteluilla oli niin suuri vaikutus. Kohta Tukholmassa pidetyn edustajakokouksemme jälkeen saimme ensi kerran tuntuvan todistuksen siitä, miten talonpoikaisjoukot suhtautuvat tähän kysymykseen. Sekä I että II Duumassa talonpojat itse esittivät trudovikkien „104:n lakiehdotuksen”. Olen varta vasten tutkinut tuossa ehdotuksessa olevia allekirjoituksia, olen tutustunut yksityiskohtaisesti duumaedustajien mielipiteisiin sekä siihen, mihin luokkaan he kuuluvat, missä määrin heitä voidaan sanoa talonpojiksi. Siinä kirjassa, jonka tsaarin sensuuri poltti ja jonka minä julkaisen kuitenkin uudelleen⁷⁷, väitin aivan kategorisesti, että valtava enemmistö näistä 104 allekirjoituksesta oli itse talonpoikien allekirjoituksia. Mainitussa lakiehdotuksessa vaadittiin maan kansallistamista. Talonpojat sanoivat, että kaikki maa siirtyy valtion huostaan.

Kysymys on siis siitä, miten on selitettävissä, että kaksi kertaa koolle kutsutuissa Duumissa koko Venäjän talonpoikien edustajat katsoivat kansallistamisen paremmaksi kuin sen toimenpiteen, jota menshevikit ehdottivat molemmissa Duumissa talonpoikain etuja silmällä pitäen. Menshevikit ehdottivat, että talonpojat jättäisivät omat maansa omaisuudekseen ja että vain tilanherrain maat luovutettaisiin kansan haltuun, mutta talonpojat sanoivat, että he luovuttavat kaiken maan kansalle. Miten tämä on selitettävissä? Sosialistivallankumoukselliset selittävät sen siten, että Venäjän talonpojat ovat yhteisötottumustensa vuoksi myötämielisiä yhteiskunnallistamiselle, työperiaatteelle. Koko tuossa sanahelinässä ei ole rahtuakaan tervettä järkeä, se on vain pelkkiä korulauseita. Mutta miten se on selitettävissä? Minun mielestäni talonpojat ovat tulleet tähän johtopäätökseen sen vuoksi, että koko Venäjällä vallitseva maanomistus, talonpoikain ja tilanherrojen, yhteisön ja talojen maan hallinta, on läpeensä vanhojen puolittain maaorjuudellisten olosuhteiden kyllästävä, ja markkinaolojen kannalta talonpoikien piti vaatia maan

luovuttamista koko kansan haltuun. Talonpojat sanovat, että entisen agraarielämän sotkuiset olot voidaan parantaa vain kansallistamisen avulla. Heidän näkökantansa on porvarillinen: tasasuhtaisen maankäytön he käsittävät maan ottamiseksi pois tilanherroilta, muttei eri isäntien maanomaisuuden tasaamiseksi. Kansallistaminen merkitsee sitä, että kaikki maat pannaan elämän tarpeita vastaavaan jakoon. Se on mitä suuremoinen porvarillinen lakiehdotus. Ainoakaan talonpoika ei puhunut tasajaosta eikä yhteiskunnallistamisesta, mutta kaikki sanoivat, ettei enää voida kauemmin odottaa, että kaikki väliaidat on hävitettävä mailta, t.s. XX vuosisadan oloissa ei voida hoitaa taloutta vanhaan tapaan. Stolypinin reformi on siitä saakka sotkenut maakysymystä vielä enemmän. Juuri tätä tahtovat talonpojat sanoa vaatiessaan kansallistamista. Se merkitsee, että yleensä kaikki maat on pantava uuteen jakoon. Ei saa olla mitään erilaisia maanhallintamuotoja. Se ei ole vielä lainkaan yhteiskunnallistamista. Tätä talonpoikain vaatimusta sanotaan tasaamiseksi syystä, että vuoden 1905 maanomistustilaston lyhyen yhteenvedon mukaan 300 talonpoikaisperheellä ja yhdellä tilanomistajaperheellä on saman verran maata, siis 2.000 desjatiinaa; siinä mielessä se on tietysti tasaamista, mutta siitä ei kuitenkaan seuraa, että se merkitsisi kaikkien pientalouksien tasoittamista keskenään. 104:n lakiehdotus puhuu päinvastaista.

Tämä on pääasia, mikä täytyy sanoa, jos mielih perustella tieteellisesti sen näkökannan, että kansallistaminen on Venäjällä porvarillis-demokraattiselta kannalta katsottuna välttämätöntä. Mutta se on välttämätöntä myös siksi, että se on jättiläisisku tuotannonvälineiden yksityisomistukselle. On suorastaan järjetöntä luulla, että maan yksityisomistuksen lakkauttamisen jälkeen kaikki jäisi Venäjällä ennalleen.

Edelleen päätöslauselmaehdotuksessa tehdään käytännöllisiä johtopäätöksiä ja esitetään vaatimuksia. Pikku korjauksista mainitsen seuraavat: 1. pykälässä on sanottu: „Proletariaatin puolue tukee kaikin voimin kaikkien tilanherrain maiden viipymätöntä ja täydellistä konfiskointia...” — „tukee” sanan asemesta pitäisi olla „taistelee... puolesta”. Me emme katso asiaa siltä kannalta, että talonpojilla on vähän maata ja he tarvitsevat maata

enemmän. Se on yleisesti levinnyt mielipide; me sanomme, että tilanherrain maanomistus on perustana sorrolle, joka kuristaa talonpoikaistoa ja pitää sitä takapajuisena. Kysymys ei ole siitä, onko talonpojilla maata vähän vai paljon; alas maaorjuus — niin asetetaan kysymys vallankumouksellisen luokkataistelun kannalta eikä niiden virkamiesten näkökannalta, jotka järkeilevät, paljonko maata talonpojilla on ja millaisten normien mukaan sitä pitäisi jakaa. Toisen ja kolmannen pykälän paikkaa kehottaisin vaihtamaan, koska meille on tärkeää vallankumouksellinen aloite, kun taas lain tulee olla sen tulos. *Jos rupeatte odottamaan, kunnes laki kirjoitetaan, ettekä itse kehittä vallankumouksellista tarmoa, niin ei teillä tule olemaan lakia eikä maata.*

Hyvin usein väitetään kansallistamista vastaan sanoen sen edellyttävän jättiläisistä virkamieskuntaa. Se on totta, mutta valtion omaisuushan merkitsee, että jokainen talonpoika vuokraa maata valtiolta. Vuokratun maan vuokraaminen toiselle kielletään. Mutta missä määrin talonpoika vuokraa, millaista maata hän ottaa — sen ratkaisee täydellisesti asianomainen demokraattinen eikä byrokraattinen elin.

„Batrakkien” asemesta kirjoitetaan „maataloustyöläiset”. Muutamat toverit sanoivat, että sana „batrakkien” on loukkaava, tätä sanaa vastustettiin. Se on poistettava.

Proletaarien ja talonpoikien komiteoista tai Neuvostoista ei nyt maakysymystä ratkaistaessa sovi puhua, koska, kuten näemme, talonpojat ovat muodostaneet sotilaiden edustajain Neuvostoja ja on siis jo ilmaantunut proletariaatin ja talonpoikaiston välinen jako.

Kuten tiedetään, puolustuskantalaiset pikkuporvarilliset puolueet puoltavat sitä, että maakysymyksessä olisi odotettava Perustavaan kokoukseen asti. Me olemme sitä mieltä, että maat on luovutettava talonpojille heti ja mahdollisimman järjestyneesti. Vastustamme ehdottomasti anarkistisia anastuksia. Te kehotatte talonpoikia sopimaan tilanherrojen kanssa. Me sanomme, että maat on otettava nyt heti ja kylvettävä taistellaksemme leivänpuutetta vastaan, pelastaaksemme Venäjän sitä äärettömän nopeasti lähenevältä perikadolta. Nyt ei saa hyväksyä Shingarjovin ja kadettien reseptejä, jotka kehottavat odottamaan Perusta-

vaan kokoukseen asti, vaikka sen kokoontumisaikaa ei tiedetä, tai sopimaan tilanherrojen kanssa vuokrasta. Talonpojat ottavat jo maita korvauksetta tai maksavat neljänneksen vuokramaksusta.

Toveri on tuonut paikkakunnalta, Penzan kuvernementista, päätöslauselman, jossa sanotaan, että talonpojat ottavat tilanherrain työvälineitä, mutteivät jaa niitä talouksittain, vaan muuttavat yhteiskunnalliseksi omaisuudeksi. He määräävät tietyn vuorojärjestyksen, säännön, jotta näillä välineillä voitaisiin muokata kaikki maat. Turvautuessaan näihin toimenpiteisiin he pitävät silmällä maataloustuotannon lisäämisen etuja. Tällä tosiasialla on tavattoman suuri periaatteellinen merkitys, vaikka tilanherrat ja kapitalistit huutavatkin, että se on anarkiaa. Mutta jos te rupeatte jaarittelemaan ja meluamaan, että se on anarkiaa, ja talonpojat rupeavat odottelemaan, niin se onkin todellista anarkiaa. Talonpojat osoittavat ymmärtävänsä taloudellisia oloja sekä yhteiskunnallista valvontaa paremmin kuin virkamiehet ja käyttävät sitä sata kertaa paremmin. Sellainen toimenpide, joka pienessä kylässä on tietenkin helposti toteutettavissa, pakottaa siirtymään laajakantoisempiin toimenpiteisiin. Jos talonpoika oppii sen, ja hän on alkanut oppia sitä, niin tässä ei tarvita porvarillisten professorien taitoa, vaan talonpoika tulee itse siihen johtopäätökseen, että työvälineitä ei ole käytettävä ainoastaan pientalouksien hyväksi, vaan kaiken maan muokkaukseen. Ei ole tärkeää, miten he sen tekevät: yhdistävätkö he palstat yhteisesti muokattavaksi ja kylvettäväksi, sitä emme tiedä, eikä ole tärkeää, jos he tekevät sen eri tavalla. Tärkeää on vain se, että onneksi heitä johdattamassa ei ole sitä suurta määrää pikkuporvarillisia intelligenttejä, jotka sanovat olevansa marxilaisia, sosialidemokraatteja ja tärkeän näköisinä opettavat kansalle, että sosialistisen vallankumouksen aika ei ole vielä koittanut ja sen vuoksi talonpoikien ei saa nyt ottaa maata haltuunsa. Onneksi sellaisia herroja on Venäjän kylissä vähän. Jos talonpojat rajoittuisivat siihen, että ottaisivat maata vain sopimalla siitä tilanherrain kanssa eivätkä soveltaisi yhteisesti käytäntöön kokemuksiaan, niin silloin ei voitaisi välttää romahdusta, ja talonpoikaiskomiteat osoittautuisivat silloin leikkikaluksi, turhaksi peliksi. Juuri

sen vuoksi ehdotamme, että päätöslauselmaehdotukseen lisätään 8. kohta *.

Koska tiedämme, että paikkakuntien talonpojat ovat itse tehneet tämän aloitteen, niin meidän asiamme, meidän velvollisuutemme on sanoa, että kannatamme tätä aloitetta ja suosittelemme sitä. Vain tämä on takeena siitä, että vallankumous ei rajoitu pelkkiin muodollisiin toimenpiteisiin ja taistelu kriisin torjumiseksi ei jää yksistään kansliapohdinnan ja Shingarjovin kynäilyjen aiheeksi, vaan että talonpojat todella menevät järjestyneesti eteenpäin taistelussa leivänpuutetta vastaan ja tuotannon lisäämiseksi.

*Lyhyt selostus julkaistu
toukokuun 13 (huhtikuun 30) pnä 1917
„Pravda” lehdessä 45. numerossa*

*Julkaistu ensi kerran täydellisenä v. 1921
N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

---

* Ks. tätä osaa, ss. 281—282. *Toim.*

14

VALIHUOMAUTUS N. S. ANGÄRSKILLE
AGRAARIKYSYMYKSESTÄ KÄYDYN KESKUSTELUN AIKANA
HUHTIKUUN 28 (TOUKOKUUN 11) pnä

Toverit, minun käsittääkseni toveri Angarskin puhe sisältää useita ristiriitaisuuksia. Minä puhuin kansallistamispyrkimysten *aineellisesta* perustasta. Mitään kansallistamisaatetta ei talonpojilla ole. Minä sanoin, että ovat olemassa yleisvenäläisten ja kansainvälisten markkinoiden ehdot, jotka saavat ilmauksensa kalliissa viljanhinnoissa. Jokainen talonpoika näkee, tietää ja tuntee näiden hintojen vaihtelun. Ja talous on sopeutettava näihin ehtoihin, näihin hintoihin. Puhuin siitä, että vanha maanomistusmuoto ja uusi talousjärjestelmä ovat ehdottomasti erinneet toisistaan, ja tämä eriäminen selittää sen, miksi talonpojat pyrkivät eteenpäin. Talonpoika on omistaja, sanoo toveri Angarski. Hän on aivan oikeassa. Tälle pohjalle Stolypin tahtoiakin perustaa maanomistussuhteiden muuttamisen, hän teki kaiken voitavansa, mutta se ei häneltä kuitenkaan onnistunut, koska näiden suhteiden muuttaminen ilman vallankumouksellista murrosta on mahdoton. Juuri tämä on aineellisenä perustana talonpoikain pyrkimyksessä maan kansallistamiseen, vaikka heillä ei ole ollenkaan tietoa siitä, mitä on kansallistaminen. Omistaja-talonpojalla on vaistomainen pyrkimys puhua, että maa on jumalan, koska vanhoissa maanomistusoloissa on mahdoton elää. Se, mitä tov. Angarski ehdottaa, on ilmeistä väärinkäsitystä. Toisessa kappaleessa sanotaan, että talonpoikain maanhallinta on alhaalta ylös asti, pitkin ja poikin vanhojen puolittain maaorjuudellisten yhteyksien ja suhteiden kahlitsema. Mutta sanotaanko siinä mitään tilanherrain maista? Ei sanota. Tov. Angarskin korjausehdotus johtuu väärinkäsityksestä. Hän pani minun kontolleni sellaista,

mitä ei tässä ole, asioita, joista talonpojilla ei ole aavistustakaan. Maailman tilannetta talonpojat tuntevat vain viljan ja yleisten kulutustarvikkeiden hintojen mukaan, ja jos kylä on rautatien varrella, niin talonpoika kokee sen omassa taloudessaan. Enää ei voida elää vanhaan tapaan, sen hän tuntee, ja tämän tunteen hän ilmaisee jyrkkänä vaatimuksena: alas koko vanha maanomistusjärjestelmä. Talonpoika haluaa olla omistajana, mutta uudella tavalla aidatulla maalla, voidakseen isännöidä sellaisella maapalstalla, jonka omistaminen määräytyisi hänen nykyisistä tarpeistaan eikä niistä tarpeista, joita kutka hyvänsä virkaherrat ovat hänelle määränneet. Tämän talonpoika tietää hyvin, mutta ilmaisee tietenkin toisella tavalla, ja se muodostaakin maan kansallistamispyrkimysten aineellisen perustan.

*Julkaistu ensi kerran v. 1921
N. Leninin (V. Uljanovin)
Kootuissa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos*

*Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan*

15

PÄÄTÖSLAUSELMA AGRAARIKYSYMYKSESTÄ

Venäjällä vallitseva tilanherrain maanomistus on maaorjuuttajatilanherrain vallan aineellinen perusta ja monarkian mahdollisen valtaanpalauttamisen tae. Tämä maanomistus tuomitsee väistämättömästi Venäjän väestön suurimman osan, talonpoikaiston, köyhyyteen, velkaorjuuteen ja pimeyteen sekä koko maan jäämään takapajulle elämän kaikilla aloilla.

Talonpoikain maanhallinta Venäjällä, niin osuusmaan (yhteisöjen ja talojen) kuin yksityinenkin (vuokra- ja ostomaan) hallinta, on alhaalta ylös asti, pitkin ja poikin vanhojen puolittain maaorjuudellisten yhteyksien ja suhteiden, maaorjuuden ajoilta priytyneen talonpoikain luokittelun, sekasarkaisuuden y.m.s., y.m.s. kahlitsema. Kaikkien noiden vanhentuneiden ja vahingollisten väliaitojen särkeksen välttämättömyys, välttämättömyys „vapauttaa aidoista” maa, rakentaa kaikki maanomistus- ja maanviljelyssuhteet uudestaan koko Venäjän ja maailman talouden uusia oloja vastaavasti muodostaa aineellisen perustan talonpoikaiston pyrkimyksille kansallistaa *kaikki* maat valtiossa.

Olkoopa minkälaisia hyvänsä ne pikkuporvarilliset utopiat, joilla kaikki narodnikkilaiset puolueet ja ryhmät verhoavat talonpoikaisjoukkojen taistelua maaorjuuteen pohjautuvaa tilanherrain maanomistusta ja ylipäänsä koko maanomistuksen ja maankäytön kaikkia maaorjuuden aikaisia kahleita vastaan Venäjällä, niin itse tuo taistelu on täysin porvarillis-demokraattista, ehdottomasti edistyksestä ja taloudellisesta välttämätöntä pyrkimystä murskata päättäväisesti kaikki nuo kahleet.

Maan kansallistaminen, joka on porvarillinen toimenpide, merkitsee suurinta kapitalistisessa yhteiskunnassa mahdollista ja ajateltavissa olevaa luokkataistelun vapautta ja maankäytön vapautumista kaikista epäporvarillisista jätteistä. Sitäpaitsi maan kansallistaminen, joka on maan yksityisomistuksen lakkauttamista, olisi käytännössä niin voimakas isku yleensä kaikkien tuotannonvälineiden yksityisomistukselle, että proletariaatin puolueen on kaikin keinoin myötävaikutettava sellaisen uudistuksen toteuttamiseen.

Toisaalta Venäjän varakas talonpoikaisto on jo aikoja sitten luonut talonpoikaisporvariston aineksia, ja Stolypinin maareformi on epäilemättä voimistanut, lisännyt ja vahvistanut niitä. Maaseudun toisessa kohtiossa ovat yhtä suuresti voimistuneet ja karttuneet määrällisesti maatalouden palkkatyöläiset, proletaarit ja heitä lähellä olevat puoliproletaariset talonpoikaisjoukot.

Mitä päättäväisempi ja johdonmukaisempi on tilanherrain maanomistuksen murtaminen ja hävittäminen, mitä päättäväisempi ja johdonmukaisempi on yleensä Venäjän porvarillis-demokraattinen agraariuudistus, sitä voimakkaammin ja nopeammin kehittyi maatalousproletariaatin luokkataistelu varakasta talonpoikaista (talonpoikaisporvarista) vastaan.

Riippuen siitä, onnistuuko kaupungin proletariaatti saamaan mukaansa maaseudun proletariaatin ja yhdistämään siihen maaseudun puoliproletaariset joukot, vai menevätkö nuo joukot talonpoikaisporvariston mukana, joka pyrkii liittoutumaan Gutshkovin, Miljukovin, kapitalistien ja tilanherrain kanssa sekä kallistumaan yleensä vastavallankumouksen puoleen,—riippuen siitä määräytyy Venäjän vallankumouksen kohtalo ja lopputulos, mikäli Euroopassa alkava proletaarin vallankumous ei vaikuta välittömästi ja voimakkaasti maahamme.

Pitäen lähtökohtanaan tällaista luokkatilannetta ja tällaisia voimasuhteita konferenssi päättää:

1) Proletariaatin puolue taistelee kaikin voimin Venäjän kaikkien tilanherrain maiden (samoin kuin hallitsijasuvun maiden, kirkon, tsaarin y.m., y.m. maiden) viipymättömän ja täydellisen konfiskoinnin puolesta.

2) Puolue on jyrkästi sillä kannalla, että kaikki maat on viipymättä luovutettava talonpoikaistolle, joka on järjesty-

nyt muodostamalla talonpoikain edustajain Neuvostoja tai joitakin muita todella täysin demokraattisesti valittuja ja tilanherroista sekä virkamiehistä täysin riippumattomia paikallisia itsehallintoelimiä.

3) Proletariaatin puolue vaatii kaiken maan kansallistamista valtioissa; kansallistaminen, joka merkitsee kaiken maanomistusoikeuden siirtämistä valtiolle, antaa maan paikallisten demokraattisten laitosten määräysvaltaan.

4) Puolueen on taisteltava päättäväisesti sekä Väli-aikaista hallitusta vastaan, joka Shingarjovin kautta ja myös yhteisissä lausunnoissaan tyrkyttää talonpojille „vapaaehtoista sopimusta tilanherrain kanssa”, t.s. itseasiassa luonteeltaan tilanherroille otollista reformia, ja uhkaa rangaista talonpoikia „omavaltaisuudesta”, s.o. uhkaa siirtyä väestön vähemmistön (tilanherrain ja kapitalistien) harjoittamaan väkivaltaan enemmistöä kohtaan,— että sitä pikkuporvarillista häilyväisyyttä vastaan, jota potee enemmistö narodnikeista ja menshevikkisosialdemokraateista, jotka neuvovat talonpoikia olemaan ottamatta kaikkea maata ennen Perustavaa kokousta.

5) Puolue kehottaa talonpoikia ottamaan maan järjestyneesti, sallimatta vähimmässäkään määrin omaisuuden turmelemista ja huolehtimaan tuotannon lisäämisestä.

6) Yleensä kaikki agraariuudistukset voivat olla menestyksellisiä ja kestäviä vain silloin, kun koko valtio demokratisoidaan täydellisesti, s.o. kun toisaalta hävitetään poliisilaitos, vakinainen armeija ja tosiasiallisesti etuoikeutettu virkamiehistö ja kun toisaalta on olemassa mitä laajin paikallinen itsehallinto, joka on täysin vapaa kaikesta ylhäältä käsin tulevasta kaitseennasta ja holhouksesta.

7) Kaikkialla on viipymättä ryhdyttävä erikseen ja itsenäisesti järjestämään maatalousproletariaattia muodostamalla maataloustyöläisten edustajain Neuvostoja (ja erikoisia puoliproletaarisen talonpoikaiston edustajain Neuvostoja) sekä perustamalla proletaarisia ryhmiä tai fraktioita yleisiin talonpoikain edustajain Neuvostoihin, kaikkiin paikallisiin ja yleiskaupunkilaisiin hallintoelimiin j.n.e., j.n.e.

8) Puolueen on tuettava niiden talonpoikaiskomiteain aloitetta, jotka Venäjän monilla seuduilla luovuttavat tilanherrain karjaa ja maanviljelyskalustoa näitä komiteoita

muodostaneen talonpoikaiston haltuun, että niitä käytettäisiin kaikkien maiden muokkaukseen yhteiskunnallisesti säännöstellyssä järjestyksessä.

9) Proletariaatin puolueen on kehotettava maaseudun proletaareja ja puoliproletaareja pyrkimään siihen, että jokaisesta tilanherran kartanosta muodostettaisiin riittävän suuri mallitalous, jota maataloustyöläisten edustajain Neuvostot hoitaisivat yhteiskunnan laskuun agronomien johdolla ja parhaita teknillisiä keinoja käyttäen.

„Pravda” № 45, toukokuun 13
(huhtikuun 30) pnä 1917

*Julkaistaan oikaisuvedoksen tekstistä,
jossa on V. I. Leninin korjaukset*

16

PÄÄTÖSLAUSELMA
INTERNATIONALISTIEN YHTEENLIITTYMISESTÄ
PIKKUPORVARILLISTA PUOLUSTUSKANTAISTA
LIITTOUTUMAA VASTAAN

Ottaen huomioon:

1) että sosialistivallankumouksellisten, menshevikki-sosialidemokraattien y.m.s. puolueet ovat useimmissa tapauksissa siirtyneet „vallankumoukselliselle puolustus-kannalle”, t.s. kannattamaan imperialistista sotaa (lainan puolesta äänestäminen sekä pääoman etuja edustavan Väliaikaisen hallituksen tukeminen);

2) että kaikessa politiikassaan nämä puolueet ajavat pikkuporvariston etuja ja noudattavat sen näkökantaa sekä turmelevat proletariaattia porvarillisella vaikutuksella juurruttaen siihen sellaista käsitystä, että sopimusten, „valvonnan”, ministeristöön menon y.m.s. avulla hallituksen imperialistinen politiikka voidaan muka muuttaa ja kääntää pois vapautta uhkaavien vastavallankumouksellisten yritysten raiteilta;

3) että tämä politiikka pitää yllä ja voimistaa joukkojen herkkäuskoisen luottavaista suhtautumista kapitalisteihin; mutta tällainen suhtautuminen on vallankumouksen edelleen kehittymisen pahimpana esteenä ja tekee mahdolliseksi sen, että tilanherrain ja porvariston vastavallankumoukselliset voimat saattavat voittaa vallankumouksen,—

— konferenssi päättää:

1) todeta, että yhdistyminen tätä politiikkaa harjoittavien puolueiden ja ryhmien kanssa on ehdottomasti mahdoton;

2) katsoa välttämättömäksi lähentyä todella internationalismin kannalla olevia ryhmiä ja virtauksia ja liittyä yhteen niiden kanssa sosialismin pikkuporvarillisen kaval-tamisen politiikasta irtisanoutumisen pohjalla.

17

PÄÄTÖSLAUSELMA
TYÖLÄISTEN JA SOTILAIEN EDUSTAJAIN NEUVOSTOISTA

Käsiteltyään Venäjän eri paikkakuntien työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoissa toimivien toverien selostukset ja tiedotukset konferenssi toteaa:

Hyvin useilla maaseutupaikkakunnilla vallankumous edistyy siten, että proletariaatti ja talonpoikaisto järjestäytyy muodostamalla oma-aloitteisesti Neuvostoja, että oma-aloitteisesti poistetaan entiset viranomaiset, muodostetaan proletaaris- ja talonpoikaismiliisi, kaikki maat siirretään talonpoikaistolle, tehtaissa saatetaan voimaan työläiskontrolli, otetaan käytäntöön 8-tuntinen työpäivä, korotetaan palkkoja, turvataan tuotannon hidastumaton vauhti, järjestetään työläisten valvonta elintarvikkeiden jakelussa j.n.e.

Tämä vallankumouksen kehittyminen maaseudulla laajuus- sekä syvyysuuntaan on toisaalta kasvavaa liikettä kaiken vallan siirtämiseksi Neuvostoille sekä itsensä työläisten ja talonpoikien valvonnan järjestämiseksi tuotannossa ja toisaalta se on takeena siitä, että koko Venäjän mitassa valmistellaan voimia vallankumouksen toista vaihetta varten, jonka tulee antaa koko valtiovalta Neuvostoille tai muille välittömästi kansan enemmistön tahtoa ilmaiseville elimille (paikalliset itsehallintoelimet, Perustava kokous y.m.s.).

Pääkaupungeissa sekä muutamissa suurkaupungeissa valtiovallan siirtäminen Neuvostoille kohtaa erikoisen suurin vaikeuksia ja vaatii erittäin pitkäaikaista proletariaatin voimien valmistelua. Sinne on keskitetty porvariston suurimmat voimat. Siellä ilmenee räikeimpänä porvariston kanssa sopimisen politiikka, joka useinkin jarruttaa jouk-

kojen vallankumouksellista aloitetta ja vähentää niiden itsenäisyyttä, mikä on erikoisen vaarallista, koska maaseutuun nähden näillä Neuvostoilla on johtava merkitys.

Sen vuoksi proletaarisen puolueen tehtävänä on toisaalta tukea kaikin puolin tätä mainittua vallankumouksen kehitystä paikkakunnilla ja toisaalta käydä Neuvostoissa järjestelmällistä taistelua (propagandan ja Neuvostojen uusintavaalien avulla) proletaarisen linjan voiton puolesta; suunnata kaikki ponnistukset ja koko huomio työläis- ja sotilasjoukkoihin, proletaarisen linjan erottamiseen pikkuporvarillisesta linjasta, internationalistisen linjan erottamiseen puolustuskantalaisten linjasta, vallankumouksellisen linjan erottamiseen opportunistisesta linjasta, työläisten järjestämiseen ja aseistamiseen, heidän voimiensa valmisteluun vallankumouksen seuraavaa vaihetta varten.

Konferenssi julistaa vielä kerran, että on tehtävä kaikinpuolista työtä työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoissa, lisättävä niiden lukumäärää, lujitettava niiden voimaa, tiivistettävä puolueemme proletaarisia, internationalistisia ryhmiä niiden sisällä.

„Pravda“ № 46,
toukokuun 15 (2) pnä 1917

Julkaistaan koneella kirjoitetun
pöytäkirjajäljennöksen mukaan

PUHE KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ
HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pnä

Alkaen vuodesta 1903, jolloin puolueemme hyväksyi ohjelmansa, olemme joka kerta kohdanneet vimmittua vastustusta puolalaisten toverien taholta. Jos ryhdytte tutki-
maan II edustajakokouksen pöytäkirjoja, niin näette, että jo silloin he esittivät niitä samoja todisteita, joita saamme kuulla nytkin, ja että puolalaiset sosialidemokraatit poistuivat tuosta edustajakokouksesta todeten, etteivät he voi hyväksyä kansakuntien itsemääräämisoikeuden tunnustamista. Ja siitä saakka on sama kysymys noussut eteemme joka kerta. Vuonna 1903 imperialismi oli jo olemassa, mutta todisteiden joukossa ei imperialismia silloin mainittu; Puolan sosialidemokraattien asenne oli silloin ja on nytkin kummallinen, kauhea erehdys: nämä henkilöt haluavat saattaa meidän puolueemme asenteen samanlaiseksi kuin on shovinistien asenne.

Venäjän harjoittaman pitkäaikaisen sorron vuoksi Puolan politiikka on täysin kansallista politiikkaa, ja koko Puolan kansa kauttaaltaan hautoo samaa ajatusta — kosta moskoviiteille. Puolalaisia ei ole kukaan sortanut niin kuin Venäjän kansa. Venäjän kansa on ollut tsaarien käsissä Puolan vapauden pyövelinä. Mikään muu kansa ei ole niin täynnä vihaa Venäjää kohtaan kuin puolalaiset, millekään muulle kansalle ei Venäjä ole niin kauhean vastenmielinen kuin puolalaisille, ja tästä johtuu omituinen ilmiö. Puola on sosialistisen liikkeen haittana puolalaisen porvariston takia. Vaikka koko maailma palakoon ilmitulessa, kunhan vain Puola on vapaa. Tällainen kysymyksen asettelu on tietysti internationalismin pilkkaamista.

Tietysti nykyisin harjoitetaan väkivaltaa Puolaa kohtaan, mutta jos puolalaiset nationalistit panevat toivonsa siihen, että Venäjä vapauttaa Puolan, niin se on Internationalen pettämistä. Ja puolalaiset nationalistit ovat niin läpeensä kyllästäneet katsomuksillaan Puolan kansan, että siellä katsotaankin asiaa heidän näkökulmastaan.

Puolalaisten toverien sosialidemokraattien suuri, historiallinen ansio on se, että he ovat esittäneet internationalismin tunnuksen ja sanoneet: meille on tärkeintä veljesliitto kaikkien muiden maiden proletariaatin kanssa, emmekä me lähde milloinkaan sotaan Puolan vapauttamiseksi. Tämä on heidän ansionsa, ja siksi me olemme aina pitäneet sosialisteina vain näitä puolalaisia sosialidemokraattitovereita. Toiset ovat patriootteja, puolalaisia Plehanoveja. Mutta tämän omalaatuisen asenteen takia, kun ihmisten on täytynyt sosialismin pelastamiseksi taistella vimmittua, epätervettä nationalismia vastaan, on syntynyt omituinen ilmiö: toverit tulevat luoksemme ja sanovat, että meidän on kieltäydyttävä tunnustamasta Puolan vapautta, sen eroamisoikeutta.

Miksi meidän, isovenäläisten, jotka sorramme useampia kansoja kuin mikään muu kansa, pitäisi kieltäytyä tunnustamasta Puolan, Ukrainan, Suomen eroamisoikeutta? Meitä kehoitetaan muuttumaan shovinisteiksi, koska siten helpotaisimme sosialidemokraattien asennoitumista Puolassa. Me emme vaadi Puolan vapauttamista, sillä Puolan kansa asuu kahden taistelukykyisen valtakunnan välissä. Mutta sen sijaan, että puolalaiset sosialidemokraatit sanoisivat, että puolalaisten työläisten pitää ajatella näin: demokraatteina pysyvät ainoastaan ne sosialidemokraatit, joiden mielestä Puolan kansan täytyy olla vapaa, sillä shovinisteilla ei ole sijaa sosialistisen puolueen riveissä, he sanovat: juuri sen vuoksi, että me pidämme edullisena liittoa Venäjän työläisten kanssa, me vastustamme Puolan eroamista. Heillä on siihen täysi oikeus. Mutta ihmiset eivät tahdo ymmärtää, että internationalismin voimistamiseksi ei pidä toistella samoja sanoja, vaan Venäjällä on tähdennettävä sorrettujen kansojen eroamisvapautta, kun taas Puolassa on korostettava yhdistymisvapautta. Yhdistymisvapaus edellyttää eroamisvapautta. Meidän, venäläisten, on korostettava eroamisvapautta, mutta Puolassa on korostettava yhdistymisvapautta.

Havaitsemme tässä olevan useita sofismeja, jotka vievät täydelliseen marxilaisuudesta luopumiseen. Tov. Pjatakovin näkökanta on Rosa Luxemburgin näkökannan toistamista...* (Hollannin esimerkki). Tov. Pjatakov järkeilee tällä tavalla, ja antaa siten korvapuustin itselleen, koska teoriassa hän kannattaa eroamisvapauden kieltämistä, mutta kansalle sanoo: ken kieltää eroamisvapauden, hän ei ole sosialisti. Se, mitä tov. Pjatakov puhui täällä, on tavatonta sekasotkua. Länsi-Euroopan maat ovat enimmäkseen sellaisia, joissa kansallisuuskysymys on ratkaistu jo aikoja sitten. Kun sanotaan, että kansallisuuskysymys on ratkaistu, tarkoitetaan Länsi-Eurooppaa. Tov. Pjatakov ulottaa tämän siihen, mihin se ei kuulu, nimittäin Euroopan itäosaan, joten joudumme naurettavaan asemaan.

Ajatelkaahan, mikä hirveä soppa siitä syntyy! Suomihan on aivan vieressämme. Tov. Pjatakov ei anna Suomeen nähden konkreettista vastausta, ja hän on sotkeutunut kokonaan. „Rabotshaja Gazetasta” luitte eilen, että Suomessa yltyy separatismi. Suomalaisia käy täällä, ja he sanovat, että separatismi paisuu heillä, koska kadetit eivät anna Suomelle täydellistä autonomiaa. Siellä kasvaa kriisi, tyytymättömyys kenraalikuvernööri Roditsheviin, mutta „Rabotshaja Gazeta” kirjoittaa, että suomalaisten on odotettava Perustavaa kokousta, sillä siinä saadaan aikaan Suomen ja Venäjän välinen sovinto. Mitä merkitsee sovinto? Suomalaisten pitää sanoa, että heillä on oikeus päättää kohtalostaan tietyllä, omalla tavallaan, ja se isovenäläinen, joka kieltäisi tuon oikeuden, olisi shovinisti. On eri asia, jos me sanoisimme suomalaiselle työläiselle: miten sinun on edullista päättää...**

Tov. Pjatakov vain kieltää meidän tunnuksemme sanoen, että se merkitsee samaa kuin olla esittämättä tunnusta sosialistista vallankumousta varten, mutta ei hän itsekään ole esittänyt vastaavanlaista tunnusta. Sosialistisen vallankumouksen metodi tunnuksin „rajat pois” on täydellistä sekasotkua. Emme ole onnistuneet julkaisemaan sitä kirjoitusta, jossa nimitin tätä näkökantaa „imperialistiseksi ekonomismiksi” ***. Mitä merkitsee sosialistisen vallan-

* Aukko pöytäkirjamerkinnoissa. *Toim.*

** Aukko pöytäkirjamerkinnoissa. *Toim.*

*** Ks. Teokset, 23. osa, ss. 18–69. *Toim.*

kumouksen „metodi” tunnuksin „rajat pois”? Me pidämme valtiota välttämättömänä, ja valtio edellyttää rajojen olemassaoloa. Valtiossa voi tietysti olla porvarillinen hallitus, mutta me tarvitsemme Neuvostoja. Niidenkin ratkaistavana on kuitenkin kysymys rajoista. Mitä merkitsee „rajat pois”? Siitä alkaa anarkia... Sosialistisen vallankumouksen „metodi” tunnuksin „rajat pois” on yksinkertaisesti soppaa. Kun sosialistinen vallankumous kypsyy, kun se tapahtuu, niin se alkaa levitä muihin maihin, ja me autamme sitä, mutta emme tiedä miten. „Sosialistisen vallankumouksen metodi” on sisällötöntä sanahelinää. Mikäli on jäljellä porvarillisessa vallankumouksessa ratkaisematta jääneiden kysymysten rippeitä, olemme niiden ratkaisemisen kannalla. Separatistiseen liikkeeseen nähden olemme välinpitämättömiä, neutraaleja. Jos Suomi, jos Puola ja Ukraina eroavat Venäjältä, ei siinä ole mitään pahaa. Mitä pahaa siinä on? Ken sellaista väittää, hän on shovinisti. Pitää olla järjiltään, jos mieli jatkaa tsaari Nikolain politiikkaa. Onhan Norja eronnut Ruotsista... Aikoinaan Aleksanteri I ja Napoleon vaihtoivat keskenään kansoja, oli aika, jolloin tsaarit vaihtoivat keskenään Puolaa. Ja mekö jatkaisimme tätä tsaarien taktiikkaa? Se on luopumista internationalismin taktiikasta, se on mitä pahinta shovinismia. Jos Suomi eroaa, niin mitä pahaa siinä on? Molemmissa kansoissa, sekä Norjan että Ruotsin proletariaatissa luottamus toisiinsa lujittui eroamisen jälkeen. Ruotsin tilanherrat tahtoivat ryhtyä sotaan, mutta Ruotsin työläiset nousivat sitä vastaan ja sanoivat: siihen sotaan emme lähde.

Suomalaiset tahtovat nyt vain autonomiaa. Me kannattamme sitä, että Suomelle on annettava täysi vapaus. silloin luottamus venäläistä demokratiaa kohtaan lujittuu, juuri siinä tapauksessa, kun tämä toteutetaan elämässä, suomalaiset eivät eroa. Kun hra Roditshev käy siellä ja tinkii autonomiasta, niin luoksemme saapuu suomalaisia tovereita, jotka sanovat: me tarvitsemme autonomiaa. Mutta heitä aletaan tulittaa kaikista tykeistä ja sanotaan: „odottakaa Perustavaa kokousta”. Me taas sanomme: „venäläinen sosialisti, joka kieltää Suomelta vapauden, on shovinisti”.

Me sanomme, että rajat määrää väestön tahto. Venäjä, et saa sotia Kuurinmaan tähden! Saksa, pois sotajoukot Kuurinmaalta! Näin me ratkaisemme eroamiskysymyksen. Proletariaatti ei voi käyttää väkivaltaa, koska sen ei pidä estää kansojen vapautumista. Tunnus „rajat pois” on silloin oikea, kun sosialistisesta vallankumouksesta tulee tosi eikä metodi, ja silloin me sanomme: toverit, tulkaa meille...

Sotakysymys on aivan eri asia. Tarpeen vaatiessa emme kieltäydy käymästä vallankumouksellista sotaa. Emme ole pasifisteja... Kun meillä istuu Miljukov ja lähettää Suomeen Roditshevin, joka tinkii siellä häpeämättömästi Suomen kansan kanssa, niin me sanomme: ei, Venäjän kansa, et saa harjoittaa väkivaltaa Suomea kohtaan: kansa, joka sortaa toisia kansoja, ei voi olla vapaa. Borgbjergia koskevassa päätöslauselmassa me sanomme: viekää pois sotajoukkonne ja antakaa kansakunnan ratkaista kysymys itsenäisesti. Mutta jos Neuvosto ottaa huomenna vallan käsiinsä, niin se ei ole „sosialistisen vallankumouksen metodi”, ja silloin me sanomme: Saksa, pois sotajoukot Puolasta, Venäjä, pois sotajoukot Armeniasta,— muuten se on oleva petkutusta.

Tov. Dzierzhynski sanoi meille omasta sorretusta Puolastaan, että siellä ovat kaikki shovinisteja. Mutta miksi ei kukaan puolalaisista hiiskunut sanaakaan siitä, miten pitäisi menetellä Suomen tai Ukrainan suhteen? Olemme vuodesta 1903 asti kiistelleet tästä asiasta niin paljon, että käy vaikeaksi puhua siitä. Kukin voi mennä mihin suuntaan haluaa... Ken ei ole tällä näkökannalla, hän on aluevaltausten kannattaja, shovinisti. Me haluamme kaikkien kansojen veljesliittoa. Jos perustetaan Ukrainan tasavalta ja Venäjän tasavalta, niin niiden kesken tulee olemaan enemmän yhteyttä, enemmän luottamusta. Jos ukrainalaiset näkevät, että meillä on Neuvostojen tasavalta, niin he eivät eroa, mutta jos meillä on Miljukovin tasavalta, niin he eroavat. Kun tov. Pjatakov aivan vastoin vakaumuksiaan sanoi: me vastustamme väkivaltaista pitämistä rajojen puitteissa, niin se onkin kansakunnan itsemääräämisoikeuden tunnustamista. Emme suinkaan halua, että khivalainen talonpoika eläisi Khivan kaanin alamaisena. Tulemme vaikuttamaan sorrettuihin joukkoihin kehittämällä vallan-

kumoustamme. Agitaatiotyö sorrettujen joukkojen keskuudessa on asetettava juuri sille tolalle.

Mutta jokainen venäläinen sosialisti, joka ei tunnusta Suomen ja Ukrainan vapautta, luisuu shovinismiin. Eivätkä he voi millään sofismeilla, millään „metodiinsa” vetoamisilla koskaan todistaa olevansa oikeassa.

Lyhyt selostus julkaistu

toukokuun 15 (2) pnä 1917

„Pravda” lehden 46. numerossa

Julkaistu ensi kerran täydellisenä v. 1921

N. Leninin (V. Uljanovin)

Kootulssa Teoksissa, XIV osa, 2. nidos

Julkaistaan koneella kirjoitetun

pöytäkirjajäljennöksen mukaan

PÄÄTÖSLAUSELMA KANSALLISUUSKYSYMYKSESTÄ

Tilanherrat, kapitalistit ja pikkuporvarit kannattavat kansallisuussorron politiikkaa, itsevaltiuden ja monarkian perintöä, suojellakseen luokkaetuoikeuksiaan ja erottaakseen eri kansallisuuksien työläisiä toisistaan. Nykyinen imperialismi, voimistaessaan heikkojen kansojen alistamiseen tähtääviä pyrkimyksiä, on kansallisuussortoa kärjistävä uusi tekijä.

Mikäli kapitalistisessa yhteiskunnassa kansallisuussorto on yleensä poistettavissa, on se mahdollista vain johdonmukaisesti demokraattisen tasavaltaisen järjestelmän ja valtionhallinnan vallitessa, koska se turvaa kaikkien kansakuntien ja kielten täydellisen tasa-arvoisuuden.

Kaikille Venäjään kuuluville kansallisuuksille on myönnettävä oikeus erota vapaasti ja muodostaa itsenäinen valtio. Tämän oikeuden kieltäminen ja sellaisten toimenpiteiden laiminlyöminen, jotka takaavat sen toteuttamisen käytännössä, on samaa kuin anastus- ja valtauspolitiikan kannattaminen. Vain se, että proletariaatti tunnustaa kansakuntien eroamisoikeuden, turvaa eri kansakuntiin kuuluvien työläisten täydellisen solidaarisuuden ja edistää kansakuntien todella demokraattista lähentymistä.

Nykyinen Suomen ja Venäjän Väliaikaisen hallituksen välillä syntynyt selkkaus osoittaa varsin havainnollisesti, että vapaan eroamisoikeuden kieltäminen johtaa tsarismin politiikan suoranaiseen jatkamiseen.

Kysymystä kansakuntien vapaasta eroamisoikeudesta ei saa sekoittaa kysymykseen jonkin kansakunnan eroamisen tarkoituksenmukaisuudesta jonakin määrättyinä ajankohdina. Tämä viimeksi mainittu kysymys proletariaatin puoleen on ratkaistava kussakin eri tapauksessa täysin itse-

näisesti, koko yhteiskunnallisen kehityksen etujen sekä sen luokkataistelun etujen kannalta, jota proletariaatti käy sosialismin puolesta.

Puolue vaatii laajaa alueellista autonomiaa, ylhäältä käsin harjoitettavan valvonnan lakkauttamista, pakollisen valtakunnankielen lakkauttamista ja itsehallittavien sekä autonomisten alueiden rajojen määräämistä sen mukaan, miten paikallinen väestö itse ottaa huomioon taloudelliset olot, elinehdot, väestön kansallisen kokoonpanon y.m.s.

Proletariaatin puolue hylkää päättäväisesti niin sanotun „kansallisen kulttuuriautonomian”, s.o. koulutoimen y.m.s. asiain ottamisen pois valtion hoidosta ja niiden antamisen eräänlaisten kansallisten eduskuntain huoleksi. Kansallinen kulttuuriautonomia* erottaa keinotekoisesti toisistaan samalla paikkakunnalla asuvat ja vieläpä samoissa tuotantolaitoksissa työskentelevät työläiset tähän taikka tuohon „kansalliseen kulttuuriin” kuulumisen mukaan, s.o. lujittaa työläisten yhteyttä eri kansakuntien porvarilliseen kulttuuriin, vaikka sosialidemokratian tehtävänä on koko maailman proletariaatin kansainvälisen kulttuurin kohottaminen.

Puolue vaatii, että perustuslakiin liitettäisiin perussäädös, joka julistaa mitättömiksi kaikkinaiset jonkin yhden kansakunnan etuoikeudet, kaikkinaiset vähemmistökansallisuksien oikeuksien loukkaukset.

Työväenluokan edut vaativat Venäjän kaikkien kansallisuksien työläisten yhdistymistä yhteisiin proletaariin järjestöihin, poliittisiin, ammatillisiin, osuustoiminnallissivistyksellisiin y.m.s. järjestöihin. Vain tällainen eri kansallisuuksiin kuuluvien työläisten yhdistyminen yhteisiin järjestöihin antaa proletariaatille mahdollisuuden käydä voitokasta taistelua kansainvälistä pääomaa ja porvarillista nationalismia vastaan.

*Liite „Soldatskaja Pravda” lehden
13. numeroon
toukokuun 16 (3) pnä 1917*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

---

* Sanat „kansallinen kulttuuriautonomia” on tekstiin pannut J. V. Stalin sanojen „tämä suunnitelma” tilalle. *Toim.*

PUHE INTERNATIONALEN TILANTEESTA
 JA VSDTP(b):n TEHTAVISTA
 HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pnä

Itse тов. Zinovjev myönsi, että käyntimme Tukholmassa on oleva viimeinen ja että tulemme käymään siellä informaatiotarkoituksessa ⁷⁸.

Kun Grimm kutsui konferenssiin, en suostunut siihen, koska näin, ettei sosialishovinismia kannattavien ihmisten kanssa voi keskustella. Me sanomme: „ei mitään osallistumista yhdessä sosialishovinistien kanssa”. Me tulemme ja käännyimme Zimmerwaldin vasemmisto-osan puoleen. Grimmillä oli sekä moraalinen että muodollinen oikeus tämänpäiväisen päätöslauselman kirjoittamiseen. Hänen oikeutensa nojasi Kautskyyn Saksassa ja Longuet'en Ranskassa. Muodollisesti asia on näin: Grimm kirjoitti painetussa sanassa: „laskemme toimikuntamme hajalle niin pian kuin Huysmans kutsuu toimikunnan koolle”. Kun me sanoimme, ettei Zimmerwaldissa hyväksytä tuollaista päätöstä, niin hän myönsi sen, mutta ilmoitti, että „enemmistö on sitä mieltä”, — ja se oli totta.

Tukholmassa käynnistä: „tietoja saadaan, otamme yhteyden Zimmerwaldin vasemmistoon”. Sen suhteen, että saisimme vielä joitakuuta puolellemme, on kovin vähän toiveita. Ei pidä luulla liikoja: ensiksi, käyntiä ei tule; toiseksi, se on oleva viimeinen; kolmanneksi, me emme teknillisesti voi vetää puolellemme niitä aineksia, jotka haluavat sanoutua irti sosialishovinisteista. Mutta kuitenkin

tehköön tov. Nogin ensimmäisen ja tov. Zinovjev viimeisen käyntinsä Tukholmaan. Minä puolestani lausun oikeutetun toivomuksen, että viimeinen kokeilunluontoinen käynti suoritettaisiin mahdollisimman pian ja hyvällä menestyksellä.

*Lyhyt selostus julkaistu
toukokuun 15 (2) pnä 1917
„Pravda” lehdessä 46. numerossa*

*Julkaistu ensi kerran täydellisenä v. 1925
kirjassa „VSDTP(b):n Pietarin kaupunki-
konferenssi ja Yleisvenäläinen konferenssi,
huhtikuu 1917”*

*Julkaistaan käsinkirjoitetun
pöytäkirjakappaleen mukaan*

21

PUHE NYKYISTÄ AJANKOHTAA KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAN PUOLUSTUKSEKSI
HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pñä

On väärin puhua nykyistä ajankohtaa koskevassa päätöslauselmassa vain Venäjän oloista. Sota on sitonut meidät yhteen niin kiinteästi, että olisi suuri virhe, jos jättäisimme huomioon ottamatta kaikki kansainväliset suhteet kokonaisuudessaan.

Mitä tehtäviä tulee Venäjän proletariaatin ratkaistavaksi siinä tapauksessa, jos yleismaailmallinen liike tuo meidät yhteiskunnallisen vallankumouksen kynnykselle? — se on pääkysymys, jota tässä päätöslauselmassa käsitellään.

„Sosialistisen vallankumouksen objektiiviset edellytykset, jotka kehittyneimmissä eturivin maissa olivat epäilemättä olemassa jo sodan edellä, ovat kypsyneet edelleen ja kypsyvät yhä sodan vaikutuksesta äärettömän nopeasti. Pienten ja keskivarakkaiden talouksien syrjäyttäminen ja tuhoutuminen yhä nopeistuu. Pääoman keskitys ja kansainvälistyminen kasvaa jättiläismäisesti. Monopolistinen kapitalismi muuttuu monopolistiseksi valtiokapitalismiksi, useissa maissa otetaan olosuhteiden pakosta käytäntöön tuotannon ja jakelun yhteiskunnallinen säännöstely, muutamissa niistä saatetaan voimaan yleinen työvelvollisuus”.

Ennen sotaa oli trustien, syndikaattien monopoli, sodan aikana on ollut valtion monopoli. Mutta yleinen työvelvollisuus — se on jotakin uutta, sellaista, mikä on osa sosialistisesta kokonaisuudesta, — tämän unohtavat usein ne henkilöt, jotka pelkäävät tarkastella muodostuneita olosuhteita konkreettisesti.

Päätöslauselman ensimmäisen osan painopisteenä on maailman kapitalistisen talouden olosuhteiden luonnehti-

minen. On mielenkiintoista, että 27 vuotta sitten Engels tähdensi, että sellainen kapitalismia koskevan kysymyksen asettelu on epätydyttävä, jossa ei oteta huomioon trustien merkitystä, vaan sanotaan: „kapitalismin erikoisuutena on suunnitelmattomuus”. Siihen Engels huomauttaa: „siellä missä on trusti, ei ole suunnitelmattomuutta ja on kapitalismia”⁷⁹. Sitä suuremmalla syyllä tämä huomautus sopii tehdä nyt, kun meillä on sotilasvaltio — monopolistinen valtiokapitalismi. Suunnitelmallisuuden käytäntöönotto ei vapauta työläisiä orjana olemisesta, mutta kapitalistit kahmivat voittoja „suunnitelmallisemmin”. Nykyään meillä on käynnissä kapitalismin suoranainen kasvu korkeimpaan suunnitelmalliseen muotoonsa.

Päätöslauselman toinen osa ei kaipaa mitään selityksiä.

Päätöslauselman kolmatta osaa on pysähdyttävä tarkastelemaan yksityiskohtaisemmin (l u k e e p ä ä t ö s l a u s e l m a a).

„Venäjän proletariaatti, joka toimii eräässä Euroopan takapajuisimmassa maassa, lukuisan pientalonpoikaisväestön keskuudessa, ei voi asettaa tavoitteekseen sosialistisen uudistuksen viipymätöntä toteuttamista.

Olisi kuitenkin mitä suurin virhe, ja käytännössä se olisi jopa täydellistä siirtymistä porvariston puolelle, jos tästä tehtäisiin se johtopäätös, että työväenluokan on tuettava porvaristoa tai että sen on rajoitettava toimintansa pikkuporvaristolle otollisiin puitteisiin tahi että on luovuttava proletariaatin johtotehtävästä useiden sosialismiin johtavien käytännöllisesti kypsyyden toimenpiteiden kiireellisyden selittämisessä kansalle”.

Ensimmäisistä arvostelmista tehdään tavallisesti tällainen johtopäätös: „Venäjä on takapajuinen, talonpoikainen, pikkuporvarillinen maa, ja sen vuoksi ei sovi puhuakaan yhteiskunnallisesta vallankumouksesta”, mutta unohdetaan, että sota on asettanut meidät epätavallisiin oloihin ja että pikkuporvariston ohella on olemassa suurpääoma. Entä mitä työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen pitää tehdä, kun valta siirtyy niille? Pitääkö siirtyä porvariston puolelle? Työväenluokka jatkaa luokkataisteluaan — sellainen on vastaus.

Mikä on työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen vallan aikana mahdollista ja mikä välttämätöntä?

Ennen kaikkea maan kansallistaminen. Maan kansallistaminen on porvarillinen toimenpide, se ei sulje pois kapitalismia eikä pääoma sulje pois sitä, mutta isku, jonka se antaa yksityisomistukselle, on voimakas. Edelleen (l u k e e): „...valtion valvonnan säätäminen kaikkiin pankkeihin nähden yhdistäen ne yhdeksi keskuspankiksi ja myös vakuutuslaitoksiin sekä kapitalistien suurimpiin syndikaatteihin nähden (esimerkiksi sokeritehtailijain syndikaatti, Produgolj *, Prodamet ** y.m.s.) siirtyen asteittain oikeudenmukaisempaan, progressiiviseen tulojen ja omaisuuksien verotukseen. Tällaiset toimenpiteet ovat taloudellisesti täysin kypsyneitä, teknillisesti ne ovat epäilemättä heti toteutettavissa, poliittisesti ne *voivat* saada kannatusta talonpoikain valtaenemmistöltä, joka hyötyy näistä uudistuksista kaikissa suhteissa”.

Tämä kohta aiheutti väittelyä. Olen jo „Pravdassa” joutunut sanomaan Plehanovin kirjoituksista: „socialismin mahdottomuudesta puhuessaan he koettavat kuvailla socialismin niin kuin heille on edullista: hämärästi, epäselvästi, hyppäyksen tapaiseksi”. Itse Kautsky kirjoittaa: „yksikään socialisti ei puhu talonpoikien yksityisomistuksen lakkauttamisesta”. Mutta merkitseekö tämä sitä, että olemassa olevan suurpääoman pitäisi vapauttaa meidät työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen harjoittamasta tuotannon, sokeritehtailijain syndikaattien y.m.s. valvonnasta? Tämä toimenpide ei ole socialismia, se on siirtymiskauden toimenpide, mutta tällaisten toimenpiteiden toteuttaminen, kun ovat olemassa työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot, saa aikaan sen, että Venäjä astuu yhdellä jalallaan socialismiin, yhdellä siksi, että talonpoikaisenemmistö johtaa maan talouden toista puolta. On eittämätön tosiasia, että muutos on taloudellisesti kypsynyt. Jotta nämä muutokset voitaisiin toteuttaa poliittisesti, täytyy olla enemmistö puolellaan, ja enemmistön muodostavat talonpojat, joita nämä uudistukset tietysti kiinnostavat. Riittääkö heillä järjestyneisyyttä — se on eri asia, me emme vastaa heistä.

Vanha, paljon käytetty socialisminvastainen sanonta on, että socialismi on „joukkokasarmi”, „joukkomittaista virkavaltaisuutta”. Meidän on nyt asetettava kysymys socialismissa toisin kuin se on ennen asetettu, hämäräperäisyyden

* „Donetsin laakion mineraalipolitoaineen myyntiyhtiö”. Suom.

** „Venäjän metallitehdastuotteiden myyntiyhtiö”. Suom.

alalta meidän on se siirrettävä mitä konkreettisimmalle alalle: maan kansallistaminen, syndikaattien valvonta j.n.e. (lukee päätöslauselema a).

„Mahdollista ja myös välttämätöntä ei ole ainoastaan kaikkien mainittujen sekä muiden samanlaisten toimenpiteiden käsittely ja valmistelu siltä varalta, että niitä ryhdytään toteuttamaan koko valtion mitassa, jos valta siirtyy kokonaan proletaareille ja puoliproletaareille, vaan myös niiden toteuttaminen kansanvallan vallankumouksellisten paikalliselinten toimesta silloin, kun siihen tarjoutuu tilaisuus.

Mainittuja toimenpiteitä on toteutettava äärimmäisen harkitsevasti ja varovasti, on valloittettava puolelleen väestön vankka enemmistö ja saatava se tietoisesti vakuuttuneeksi siitä, että tämä tai tuo toimenpide on käytännöllisesti jo valmisteltu, mutta nimenomaan tähän suuntaan on ohjattava työläisjoukkojen tietoisien etujoukon huomio ja ponnistukset, työläisjoukkojen, jotka ovat velvollisia auttamaan talonpoikaisjoukkoja löytämään ulospääsy muodostuneesta rappioutilasta”.

Viimeisissä sanoissa on koko päätöslauseleman ydin: me emme kuvittele sosialismia hyppäykseksi, vaan pidämme sitä käytännöllisenä ulospääsynä muodostuneesta rappioutilasta.

„Vallankumous on porvarillinen, ja sen vuoksi ei pidäkään puhua sosialismista”, sanovat vastustajamme. Mutta me sanomme päinvastoin: „koska porvaristo ei kykene selviytymään muodostuneesta tilanteesta, niin vallankumous meneekin edelleen”. Meidän ei pidä rajoittua demokraattisiin korulauseisiin, vaan on selitettävä joukoille tilannetta ja osoitettava niille useita käytännöllisiä toimenpiteitä: on otettava huostaansa syndikaatit — valvottava niitä työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen kautta j.n.e. Ja juuri kaikki nämä toimenpiteet toteutettuina saavatkin aikaan sen, että Venäjä astuu yhdellä jalallaan sosialismiin. Taloudellisen ohjelmamme täytyy osoittaa, miten päästään rappioutilasta — juuri sitä meidän on pidettävä ohjeenamme.

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
kirjassa „VSDTP(b):n Pietarin kaupunki-
konferenssi ja Yleisvenäläinen konferenssi,
huhtikuu 1917”*

*Julkaistaan käsinkirjoitetun
pöytäkirjakappaleen mukaan*

22

PÄÄTÖSLAUSELMA NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA

Maailmansota, jonka on aiheuttanut maailmantrustien ja pankkipääoman taistelu herruudesta maailmanmarkkinoilla, on jo johtanut aineellisten arvojen joukkomittaiseen tuhoutumiseen, tuotantovoimien ehtymiseen, sotatarviketeollisuuden sellaiseen kasvuun, että jopa kulutustarvikkeiden ja tuotannonvälineiden ehdottomasti välttämättömän vähimmäismääränkin tuotanto osoittautuu mahdottomaksi.

Näin ollen tämä sota on vienyt ihmiskunnan pääsemättömään umpikujaan ja saattanut sen perikadon partaalle.

Sosialistisen vallankumouksen objektiiviset edellytykset, jotka kehittyneimmissä eturivin maissa olivat epäilemättä olemassa jo sodan edellä, ovat kypsyneet edelleen ja kypsyvät yhä sodan vaikutuksesta äärettömän nopeasti. Pienten ja keskivarakkaiden talouksien syrjäyttäminen ja tuhoutuminen yhä nopeistuu. Pääoman keskitys ja kansainvälistyminen kasvaa jättiläismäisesti. Monopolistinen kapitalismi muuttuu monopolistiseksi valtiokapitalismiksi, useissa maissa otetaan olosuhteiden pakosta käytäntöön tuotannon ja jakelun yhteiskunnallinen säännöstely, muutamissa niistä saatetaan voimaan yleinen työvelvollisuus.

Tuotannonvälineiden yksityisomistuksen säilyessä kaikkia näitä tuotannon suurempaa monopolisointia ja suurempaa valtiollistamista kohti otettuja askeleita seuraa väistämättömästi työtätekevien joukkojen riiston voimistuminen, sorron voimistuminen, riistäjille tehtävän vastarinnan vaikeutuminen, taantumuksen ja sotilaallisen despotismin voimistuminen ja samalla nuo askeleet johtavat kiertämättömästi siihen, että suurkapitalistien liikevoitot

kasvavat tavattomasti kaikkien muiden väestökerrosten kustannuksella, työtätekevät joukot orjuutetaan moniksi vuosikymmeniksi pakkoverolla, jota ne joutuvat maksamaan kapitalisteille miljardeihin nousevien lainakorkojen muodossa. Mutta jos tuotannonvälineiden yksityisomistus lakkautetaan, jos valtiovalta siirretään täydellisesti proletariaatin käsiin, niin nuo samat ehdot takaavat menestyksen yhteiskunnan sellaiselle uudistukselle, joka hävittää ihmisen harjoittaman toisen ihmisen riiston ja turvaa hyvinvoinnin kaikille.

* * *

Toisaalta tapahtumien kulku on ilmeisesti vahvistanut koko maailman sosialistien ennakkonäkemyksen, jonka he lausivat yksimielisesti julki Baselin manifestissa vuonna 1912, että *proletaarinen vallankumous* on kiertämätön nimenomaan silloin lähestyneen ja nyt riehuvan imperiaalistisen sodan yhteydessä.

Venäjän vallankumous on vain ensimmäinen vaihe ensimmäisessä proletaarisessa vallankumouksessa, joita sota välttämättä aiheuttaa.

Kaikissa maissa kasvaa laajojen kansanjoukkojen suutumus kapitalistien luokkaa kohtaan ja proletariaatin tietoisuus siitä, että vain vallan siirtäminen proletariaatin käsiin ja tuotannonvälineiden yksityisomistuksen hävittäminen pelastaa ihmiskunnan perikadosta.

Kaikissa maissa, varsinkin edistyneimmissä, Englannissa ja Saksassa, kapitalistien hallitukset ovat teljenneet vankiloihin satoja sosialisteja, jotka eivät ole siirtyneet „oman” kansallisen porvaristonsa puolelle ja näillä vainoillaan nämä hallitukset ovat tuoneet havainnollisesti ilmi pelkonsa kansanjoukkojen uumenissa kasvavan proletaarisen vallankumouksen edessä. Sen kypsymisestä Saksassa puhuvat myös joukkolakot, jotka ovat erikoisesti voimistuneet viime viikkojen aikana, sekä saksalaisten ja venäläisten sotilaiden veljeilyn leviäminen rintamalla.

Veljellinen luottamus ja veljesliitto eri maiden työläisten kesken,—työläisten, jotka nykyään surmaavat toisiaan kapitalistien etupyyteiden tähden, alkaa näin ollen palautua vähitellen ennalleen, ja tämä vuorostaan luo edellytykset eri maiden työläisten yksimielisille vallankumouksellisille

toiminnoille. Yksinomaan vain tällaiset toiminnot saattavat taata maailman sosialistisen vallankumouksen mahdollisimman suunnitelmallisen kehityksen ja mahdollisimman varman menestyksen.

* * *

Venäjän proletariaatti, joka toimii eräässä Euroopan takapajuisimmassa maassa, lukuisan pientalonpoikaisväestön keskuudessa, ei voi asettaa tavoitteekseen sosialistisen uudistuksen viipymätöntä toteuttamista.

Olisi kuitenkin mitä suurin virhe, ja käytännössä se olisi jopa täydellistä siirtymistä porvariston puolelle, jos tästä tehtäisiin se johtopäätös, että työväenluokan on tuettava porvaristoa tai että sen on rajoitettava toimintansa pikku-porvaristolle otollisiin puitteisiin tahi että on luovuttava proletariaatin johtotehtävästä useiden sosialismiin johtavien käytännöllisesti kypsyneiden toimenpiteiden kiireellisyden selittämisessä kansalle.

Tällaisia toimenpiteitä on ensinnäkin maan kansallistaminen. Tämä toimenpide, joka ei välittömästi ylitä porvarillisen järjestelmän puitteita, olisi samalla kova isku tuotannonvälineiden yksityisomistukselle ja sikäli voimistaisi sosialistisen proletariaatin vaikutusta maaseudun puoliproletaareihin.

Tällaisia toimenpiteitä on edelleen valtion valvonnan säätäminen kaikkiin pankkeihin nähden yhdistäen ne yhdeksi keskuspankiksi ja myös vakuutuslaitoksiin sekä kapitalistien suurimpiin syndikaatteihin nähden (esimerkiksi sokeritehtailijain syndikaatti, Prodigolj, Prodamet y.m.s.) siirtyen asteittain oikeudenmukaisempaan, progressiiviseen tulojen ja omaisuuksien verotukseen. Tällaiset toimenpiteet ovat taloudellisesti täysin kypsyneitä, teknillisesti ne ovat epäilemättä heti toteutettavissa, poliittisesti ne *voivat* saada kannatusta talonpoikain valtaenemmisöltä, joka hyötyy näistä uudistuksista kaikissa suhteissa.

Työläisten, sotilaiden, talonpoikien y.m. edustajain Neuvostot, joiden verkosto peittää nykyisin yhä taajemmin Venäjän, voisivat edellä mainittujen toimenpiteiden ohella ryhtyä myös toteuttamaan yleistä työvelvollisuutta, sillä toisaalta näiden laitosten luonne takaa kaikkiin näihin uusiin uudistuksiin ryhtymisen vain sitä mukaa kuin kan-

san valtava enemmistö oppii tietoisesti ja varmasti ymmärtämään, että ne ovat käytännöllisesti välttämättömiä, ja toisaalta näiden laitosten luonne takaa sen, ettei uudistuksia toteuta poliisi ja virkamiehistö, vaan että proletariaatin ja talonpoikaiston järjestetyt ja aseistetut joukot osallistuvat vapaaehtoisesti oman taloutensa säännöstelyyn.

Mahdollista ja myös välttämätöntä ei ole ainoastaan kaikkien mainittujen sekä muiden samanlaisten toimenpiteiden käsittely ja valmistelu siltä varalta, että niitä ryhdytään toteuttamaan koko valtion mitassa, jos valta siirtyy kokonaan proletaareille ja puoliproletaareille, vaan myös niiden toteuttaminen kansanvallan vallankumouksellisten paikalliselinten toimesta silloin, kun siihen tarjoutuu tilaisuus.

Mainittuja toimenpiteitä on toteutettava äärimmäisen harmitsevasti ja varovasti, on valloitettava puolelleen väestön vankka enemmistö ja saatava se tietoisesti vakuuttuneeksi siitä, että tämä tai tuo toimenpide on käytännöllisesti jo valmisteltu, mutta nimenomaan tähän suuntaan on ohjattava työläisjoukkojen tietoisien etujoukon huomio ja ponnistukset, työläisjoukkojen, jotka ovat velvollisia auttamaan talonpoikaisjoukkoja löytämään ulospääsy muodostuneesta rappiotilasta.

*Liite „Soldatskaja Pravda” lehden
13. numeroon,
toukokuun 16 (3) pnä 1917*

*Julkaistaan Liitteen tekstistä, joka
on tarkastettu pöytäkirjamerkintöjen
koneella kirjoitetun ja V. I. Leninin
korjaaman kappaleen tekstin mukaan*

23

LOPPUPUHE KONFERENSSIN PÄÄTÖKSEKSI
HUHTIKUUN 29 (TOUKOKUUN 12) pnä

Ajanpuutteen vuoksi Lenin kieltäytyy käyttämästä puolueen nimenmuuttoa puoltavaa puheenvuoroa ja kehottaa lukemaan tästä kysymyksestä äskettäin kirjoittamansa kirjaisen „Proletariaatin tehtävät vallankumouksessamme” *, joka on oleva väittelyaineistona paikkakunnilla.

Muutama sana konferenssista.

On ollut vähän aikaa ja paljon työtä. Olosuhteet, joihin puolueemme on saatettu, ovat vaikeat. Puolustuskannalla olevat puolueet ovat suuria, mutta proletaarijoukot suhtautuvat puolustuskantaan sekä imperialistiseen sotaan kielteisesti. Päätöslauselmiamme ei ole kirjoitettu laajojen joukkojen tasoa vastaavasti, mutta ne yhdistävät agitaattoriemme ja propagandistiemme toiminnan, ja lukijat saavat niistä ohjeita työtään varten. Me joudumme puhumaan miljoonille, on temmattava joukosta esiin uusia voimia, mobilisoitava kehittyneimpiä tietoisia työläisiä, jotka selittäisivät teesejämme joukkojen kehitystason mukaisesti. Me suuntaamme voimamme siihen, että voisimme kirjasissamme esittää päätöslauselmamme helppotajuisemmin, ja toivomme, että paikkakunnilla toverit tekevät samoin. Proletariaatti löytää päätöslauselmistamme ohjeaineistoa kulkeakseen vallankumouksemme toista vaihetta kohti.

Julkaistu ensi kerran v. 1925 kirjassa „VSDTP(b):n Pietarin kaupunkikonferenssi ja Yleisvenäläinen konferenssi, huhtikuu 1917”

Julkaistaan käsinkirjottetun pöytäkirjakappaleen mukaan

---

* Ks. tätä osaa, ss. 68—72. *Toim.*